

รายงานการวิจัยฉบับร่างสมบูรณ์

รายงานการวิจัยย่อยที่ ๓ เรื่อง

การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการใหม่ Startup ใน
จังหวัดนครราชสีมา

THE CREATING NETWORK OF PARTNERSHIPS TO DEVELOP NEW
ENTREPRENEURIAL POTENTIAL START UP IN NAKHONRATCHASIMA
PROVINCE

ภายใต้แผนงานวิจัย เรื่อง

การพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการใหม่เชิงพุทธเพื่อมุ่งสู่ “Smart City Korat
Startup”

THE DEVELOPMENT OF POTENTIAL A NEW BUDDHIST ENTREPRENEURIAL
FOR THE SMART CITY KORAT START UP

โดย

ดร.เบญญาภา จิตมั่นคงภักดี

พระมหาสุพร รุกขิตธมโม, ผศ.ดร.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

พ.ศ. ๒๕๖๓

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

MCU RS 800763030

รายงานการวิจัยฉบับร่างสมบูรณ์
รายงานการวิจัยย่อยที่ ๓ เรื่อง

การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการใหม่ Startup ใน
จังหวัดนครราชสีมา

THE CREATING NETWORK OF PARTNERSHIPS TO DEVELOP NEW
ENTREPRENEURIAL POTENTIAL START UP IN NAKHONRATCHASIMA
PROVINCE

ภายใต้แผนงานวิจัย เรื่อง

การพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการใหม่เชิงพุทธเพื่อมุ่งสู่ “Smart City Korat
Startup”

THE DEVELOPMENT OF POTENTIAL A NEW BUDDHIST ENTREPRENEURIAL
FOR THE SMART CITY KORAT START UP

โดย

ดร.เบญญาภา จิตมั่นคงภักดี

พระมหาสุพร รุกขิตธมโม, ผศ.ดร.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

พ.ศ. ๒๕๖๓

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

MCU RS 800763030

(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)

Research Report
Sub – Research Report 3

THE CREATING NETWORK OF PARTNERSHIPS TO DEVELOP NEW
ENTREPRENEURIAL POTENTIAL START UP IN NAKHONRATCHASIMA
PROVINCE

Under Research plan

THE DEVELOPMENT OF POTENTIAL A NEW BUDDHIST ENTREPRENEURIAL
FOR THE SMART CITY KORAT START UP

BY

Dr.Benyapa jitmunkongpakdee

Phramaha Suporn Rakittathammo, Assist.Prof.Dr.

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Nakhon Ratchasima Campus

B.E. 2563

Research Project Funded by Mahachulalongkornrajavidyalaya
University

MCU RS 800763030

(Copyright Mahachulalongkornrajavidyalaya University)

ชื่อรายงานการวิจัย:	การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการใหม่ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา
ผู้วิจัย:	ดร.เบญญาภา จิตมั่นคงภักดี และพระมหาสุพร รุกขิตธมฺโม,ผศ.ดร.
ส่วนงาน:	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา
ปีงบประมาณ:	2563
ทุนอุดหนุนการวิจัย:	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง “การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการใหม่ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา” มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหา กระบวนการ และองค์ประกอบของเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้ประกอบการใหม่ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา 2) เพื่อสร้างรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา 3) เพื่อทดลองใช้และประเมินผลการใช้รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ Startup ในจังหวัดนครราชสีมาโดยมีผลการศึกษาวิจัย ดังนี้

ผลการวิจัยพบว่าสภาพปัญหา กระบวนการ และองค์ประกอบของเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้ประกอบการใหม่ Start up ในจังหวัดนครราชสีมา กล่าวคือ สภาพปัญหาของความร่วมมือเพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้ประกอบการใหม่ Start up ขาดการส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการรุ่นใหม่ ปัญหาการส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งเงินทุน ปัญหาการพัฒนาเครื่องมือการส่งเสริมผู้ประกอบการรุ่นใหม่ให้มีประสิทธิภาพ

กระบวนการของเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้ประกอบการใหม่ Start up แบ่งออกได้เป็น 5 ขั้นตอน ขั้นที่ 1 การช่วยให้ผู้ประกอบการรุ่นใหม่เข้าถึงแหล่งเงินทุน ขั้นที่ 2 การช่วยเหลือการตั้งต้นธุรกิจและการทำแผนธุรกิจ ขั้นที่ 3 การพัฒนาผลิตภัณฑ์การสร้างตราสินค้า ขั้นที่ 4 การนำสินค้าออกวางตลาดเพื่อจำหน่ายในระดับท้องถิ่น ขั้นที่ 5 การเข้าสู่ตลาดต่างประเทศ

องค์ประกอบของเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้ประกอบการใหม่ Start up ในจังหวัดนครราชสีมาองค์ประกอบของ Start-up คือสตาร์ทอัพสิ่งที่ทุกคนคาดหวังความสำเร็จในธุรกิจแต่การที่จะทำธุรกิจสตาร์ทอัพให้ประสบความสำเร็จนั้นต้องมีปัจจัยองค์ประกอบหลายอย่างที่เป็นส่วนทำให้ธุรกิจสตาร์ทอัพประสบความสำเร็จได้มีองค์ประกอบ 1) งบประมาณ 2) ด้านทีม 3) ไอเดีย 4) แผนธุรกิจ 5) เงินทุน

การสร้างรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ Start up ในจังหวัดนครราชสีมา 1) การสร้างรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือผู้ประกอบการ Start up ในจังหวัดนครราชสีมา ประเภทของการสร้างรูปแบบเครือข่าย เครือข่ายกิจกรรมเป็นเครือข่ายที่เน้นการช่วยเหลือ เครือข่ายสนับสนุนทุน เครือข่ายในด้านการพัฒนาด้านเทคนิคและนวัตกรรมใหม่ การพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ Start up ในจังหวัดนครราชสีมา แนวทางการพัฒนาผู้ประกอบการรุ่นใหม่ส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการรุ่นใหม่ 1)การพัฒนาการยกระดับผลิตภาพ เทคโนโลยี และนวัตกรรม 2)การส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งเงินทุน 3) การเสริมสร้างขีดความสามารถผู้ประกอบการรุ่นใหม่ 4) การพัฒนากลไกเพื่อขับเคลื่อนการส่งเสริมผู้ประกอบการรุ่นใหม่อย่างเป็นระบบ

การทดลองใช้และประเมินผลการใช้รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา ผลการทดลองใช้รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือของผู้ประกอบการ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา ผลการตรวจสอบรูปแบบเครือข่ายเกี่ยวกับกระบวนการ/ขั้นตอนการสร้างเครือข่าย และองค์ประกอบสำคัญของเครือข่ายความร่วมมือเพื่อคุณภาพสถานประกอบการใหม่ กระบวนการ/ขั้นตอนการสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาคุณภาพสถานประกอบการใหม่ปรากฏผลการสร้างเครือข่าย ประสานหน่วยงาน/องค์กรเครือข่าย ควรติดต่อ/ประสานกลุ่มบุคคล หน่วยงาน/องค์ ขึ้นสร้างพันธมิตรสัญญาาร่วมกัน ชั้นบริหารจัดการเครือข่าย ชั้นพัฒนาความสัมพันธ์รักษาความสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง

การประเมินผลการใช้รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา 1) มุมมองด้านงบประมาณและทรัพยากร 2) มุมมองด้านลูกค้า 3) มุมมองด้านกระบวนการภายใน 4) มุมมองด้านการเรียนรู้และการพัฒนา การประเมินความเป็นผู้ประกอบการ 1) ความสามารถทางนวัตกรรม เป็นความสามารถในการแสวงหาช่องทางใหม่ ๆ 2) ความสามารถในการจัดการกับปัญหา 3) ความปรารถนาความสำเร็จ เป็นแรงผลักดันให้เกิดการทุ่มเทเพื่อมุ่งสู่เป้าหมาย 4) ความสามารถวางแผนอย่างสมจริง 5) เป็นผู้นำที่เน้นเป้าหมายจะใช้ความสามารถของตนเองและผู้ได้บังคับบัญชามุ่งไปสู่เป้าหมายหลัก

Research Title: The creating network of partnerships to development new entrepreneurs potential Start up in Nakhonratchasima Province

Researchers: Dr.Benyapa jitmunkongpakdee
Phramaha Suporn Rakittathammo, Assist.Prof.Dr.

Department: Mahachulalongkornrajavidyala University, Nakhon Ratchasima Campus

Fiscal year: 2563/2020

ResearcherScholarship Sponsor: Mahachulalongkornrajavidyala University

ABSTRACT

Subject research "Creation and development of a cooperative network for developing potential of new entrepreneurs in Nakhon Ratchasima" has three objectives: 1) to study the conditions, problems, processes and elements of the cooperation network for developing entrepreneurial potential. New Startups in Nakhon Ratchasima Province 2) To create a cooperative network for the development of startup entrepreneurs in Nakhon Ratchasima 3) to try and evaluate the results of the use of a cooperative network for entrepreneurial potential development Startup in Nakhon Ratchasima Province with the following research results.

The results of the research showed that the condition, problem, process and composition of the network of cooperation for developing new entrepreneur potential, Start up in Nakhon Ratchasima Province, that is, the problem of cooperation for the development of new entrepreneur potential, start up lack of promotion and development. New generation entrepreneurs The problem of promoting access to funding Problems of developing effective tools for promoting new entrepreneurs The process of network cooperation for the development of new entrepreneurial potential can be divided into 5 steps: Step 1, helping young entrepreneurs access funding, 2nd stage, assisting business start-ups and making plans. Business Stage 3 Product Development Branding Stage 4 Putting Products for Marketing at Local Level Step 5 Entering International Market Elements of a network of cooperation for the

development of new entrepreneurs potential for Startups in Nakhon Ratchasima Province

The component of start-ups is startups, what everyone expects to be successful in the business but to make a successful start-up business Success requires a number of factors that contribute to a successful start-up business: 1) timing 2) team 3) idea 4) business plan 5) funding Creating a Cooperative Network for Start-up Entrepreneurship Development in Nakhon Ratchasima Province 1) Creating a Cooperative Network for Start-up Entrepreneurs in Nakhon Ratchasima Province Type of network form generation The event network is a support-oriented network. Capital Support Network Network for technical developments and new innovations Development of entrepreneurial potential for Start-up in Nakhon Ratchasima Guidelines for the development of young entrepreneurs, promoting and developing young entrepreneurs 1) Development of productivity enhancement, technology and innovation 2) Promotion of access to funding sources 3) Capacity building for young entrepreneurs 4) Developing mechanisms to drive systematic promotion of young entrepreneurs A trial and evaluation of the use of a cooperative network to develop the potential of startup entrepreneurs in Nakhon Ratchasima Province.

Results of the trial using a network of cooperation of startup entrepreneurs in Nakhon Ratchasima Province. Network pattern verification results About the network construction process / procedure And an important component of the cooperation network for the quality of new establishments Cooperative network creation process / procedure for quality development of new establishments Coordinate agencies / network organizations Should contact / coordinate group of people Agency / Organization Step by creating a commitment together Network management step Relationship development stage Evaluation of the use of a network of cooperation to develop the potential of startup entrepreneurs in Nakhon Ratchasima 1) Budget and resource view 2) Customer perspective 3) Internal process perspective 4) Learning perspective Knowledge and development Entrepreneurship Assessment 1) Innovation Capabilities It is the ability to seek new channels. 2) The ability to deal with problems. 3) The desire for success. It is the driving force of dedication towards goals. 4) Ability

to plan realistically. 5) Be a goal-oriented leader who uses his / her own abilities and subordinates towards the main goal.

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยเรื่อง “การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการใหม่ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา” การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานโดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงเอกสาร คุณภาพและเชิงปฏิบัติการ แล้วนำมาวิเคราะห์สังเคราะห์ เพื่อให้ได้ผลการศึกษตามวัตถุประสงค์

ขอกราบขอบพระคุณในความเมตตาของพระสุธีรัตนบัณฑิต ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ พระครูสังวรวิจิตร ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์นครราชสีมา พระมหาชุตินันท์ อภินนโท ผู้อำนวยการส่วนวางแผนและส่งเสริมการวิจัย พระอาจารย์ทุกรูป ตลอดจนเจ้าหน้าที่สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ทุกท่าน และคณาจารย์ นักวิจัยจากวิทยาลัยสงฆ์นครราชสีมาทุกท่าน ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะและข้อมูลที่เป็นประโยชน์ยิ่งต่อการศึกษาวิจัย

ขอขอบคุณผู้ร่วมวิจัยทุกท่าน ผู้ให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ยิ่งต่อการศึกษาวิจัยที่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลการวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์แก่บุคลากรทางการศึกษาและผู้สนใจทั่วไป ตลอดจนจะเป็นประโยชน์ในการสร้างองค์ความรู้ เครือข่าย

ดร.เบญญาภา จิตมั่นคงภักดี

19 มกราคม 2563

สารบัญ

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ค
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ.....	ช
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย	3
1.3 ปัญหาการวิจัย	3
1.4 ขอบเขตการวิจัย	4
1.5 นิยามศัพท์ในการวิจัย	4
1.6 กรอบแนวคิดการวิจัย	6
1.7 ประโยชน์ที่จะได้รับ	7
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับธุรกิจ Start up	8
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างเครือข่าย	10
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับเครือข่าย	17
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	48
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	51
3.1 รูปแบบการวิจัย	51
3.2 พื้นที่การวิจัย	57
3.3 ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง/ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	57
3.4 เครื่องมือการวิจัย	58
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล	59
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล	59
3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย	59

3.8 สรุปกระบวนการวิจัย	60
บทที่ 4 ผลการศึกษาวิจัย.....	61
4.1 บริบทพื้นที่วิจัย	61
4.2 การศึกษาสภาพปัญหา กระบวนการ และองค์ประกอบของเครือข่าย ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการใหม่ Start up ในจังหวัดนครราชสีมา	63
4.3 การสร้างรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ Start up ในจังหวัดนครราชสีมา	72
4.4 การทดลองใช้และประเมินผลการใช้รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนา ศักยภาพผู้ประกอบการ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา	82
4.4 องค์ความรู้จากการวิจัย	89
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	91
5.1 สรุปผลการศึกษา	91
5.2 อภิปรายผล	97
5.3 ข้อเสนอแนะ	98
บรรณานุกรม.....	100
ภาคผนวก.....	103
ผนวก ก เครื่องมือการวิจัย	104
ผนวก ข แบบสรุปผลผลิต ผลิตภัณฑ์ และผลกระทบ	107
ผนวก ค รายชื่อผู้ให้ข้อมูลวิจัย	108
ผนวก ง ภาพประกอบ	109
ผนวก จ ประวัติผู้วิจัย	111

คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ

คำย่อเกี่ยวกับพระไตรปิฎก

สำหรับตัวเลขหลังอักษรย่อ หมายถึง ชื่อของคัมภีร์ ซึ่งมีคัมภีร์ที่ใช้ในการอ้างอิง ดังนี้เล่ม / ชื่อ / หน้า เช่นที.ปา. (ไทย) 11 / 360/284 หมายถึง สุตตันตปิฎกที่ขนิทายปาฎีกวรรคอยู่ในพระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย เล่มที่ 11 ชื่อที่ 360 หน้า 284 เป็นต้น

พระวินัยปิฎก

คำย่อ

วิ. มหา.(ไทย)

คำเต็ม

วินัยปิฎก มหาวรรค (ภาษาไทย)

พระสุตตันตปิฎก

คำย่อ

ที.ม. (ไทย)

ที.ปา. (ไทย)

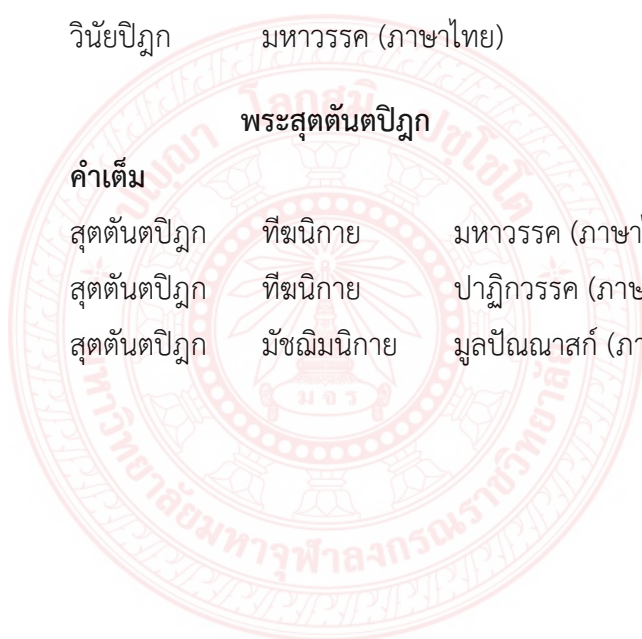
ม.ม. (ไทย)

คำเต็ม

สุตตันตปิฎก ที่ขนิทาย มหาวรรค (ภาษาไทย)

สุตตันตปิฎก ที่ขนิทาย ปาฎีกวรรค (ภาษาไทย)

สุตตันตปิฎก มัชฌิมนิทาย มูลปณณาสก์ (ภาษาไทย)

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

Startup คือ ธุรกิจเกิดใหม่ที่มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือบริการซึ่งมี 1) นวัตกรรมในรูปแบบธุรกิจ (business model innovation) ที่สามารถ 2) ทำซ้ำ (repeatable) และ 3) ขยายตลาด (scalable) เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม และ 4) เติบโตอย่างก้าวกระโดด (exponential growth) ปัจจุบันธุรกิจสตาร์ทอัพมีโอกาที่จะปฏิวัติอุตสาหกรรมต่างๆ และเจาะตลาด หรือครอบครองตลาดเดิมของธุรกิจรูปแบบเก่า จึงทำให้รัฐบาลของหลายประเทศให้ความสำคัญกับสตาร์ทอัพและมีนโยบายสร้างเทศสตาร์ทอัพเกิดขึ้นมาทดแทนธุรกิจรูปแบบเดิมๆ ด้วยธุรกิจใหม่ที่เป็นของประเทศตนเอง และสามารถขยายไปยังตลาดในประเทศอื่นๆ ประเทศไทยต้องการสร้าง “startup” เพราะว่าการจะแก้ไขปัญหาระบบเศรษฐกิจของประเทศ เพื่อผลักดันให้ก้าวไปสู่การเป็นประเทศที่มีรายได้สูง จำเป็นต้องอาศัยเทคโนโลยีและนวัตกรรมเป็นตัวขับเคลื่อนหลัก ซึ่ง “startup” ถือเป็นธุรกิจเกิดใหม่ที่มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ หรือบริการโดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเป็นฐานในการดำเนินธุรกิจ จึงมีความสำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาระบบเศรษฐกิจของไทยเพื่อให้พุ่งทะยานสู่เวทีโลก และแข่งขันในระดับสากลได้อย่างยั่งยืนต่อไป

ในสังคมยุคปัจจุบันคนรุ่นใหม่ที่ทำงานเป็นพนักงานในองค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เริ่มเปลี่ยนความคิดและต้องการประกอบอาชีพอิสระ หรือเป็นผู้ประกอบการเป็นจำนวนไม่น้อย คนกลุ่มนี้มีศักยภาพสูงทั้งในแง่ความคิดสร้างสรรค์ ความสามารถด้านเทคโนโลยีการสื่อสารและเครือข่ายทางสังคม สามารถพัฒนาเป็นผู้ประกอบการที่จะมีบทบาทอย่างมากในการขับเคลื่อนธุรกิจ Startup ในอนาคต ทั้งนี้การประกอบการในยุคปัจจุบันผู้ประกอบการไม่สามารถจะดำเนินการได้ด้วยตัวเองเพียงลำพัง เพราะจำเป็นต้องพึ่งพากันในกระบวนการเรียนรู้ กระบวนการผลิต การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า ตลอดจนการตลาดและการเสริมหนุนซึ่งกันและกัน ผู้ประกอบการ Startup รุ่นใหม่จึงต้องรวมตัวเป็นเครือข่ายเพื่อสร้างความเข้มแข็งและโอกาสในการผลิตและการตลาดในรูปแบบที่แตกต่างจากรุ่นเดิมทั่วไป ประกอบกับภาครัฐมีนโยบายเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพเครือข่าย Startup ให้เป็นพลังขับเคลื่อนเศรษฐกิจในพื้นที่ และส่งเสริมการเชื่อมโยงธุรกิจของผู้ประกอบการในลักษณะเครือข่าย Startup สนับสนุนและต่อยอดการดำเนินธุรกิจร่วมกัน เพื่อความมั่นคงในการผลิตและตอบสนองความต้องการของตลาดหรือผู้บริโภคได้อย่างเหมาะสมและเกิดความยั่งยืน และเพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการและจิตวิญญาณความเป็นผู้ประกอบการ และเข้าสู่กระบวนการบ่มเพาะเพื่อเตรียม

ความพร้อมสำหรับการดำเนินธุรกิจสตาร์ทอัพให้ประสบความสำเร็จ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ เป็นอีกทางเลือกหนึ่งของการได้มาซึ่งการพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการ Startup

หลายคนคงได้ยินคำว่า “สตาร์ทอัพ” (Startup) กันมาเป็นระยะเวลาพอสมควรแล้วทั้งใน ต่างประเทศและในเมืองไทย ปัจจุบันประเทศไทยก็กำลังผลักดันให้เกิด “สตาร์ทอัพ” ใหม่ ๆ เพราะ เชื่อว่า “สตาร์ทอัพ” จะเป็นอีกกลไกที่จะช่วยผลักดันประเทศไทยไปสู่ ประเทศไทย 4.0 เช่นเดียวกับ ในประเทศอื่นๆ ทั่วโลกที่พยายามขับเคลื่อนเรื่อง “สตาร์ทอัพ” เช่นเดียวกัน แต่บริษัทที่เราเรียกว่า “สตาร์ทอัพ” คืออะไร ต่างกับการเป็นบริษัท “เอส เอ็ม อี” (SME) หรือต่างกับการเป็นเจ้าของกิจการ เปิดร้านขายกาแฟอยู่ปากซอยอย่างไรกันแน่ Steve Blank ผู้ได้ชื่อว่าเป็นบิดาแห่งสตาร์ทอัพ ให้ คำนิยาม startup ไว้ว่า “a startup is an organization formed to search for a repeatable and scalable business model” แปลได้ว่า “สตาร์ทอัพคือกิจการที่ตั้งขึ้นเพื่อ ค้นหาโมเดลธุรกิจ (business model) ที่ทำซ้ำได้ (repeatable) และขยายตัวได้ (scalable)”

ดังนั้นหัวใจสำคัญของ “สตาร์ทอัพ” อยู่ที่ “โมเดลธุรกิจ (business model)” ซึ่งก็หมายถึง รูปแบบวิธีการดำเนินกิจการของบริษัทในการสร้างรายได้ เช่น เว็บไซต์ใน (www.wongnai.com) เปิด ให้คนมีรีวิวร้านอาหารจนกลายเป็นแหล่งข้อมูลสำหรับการกินอาหารและหารายได้จากการลงโฆษณา ของร้านอาหาร (และอาจจะมีอื่นๆตามมาอีก) ดังนั้นถ้าทำเว็บให้รีวิวสินค้าโดยไม่รู้ว่าจะหาเงิน อย่างไรก็ตามไม่เกิดธุรกิจ โดยทั่วไปเราจะเห็นว่าโมเดลธุรกิจของสตาร์ทอัพมักจะมีรูปแบบแตกต่างไป จากธุรกิจที่เคยมีมาในอดีต และมักจะมีการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการสร้างธุรกิจ (โดยเฉพาะ เทคโนโลยีด้าน ICT) เช่น GRAB taxi ซึ่งเป็น App เรียกแท็กซี่เพื่อแก้ปัญหาของความยุ่งยากในการ ต้องออกไปรอแท็กซี่ของคนในเอเชีย บริษัทจะได้กำไรจากการเก็บค่าบริการเพิ่มเติม (แม้ว่าปัจจุบัน ส่วนใหญ่จะมีโปรโมชันเพื่อลดราคา เพราะยังต้องใช้เวลาในการเปลี่ยนพฤติกรรมผู้บริโภคให้ติด GRAB เสียก่อน) ซึ่งแม้ว่าแนวคิดไม่ได้ต่างจากการโทรศัพท์เรียกแท็กซี่ผ่านศูนย์อะไรต่างๆ ที่มีอยู่ก่อน แต่การใช้ App บนมือถือเป็นวิถีของคนปัจจุบันมากกว่า หรืออย่าง HappyFresh บริการช่วยซื้อ สินค้าคุณภาพจากซูเปอร์มาร์เก็ตชั้นนำ พร้อมบริการส่งให้ถึงมือในเวลาที่เหมาะสม ก็พยายามเข้ามา ตอบโจทย์ของคนเมืองที่ไม่มีเวลาแม้แต่จะไปจ่ายตลาด รวมถึงปัญหาจราจรอย่างที่พบในประเทศไทย หรือแม้แต่อาจจะตอบโจทย์สังคมผู้สูงอายุในอนาคต โดยเก็บค่าบริการเพิ่มเติมจากผู้ซื้อ (เช่นเดียวกัน ตอนนี้มีมีโปรโมชันไปก่อน ให้คนติด) หรือรวมไปถึงการไปทำดีลพิเศษกับผู้ขาย แต่ Steve Blank เน้นย้ำว่า “สตาร์ทอัพ” ต้องการหาโมเดลธุรกิจที่ repeatable และ scalable นั่นคือโมเดลธุรกิจนั้น สามารถสร้างกำไรได้เรื่อยๆ เพิ่มผู้ใช้ได้เรื่อยๆ (repeatable) และสามารถเติบโตขึ้นได้อย่างรวดเร็ว ภายในเวลาอันสั้นและกลายเป็นบริษัทขนาดใหญ่ (scalable) ซึ่งการจะเติบโตอย่างรวดเร็ว (high growth rate) และกลายเป็นบริษัทขนาดใหญ่อย่างนั้นได้ในปัจจุบันก็คือต้องหาลูกค้าให้มีจำนวน มหาศาลโดยเฉพาะอย่างยิ่งในลักษณะของการผ่านระบบออนไลน์ในปัจจุบัน ตัวอย่างที่เราเห็นกัน

ชัดเจนมากก็อย่างเช่น Facebook ซึ่งเปิดตัวเพียงเมื่อปี 2004 แต่ปัจจุบันมีมูลค่าถึงกว่า 350,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ มีคนใช้ทั่วโลกกว่า 1900 ล้านคน และมีลูกค้าที่ยอมจ่ายเงินเพื่อลงโฆษณาอยู่ทั่วโลกเช่นเดียวกัน หรืออย่างกรณีของ GRAB เองจะเห็นได้ว่าเขาเริ่มต้นจากในมาเลเซีย แต่ปัจจุบันก็ขยายไปในประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคนี้โดยในแต่ละประเทศอาจจะมีการปรับรายละเอียดการดำเนินการของธุรกิจไปบ้างตามข้อจำกัดและโอกาสที่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตามไม่ใช่ทุกสตาร์ทอัพจะต้องเป็น scalable startup บางคนอาจจะเข้ามาเริ่มต้นธุรกิจและมีความสุขกับการอยากเป็นเพียง small business startup ซึ่งเป็นอีกหนึ่ง “สตาร์ทอัพ” ในความหมายที่เราใช้กันในประเทศไทยทุกวันนี้ ตัวอย่างสตาร์ทอัพที่ต่างๆ มักจะเป็นสตาร์ทอัพในเชิงเทคโนโลยี (tech startup) หรือก็คือพวกที่ใช้เทคโนโลยีด้าน คอมพิวเตอร์ Һุ่นยนต์ ICT การเขียนซอฟต์แวร์ ระบบเว็บ ระบบ e-commerce อะไรเสียมาก แต่ในขณะที่เดียวกันสตาร์ทอัพแบบที่อาศัยเทคโนโลยีและนวัตกรรมในสาขาอื่นๆ ก็มีเช่นเดียวกันซึ่งในเว็บไซต์นี้ก็จะได้มีการแนะนำสตาร์ทอัพกลุ่มต่างๆ มาให้รู้จักกันอย่างสม่ำเสมอ

การวิจัยในครั้งนี้จึงมุ่งเน้นศึกษาการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการใหม่ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการดำเนินงานด้านธุรกิจ Startup และเพื่อแก้ไขปัญหาการพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการใหม่ Startup ในจังหวัดนครราชสีมาและสามารถนำรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือไปใช้ใน ธุรกิจ Startup ในจังหวัดที่มีบริบทใกล้เคียงกัน รวมทั้งเป็นประโยชน์ในการจัดทำนโยบายเพื่อส่งเสริมและยกระดับคุณภาพและมาตรฐานธุรกิจ Startup ของประเทศให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาสภาพปัญหา กระบวนการ และองค์ประกอบของเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการใหม่ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา

1.2.2 เพื่อสร้างรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา

1.2.3 เพื่อทดลองใช้และประเมินผลการใช้รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา

1.3 ปัญหาการวิจัย

1.3.1 สภาพปัญหา กระบวนการ และองค์ประกอบของเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการใหม่ Startup ในจังหวัดนครราชสีมาเป็นอย่างไร

1.3.2 รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ Startup ในจังหวัดนครราชสีมาเป็นอย่างไร

1.3.3 การทดลองใช้และประเมินผลการใช้รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ Startup ในจังหวัดนครราชสีมาเป็นอย่างไร

1.4 ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการใหม่ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา” เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mix Method Researchs) การวิจัยเชิงพัฒนานี้ศึกษาข้อมูลทั้งเชิงปริมาณเชิงคุณภาพ และการทดลองใช้ โดยมีขอบเขตการวิจัยดังนี้

1.4.1) ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยในครั้งนี้เพื่อศึกษาสภาพปัญหา กระบวนการ และองค์ประกอบของเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการพัฒนาผู้ประกอบการใหม่ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา เพื่อสร้างรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ Startup ในจังหวัดนครราชสีมาและเพื่อทดลองใช้และประเมินผลการใช้รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา

1.4.2) ขอบเขตด้านพื้นที่ มุ่งศึกษาผู้ประกอบการใหม่ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 2 แห่ง ได้แก่

1. ห้างหุ้นส่วนเลดี้พราว จำกัด
2. บริษัทหลักทรัพย์สยามวิสาหกิจเพื่อสังคม จำกัด

1.4.3) ขอบเขตด้านประชากร/กลุ่มตัวอย่าง/ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประชากรเป็นผู้ประกอบการใหม่ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา จำนวนทั้งสิ้น 50 คน ได้แก่ 1) ผู้ประกอบการ Startup 2 แห่ง ได้แก่ บริษัทหลักทรัพย์สยามวิสาหกิจเพื่อสังคม จำกัด ห้างหุ้นส่วนเลดี้พราว จำกัด 2) ผู้ประกอบการใหม่ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 14 คน 3) นิสิตนักศึกษาจากสถาบันการศึกษา ในจังหวัดนครราชสีมา 2 แห่ง ได้แก่ นิสิตจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา จำนวน 20 คน และนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา จำนวน 10 คน 4) ผู้ประกอบการ Startup ที่มีชื่อเสียงและประสบความสำเร็จในด้าน Startup 1 คน 5) หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจ Startup 2 แห่ง ผู้นำการปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา 1 คน เจ้าหน้าที่วิสาหกิจชุมชนจังหวัดนครราชสีมา 6) นักวิชาการด้านพระพุทธศาสนาจำนวน 1 ท่าน

1.4.4) ขอบเขตด้านระยะเวลา ในช่วงเดือนมีนาคม 2563 ถึง เดือนกันยายน 2563 รวมระยะเวลา 7 เดือน

1.5 นิยามศัพท์ในการวิจัย

การสร้างเครือข่าย หมายถึง บุคคลหรือ หน่วยงานที่มีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาธุรกิจให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ภายใต้ข้อจำกัดด้านงบประมาณหรือ บริบทของชุมชน หรือสังคม โดยมีหน่วยงานหลักที่ให้การสนับสนุน ประสานงานระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้องให้เกิดเครือข่าย และจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ติดตามผลการดำเนินงานของเครือข่ายตามกระบวนการ เพื่อพัฒนาไปสู่เป้าหมายเดียวกัน

เครือข่ายความร่วมมือ หมายถึง การเชื่อมโยงของกลุ่มบุคคล หน่วยงาน/องค์กร เพื่อการทำงานร่วมกันให้บรรลุเป้าประสงค์ โดยมีกิจกรรม การวางแผนกำหนดเป้าประสงค์ บริหารจัดการ ทำแผนปฏิบัติการ การดำเนินการตามแผน และการประเมินติดตามผล ด้วยจิตสำนึกความ รับผิดชอบที่จะแสวงหาวิธีการร่วมกันอย่างเป็นระบบ ภายใต้พื้นฐานของความเคารพสิทธิ เชื่อถือ เอื้ออาทรซึ่งกันและกัน เพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงานของสมาชิกร่วมกัน แก้ปัญหาที่เกิดขึ้น สร้างพลัง และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน

รูปแบบ หมายถึง สิ่งที่แสดงโครงสร้างและความสัมพันธ์ของกระบวนการสร้าง เครือข่ายและองค์ประกอบของเครือข่ายความร่วมมือเพื่อคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียน ประถมศึกษาขนาดเล็กให้เห็นเป็นรูปธรรม

รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือ หมายถึง โครงสร้างและความสัมพันธ์ของ กระบวนการและองค์ประกอบในการเชื่อมโยงของกลุ่มบุคคล หน่วยงาน/องค์กร เพื่อการทำงาน ร่วมกันให้บรรลุเป้าประสงค์ โดยมีกิจกรรมการวางแผน กำหนดเป้าประสงค์ การจัดทำแผนปฏิบัติการ การดำเนินการตามแผน และการประเมินติดตามผล .

การพัฒนาศักยภาพ หมายถึง การนำเอาความรู้ความสามารถ และกำลังของสติปัญญาของตนเอง มาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างมีกระบวนการ เพื่อการทำงานที่บรรลุประสิทธิผล

ผู้ประกอบการใหม่ หมายถึง ผู้ที่คิดริเริ่มดำเนินธุรกิจขึ้นมาเป็นของตนเอง มีการวางแผนการดำเนินงานและดำเนินธุรกิจทุกด้านด้วยตนเอง โดยยอมรับความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทั้งยังเรียนรู้และสร้างนวัตกรรม (Innovation) ของการดำเนินธุรกิจ อันจะก่อให้เกิดผลิตภัณฑ์ และมีความสามารถในการจัดการทั่วไป (General Management)

Startup หมายถึง ธุรกิจเกิดใหม่ที่มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือบริการซึ่งมี 1) นวัตกรรมในรูปแบบธุรกิจ (business model innovation) ที่สามารถ 2) ทำซ้ำ (repeatable) และ 3) ขยายตลาด (scalable) เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม และ 4) เติบโตอย่างก้าวกระโดด (exponential growth)

1.6 กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำเสนอการดำเนินการวิจัยเรื่อง “การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการใหม่ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา” เป็น 4 ระยะ คือ

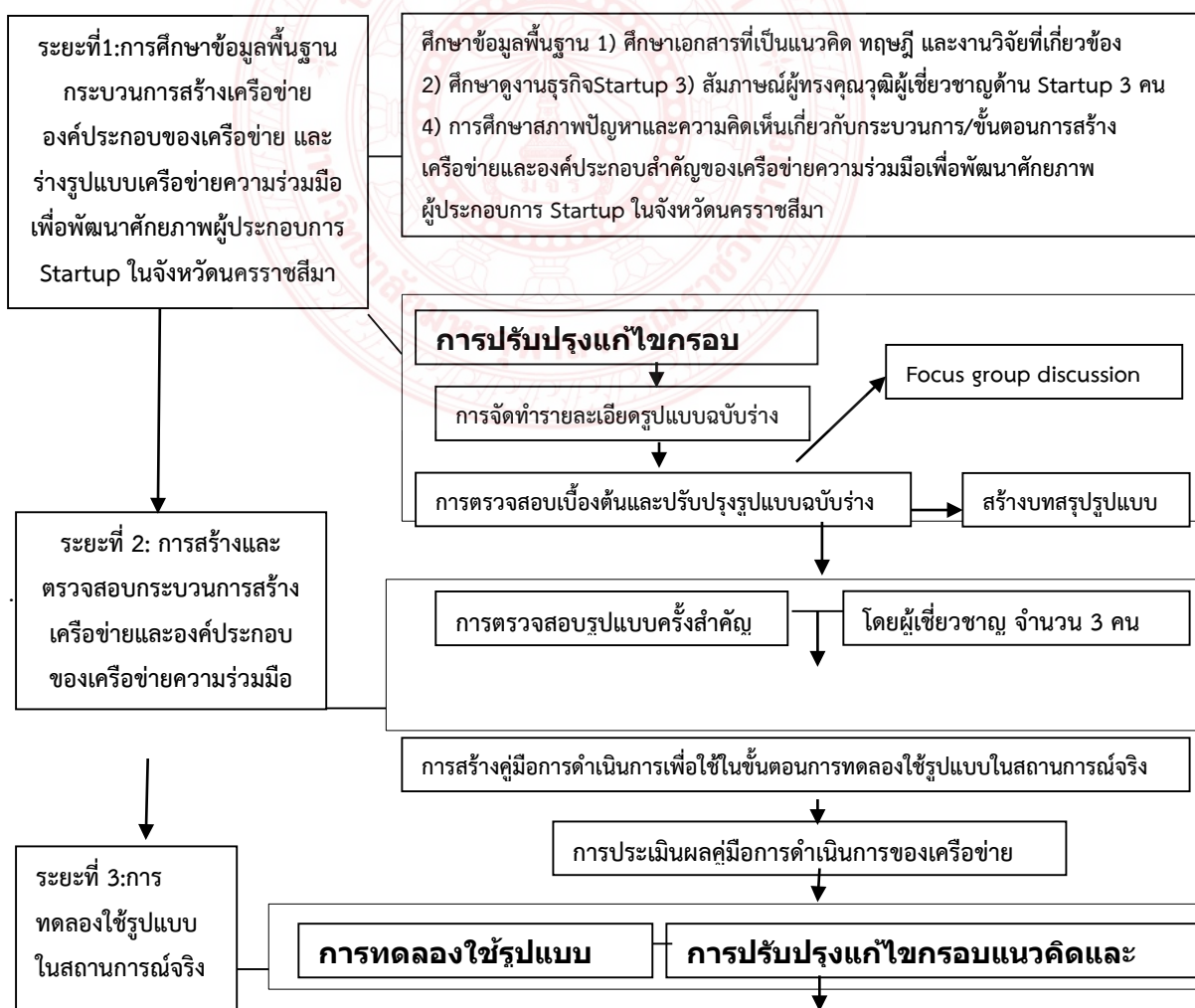
ระยะที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน กระบวนการสร้างเครือข่าย องค์ประกอบของเครือข่าย และร่างรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ Startup ในจังหวัด นครราชสีมา

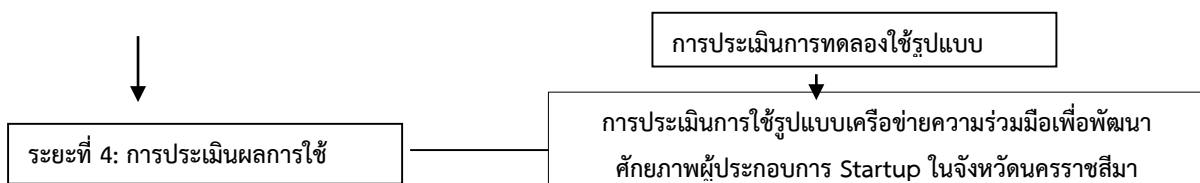
ระยะที่ 2 การสร้างและตรวจสอบกระบวนการสร้างเครือข่ายและองค์ประกอบของ เครือข่ายความร่วมมือ

ระยะที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ Startup ในจังหวัดนครราชสีมาในสถานการณ์จริง

ระยะที่ 4 การประเมินการใช้รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาศักยภาพ ผู้ประกอบการ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา

ขั้นตอนการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการStartupในจังหวัด นครราชสีมา

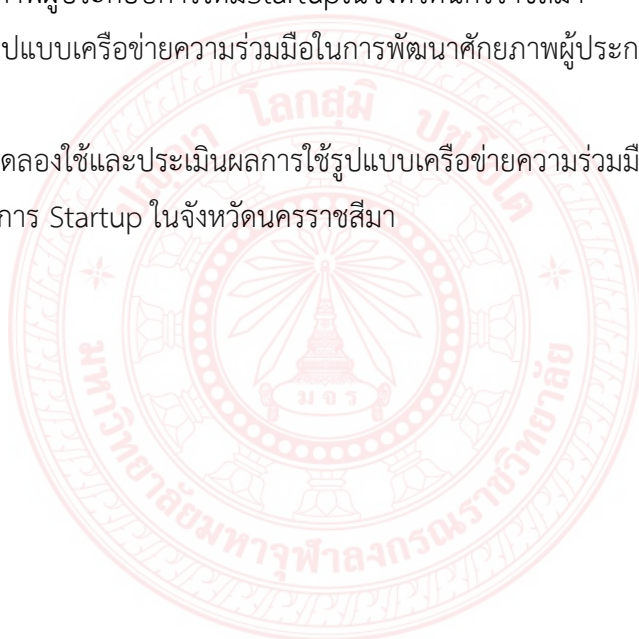

1.7 ประโยชน์ที่จะได้รับ

1.7.1) ทำให้ทราบสภาพปัญหา กระบวนการ และองค์ประกอบของเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการใหม่ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา

1.7.2) ได้รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา

1.7.3) ได้ทดลองใช้และประเมินผลการใช้รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการใหม่ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหา กระบวนการ และองค์ประกอบของเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้ประกอบการใหม่ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา 2) เพื่อสร้างรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา 3) เพื่อทดลองใช้และประเมินผลการใช้รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งผู้วิจัยนำเสนอแนวคิด ทฤษฎี ตามลำดับดังต่อไปนี้

- 1) แนวคิดเกี่ยวกับธุรกิจ Start up
- 2) แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างเครือข่าย
- 3) แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการใหม่
- 4) ภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 5) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับธุรกิจ Start up

Startup คือ ธุรกิจขนาดเล็กที่เกิดขึ้นใหม่ หากมองภาพรวมแล้วจะมีโมเดลคล้ายกับ SME แต่จะแตกต่างกันที่ธุรกิจ Startup จะมีการเติบโตอย่างรวดเร็ว โดยการขาย ‘ไอเดีย’ ส่วนมากจะเกี่ยวข้องกับ IT, Gadget, หรือ Application ชนิดต่าง ๆ ที่จะมาแก้ไขปัญหาในชีวิตประจำวันของกลุ่มเป้าหมาย ให้นักลงทุนที่มีความเห็น หรือความเชื่อตรงกัน นำเงินมาลงทุนในธุรกิจนั้น ๆ เพื่อให้สิ่ง ๆ นั้นเป็นจริงขึ้นมา¹

2.1.1 ประเภทธุรกิจ Startup

ธุรกิจประเภทสตาร์ทอัพหลายประเภท ได้แก่ ด้านการเงิน การธนาคาร และการลงทุน การแพทย์ ด้านสุขภาพ ด้านการเกษตร และการท่องเที่ยว ดังรายละเอียดต่อไปนี้

(1) Startup ด้านการเงิน การธนาคาร และการลงทุน FinTech (ฟินเทค)

¹ ณฤทธิ วรพงษ์ดี , SET Your Startup Business Guide รู้จักธุรกิจสตาร์ทอัพ , พิมพ์ครั้งที่ ๒ , (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย : กรุงเทพมหานคร , ๒๕๖๑).

FinTech มาจากคำว่า Financial + Technology เป็นการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาช่วยแก้ปัญหาหรือเพิ่มความสะดวกสบายทางด้านการทำธุรกรรม และการบริหารจัดการทางการเงิน เช่น การชำระเงิน โอนเงิน จ่ายบิล แต่ซึ่งช่วยให้ผู้บริโภคหรือผู้ใช้งานเข้าถึงบริการทางการเงินได้สะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น Start Up ด้าน FinTech เช่น StockRadars แอปพลิเคชันที่ช่วยให้การวิเคราะห์หุ้น ลงทุนในหุ้นสะดวกขึ้น และสามารถตั้งค่าแจ้งเตือนความเปลี่ยนแปลงของหุ้นตัวต่างๆ ตามความสนใจของนักลงทุนได้

(2) Startup ด้านการแพทย์ และการดูแลสุขภาพ HealthTech (เฮลท์เทค)

HealthTech มาจาก Health + Technology นั้นเอง สตาร์ทอัพด้านนี้จะนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยแก้ปัญหา พัฒนาและช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในด้านการแพทย์ การดูแลสุขภาพ เช่น ooca แพลตฟอร์มที่เป็นสื่อกลางระหว่างจิตแพทย์ นักจิตวิทยา และผู้ป่วย หรือคนทั่วไป โดยผู้ป่วยสามารถคุยหรือปรึกษาปัญหาเกี่ยวกับแพทย์ผ่านแพลตฟอร์มได้ทุกที่ทุกเวลาโดยไม่ต้องไปพบแพทย์หรือไปโรงพยาบาล

(3) Startup ด้านการเกษตร AgriTech (อะกริเทค) หรือ AgTech (แอกเทค)

AgriTech มาจากคำว่า Agriculture+Technology สตาร์ทอัพด้านนี้มักจะนำเทคโนโลยีมาแก้ปัญหา หรือช่วยเหลือภาคการเกษตร ทั้งการเพาะปลูก การบริหารจัดการสินค้าเกษตร เช่น Ricult ที่ก่อตั้งขึ้นโดยอดีตกลุ่มนักศึกษา MIT โดยเริ่มจากการเป็นฟินเทค เพราะต้องการช่วยแก้ปัญหาทางการเงินให้แก่เกษตรกรก่อน จึงใช้ Machine Learning วิเคราะห์ วัดความเสี่ยงต่างๆ ด้าน แล้วจึงให้สินเชื่อแก่เกษตรกรรายย่อยในลักษณะของ เมล็ดพันธุ์ ปุ๋ย แทนการให้เงินกู้ แล้ว Ricult จะคาดการณ์ผลผลิตและรายได้จากภาพพื้นที่เพาะปลูกที่ได้จากภาพถ่ายดาวเทียม เพื่อคำนวณหาความสามารถของการชำระเงินคืนนั่นเอง

(4) Startup ด้านการท่องเที่ยว TravelTech (ทราเวลเทค)

TravelTech มาจาก Travel + Technology ทราเวลเทคสตาร์ทอัพ จะมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ซึ่งช่วยให้นักท่องเที่ยวมีทางเลือกด้านการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น สะดวกขึ้น และยังช่วยให้ตลาดท่องเที่ยวเติบโตยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็น iAccom แพลตฟอร์ม OTA หรือ Online Travel Agency สัญชาติไทยที่ให้บริการค้นหาโรงแรม จองตั๋วเครื่องบิน เช่ารถ ช่วยวางแผนในการท่องเที่ยว หรือ LOVstay แพลตฟอร์มสำหรับการค้นหา Vacation Rentals และจองบ้านพัก ที่พักตากอากาศตามเมืองท่องเที่ยวสำคัญๆ จองกิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้นในท้องถิ่นนั้นๆ หรือไปลองใช้ชีวิตแบบคนท้องถิ่นกันเลยทีเดียว

(5) Startup ด้านโลจิสติกส์ LogTech (ล็อกเทค)

LogTech มาจากคำว่า Logistics + Technology สตาร์ทอัพด้านโลจิสติกส์จะมีการพัฒนาซอฟต์แวร์หรือแอปพลิเคชัน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการด้านโลจิสติกส์ เช่น ระบบบริหารคลังสินค้า

การพัฒนาด้านฮาร์ดแวร์ ระบบการจัดการขนส่ง รถบรรทุก เรือขนส่งสินค้า ท่าเรือ การขนส่งทางอากาศ เช่น Truckal แพลตฟอร์มสำหรับแควดวง Trucking Services การบริการรถบรรทุกสินค้า จองและคำนวณราคาค่าขนส่งผ่านมือถือ ก่อนเลือกใช้บริการ

(บ) Startup ด้านอสังหาริมทรัพย์ PropTech (พร็อพเทค)

PropTech มาจากคำว่า Property + Technology สตาร์ทอัพด้านอสังหาริมทรัพย์ก็นำเทคโนโลยีมาใช้ในวงการอสังหาริมทรัพย์ เพื่อช่วยในกระบวนการสร้างสรรค์ ผลิตภัณฑ์เพื่อตอบโจทย์รูปแบบการใช้ชีวิต การอยู่อาศัยของคนยุคใหม่ อย่างเช่น Deskadot แพลตฟอร์มที่เป็น Digital Marketplace สำหรับค้นหา Co-working Space ที่อยู่ใกล้ๆ ด้วยระบบ Locations เลือกดูสิ่งอำนวยความสะดวก เปรียบเทียบราคา และจองผ่านมือถือ เดินเข้าไปใช้ออฟฟิศทำงานได้เลย²

2.2. แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างเครือข่าย

2.2.1 การสร้างเครือข่ายทางธุรกิจ

การสร้างเครือข่ายทางธุรกิจ (Business to business networking) หมายถึง วิธีการร่วมมือระหว่าง ธุรกิจหลาย ๆ แห่ง ในรูปแบบต่าง ๆ ตลอดจนวิธีการสร้างความสัมพันธ์ และการทำธุรกิจร่วมกันในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้ธุรกิจ เครือข่ายนั้นสามารถทำงานที่แต่ละคนทำตามลำพังไม่ได้ โดยที่ธุรกิจเครือข่ายทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน เสมือนเป็นธุรกิจขนาดใหญ่ เพราะดำเนินการร่วมกันเพื่อประโยชน์ร่วมกัน จึงมีความสามารถสูงกว่า ประสิทธิภาพสูงกว่าความคล่องตัวสูงกว่า และความคิดริเริ่มดีกว่า ที่ธุรกิจแต่ละแห่งจะทำตามลำพัง ธุรกิจ เครือข่ายจะทำให้ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถอยู่รอด และแข่งขันกับธุรกิจระดับโลกได้ การสร้าง เครือข่ายทางธุรกิจเป็นเทคโนโลยีการจ้องค์กร เพื่อให้วิสาหกิจขนาดเล็กหลาย ๆ แห่งรวมตัวเพื่อให้ได้ประโยชน์ เท่ากับวิสาหกิจขนาดใหญ่ในด้านที่รวมตัวกัน ในขณะที่ยังคงรักษาจุดเด่นของธุรกิจขนาดเล็กไว้ในด้านที่ได้ได้รวมตัวกันด้วย การจ้องค์กรเช่นนี้ จะต้องออกแบบให้เหมาะกับสภาพในท้องที่ คือ สภาพของภาคอุตสาหกรรม (economic sectors) สภาพของนักธุรกิจ (entrepreneurs) และวัฒนธรรมของกลุ่ม (business cultures)

การสร้างเครือข่ายทางธุรกิจเป็นทางเทคนิคในการปรับตัวเพื่อความอยู่รอดขององค์กรขนาดเล็ก โดย การรวมตัวกันขององค์กรขนาดเล็กหลาย ๆ องค์กรเพื่อให้ได้ประโยชน์เทียบเท่าธุรกิจขนาดใหญ่ ในขณะที่ยังคง รักษาจุดเด่นของกิจการไว้ สามารถสร้างความเปลี่ยนแปลงให้ธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็กสามารถดำเนินธุรกิจ เพื่อความอยู่รอด และสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันได้นั้นคือ สามารถเปลี่ยนจากธุรกิจลอกเลียนแบบเป็น ธุรกิจที่มีความชำนาญพิเศษ และมีความคิดริเริ่ม

² อ่างแล้ว

เปลี่ยนจากการเป็นธุรกิจในครอบครัวไปสู่ธุรกิจที่บริหารอย่างมืออาชีพจากการเป็นธุรกิจที่อยู่โดดเดี่ยวไปสู่การร่วมเครือข่ายธุรกิจในเชิงกลยุทธ์ (strategic business alliances)

ความหมายของการสร้างเครือข่าย

การสร้างเครือข่าย หมายถึงการทำให้มีการติดต่อ สนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสารและ การร่วมมือกันด้วยความสมัครใจ การสร้างเครือข่ายควรสนับสนุนและอำนวยความสะดวก ให้สมาชิกใน เครือข่ายมีความสัมพันธ์กันฉันท์เพื่อน ที่ต่างก็มีความเป็นอิสระมากกว่าสร้าง การคบค้าสมาคมแบบฟุ้งฟิง นอกจากนี้ การสร้างเครือข่ายต้องไม่ใช่การสร้างระบบติดต่อด้วยการ เผยแพร่ข่าวสารแบบทางเดียว เช่นการส่ง จดหมายข่าวไปให้สมาชิกตามรายชื่อ แต่จะต้องมีการ แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างกันด้วย

ความจำที่ต้องมีเครือข่าย

การพัฒนางานหรือการแก้ปัญหาใดๆที่ใช้วิธีดำเนินงานในรูปแบบที่สืบทอดกันเป็น วัฒนธรรมภายใน กลุ่มคน หน่วยงาน หรือองค์กรเดียวกัน จะมีลักษณะไม่ต่างจากการปิดประเทศที่ไม่ มีการติดต่อสื่อสารกับ ภายนอก การดำเนินงานภายใต้กรอบความคิดเดิม อาศัยข้อมูลข่าวสารที่ ไหลเวียนอยู่ภายใน ใช้ทรัพยากรหรือ สิ่งอำนวยความสะดวกที่พอจะหาได้ใกล้มือ หรือถ้าจะออกแบบ ใหม่ก็ต้องใช้เวลานานมาก จะเป็นอุปสรรคต่อ การพัฒนาอย่างยิ่งและไม่อาจแก้ปัญหาที่ซับซ้อน ได้ การสร้าง “เครือข่าย” สามารถช่วยแก้ปัญหาข้างต้นได้ด้วยการเปิดโอกาสให้บุคคลและองค์กรได้ แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารรวมทั้งบทเรียนและประสบการณ์กับบุคคลหรือองค์กรที่ อยู่นอกหน่วยงาน ของตน ลดความซ้ำซ้อนในการทำงาน ให้ความร่วมมือและทำงานในลักษณะที่ เอื้อประโยชน์ซึ่งกัน และกัน เสมือนการ เปิดประตูสู่โลกภายนอก

2.1.2 แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับเครือข่ายความร่วมมือ

ความร่วมมือ (Collaboration) เป็นคุณลักษณะที่สำคัญที่ทำให้การทำงานร่วมกัน หรือ การทำงานเป็นทีมประสบความสำเร็จ ความร่วมมือจึงเป็นคุณลักษณะที่กลุ่ม ทีม หรือองค์กร พึง พิจารณา ซึ่งหมายถึงการทำงานร่วมกับผู้อื่น การร่วมมือกัน การร่วมรู้ร่วมคิด การทำงาน ร่วมกับ ผู้อื่นเพื่อสร้างบางสิ่งบางอย่างร่วมกัน³ (Croetvther, 1996)

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า “ความร่วมมือ” เป็นพฤติกรรมการทำงาน ร่วมกัน ของบุคคล กลุ่มบุคคลและอาจมีความหมายครอบคลุมไปถึงความร่วมมือขององค์กร ซึ่งประกอบด้วย การออกแบบและการจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมาย เพื่อนำมาทำแผนปฏิบัติ การตามเป้าหมายที่ กำหนดไว้ รวมทั้งมีการประเมินศักยภาพผลการปฏิบัติงานเพื่อนำผลมาใช้ใน การปรับปรุงงาน

³ Crowther, J. (1996). Oxford Advanced Learner' Dictionary: 5 ed. NY: Oxford University. Cummings. T. G. & Worley. C.G. (2005). Organization Development and Change. Australia:

สมาชิกทุกคนต้องมีจิตสำนึกด้านความรับผิดชอบที่จะแสวงหาวิธีการ เพื่อปรับปรุง การปฏิบัติงาน ของตน และแสวงหาวิธีการที่จะพัฒนาความสัมพันธ์ในการทำงานของตน ⁴ (Cramer 1998)

Lucas (1993) ⁵ ให้ความหมายความร่วมมือในการทำงานขององค์กรว่า เป็นการทำงาน ร่วมกันระหว่างบุคคลที่เกิดขึ้นเนื่องจากความต้องการของบุคคล หรือความต้องการขององค์กรใน การ ร่วมกันรับผิดชอบงาน มีการร่วมมือกันของบุคคล มีการสร้างเครือข่ายการทำงาน มีกลุ่มร่วมมือ สมาชิกมีการวิเคราะห์วิจารณ์ตนเอง และรู้สึกว่าได้ได้รับความไว้วางใจจากผู้อื่น

Robbins & Finley (1998) ยังให้ความหมายของความร่วมมือในการทำงาน โดยเน้นความสำคัญว่า ทุกฝ่ายจะให้การช่วยเหลือกันเพื่อให้ได้ประโยชน์ร่วมกัน และสามารถทำให้ทีมคงอยู่ได้เพื่อรักษา ผลประโยชน์ร่วมกัน

Martin (1999) ⁶ เสนอว่า ความร่วมมือในการทำงานไม่ใช่กระบวนการทำงาน แต่เป็นการ สร้างความสัมพันธ์ของบุคคล (Human Relationship) ในการทำงานร่วมกันของบุคคล

สรุป ความร่วมมือในการทำงาน หมายถึง การที่กลุ่มบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป มา ปฏิบัติการทำงานร่วมกัน อาจร่วมมือกันอย่างเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการเพื่อให้ได้รับ ผลประโยชน์ร่วมกัน โดยอาจไม่ต้องทำวาระการประชุมร่วมกัน การทำงานร่วมกันดังกล่าวนี้ จะ ประกอบด้วย การวางแผนกำหนดเป้าหมาย ทำแผนปฏิบัติการ ดำเนินการตามที่กำหนด โดย สมาชิก ทุกคนต้องมีจิตสำนึกด้านความรับผิดชอบที่จะแสวงหาวิธีการเพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงาน ของตน ร่วมกันแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น สร้างพลัง และการช่วยเหลือกัน

องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของความร่วมมือ

Graham & Wright (1999) ⁷ ได้ศึกษาความหมายของความร่วมมือจากการสอบถาม ความ คิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยการศึกษาว่าจะนำความร่วมมือสู่การปฏิบัติได้อย่างไร รวมทั้งได้ นำผลที่ ได้จากการสัมภาษณ์มาใช้ในการสร้างตัวบ่งชี้ของความร่วมมือ สร้างแบบวัดความร่วมมือ ผลการวิจัย สรุปได้ว่า ความร่วมมือหมายถึง การทำงานร่วมกันและการมีส่วนร่วมในกิจกรรม การวางแผน การ แบ่งปัน และการบรรลุเป้าหมายของกิจกรรม ส่วนตัวบ่งชี้ของความร่วมมือ ประกอบด้วย 1) การ วางแผน (Planning) 2) การแบ่งปัน (Sharing) และ 3) การดำเนินการเพื่อให้ บรรลุเป้าหมาย (Goal Achieving Activities)

⁴ Cramer, S.F. (1998). Collaboration. Boston, MA: Allyn & Bacon

⁵ Lucas, J. R. (1998). Balance of Power. NY: AMACOM.

⁶ Martin, E. (1999). Changing Academic Work: Developing the Learning University. Buckingham: The Society for Research into Higher Education & Open University.

⁷ Graham, J. & Wright, J.A. (1999). What does interprofessional collaboration mean to Professionals working with pupils physical disabilities? British Journal of Special

Weltch and Ilbert (2000) ⁸ ได้ทำการวิจัยและสรุปว่า องค์ประกอบของความ ร่วมมือมี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การประนีประนอมเพื่อให้เกิดการเคารพความคิดใหม่และ การเปลี่ยนแปลง 2) การสื่อสารที่ประกอบด้วย การฟังและการเสนอความคิด ความรู้สึก 3) การแก้ปัญหา ที่มีการระบุความต้องการ ความจำเป็น การระดมสมอง การปรับสิ่งที่ได้เพื่อใช้ในการสร้าง แผนปฏิบัติการ และการประเมิน 4) การพัฒนาแผนปฏิบัติการและการประเมินการปฏิบัติการ

Mesa Public School (2003) ⁹ เสนอว่า ตัวบ่งชี้ของความร่วมมือนี้อประกอบด้วย 1) การค้นคว้า และรวบรวมสารสนเทศ 2) การตรงต่อเวลา 3) การปฏิบัติตามหน้าที่ 4) การมีส่วนร่วม ร่วมในการประชุมกลุ่ม และ 5) การร่วมมือกับทีม

Plymouth State University (2003) ¹⁰ กล่าวถึงการร่วมมือนี้อ เป็นความสามารถใน การสนับสนุนเพื่อนร่วมงานและทำงานกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายร่วมกัน และตัวบ่งชี้ของความร่วมมือนี้อประกอบด้วย 1) ความมุ่งมั่นพยายามที่จะร่วมมือ 2) การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพและการสื่อสารที่แสดงการเคารพผู้อื่น 3) การแสวงหาและสนับสนุนความเห็น ร่วมกันของกลุ่ม การตระหนักและรับรู้งานของผู้อื่น 4) การตั้งเป้าหมายและจัดลำดับความสำคัญ ร่วมกับผู้อื่น และ 5) การทำตามสัญญาที่ได้ให้ไว้กับผู้อื่น

Sandiego State University : College of Education (2003) ¹¹ ได้นำเสนอองค์ประกอบของความร่วมมือนี้อ ดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมช่วยเหลือแบ่งปัน (Contribution) 2) การรับผิดชอบ (Taking Responsibility) 3) การมองเห็นคุณค่าความเห็นของผู้อื่น (Valuing Orier Viewpoint) โดยที่ การช่วยเหลือแบ่งปันเป็นการค้นหาและรวบรวมสารสนเทศ การแบ่งปันข้อมูลข่าวสาร การตรงต่อ เวลา ส่วนการรับผิดชอบเป็นการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย การมีส่วนร่วมใน การประชุม ส่วนการมองเห็นคุณค่าความเห็นของผู้อื่นเป็นการรับฟังความเห็นของสมาชิกคนอื่น การร่วมมือกับสมาชิกในทีม และการตัดสินใจด้วยความยุติธรรม

⁸ Weltch, M., & Tulbert, B. (2000). Practitioner's Perspective of Collaboration: A Social Validation and Factor Analysis. *Journal of Educational and psychological consultant*, 11(3-4), 357-378.

⁹ Mesa Public School. (2003). Individual Collaboration Rubric. Retrieved August 10, 2003, from http://www.mpsaz.org/webquest/jones/collaboration_rubic.html

¹⁰ Plymouth State University. (2003). Area of Concern/Targets for Growth Indicators. Retrieved January 9, 2004, from http://www.plymouth.edu/educate/growth_indicators.pdf

¹¹ Sandiego State University's Collage of Education. (2003). Collaboration Rubric. Retrieved August 10, 2003, from <http://edweb.sdsu.edu/triton/tidepoolunit/Rubics/collrubic.html>

การสร้างความร่วมมือ

ความร่วมมือ มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาองค์การสู่ความสำเร็จ เป็นสิ่งที่ สามารถประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดประสิทธิผลในทางความสัมพันธ์อย่างยั่งยืน ตลอดจนการใช้ ทรัพยากรร่วมกัน ทั้งในระหว่างบุคคล ครอบครัวและเพื่อนบ้าน การสร้างร่วมมืออาจมีทั้ง ในระดับหุ้นส่วนแบบไม่เป็นทางการ ไปจนถึงระดับการวางแผนสร้างความสัมพันธ์เชิงการร่วมมือ อย่างจริงจังเป็นแบบแผน กล่าวได้ว่า ความร่วมมือเป็นการเปิดโอกาสในการสร้างความสัมพันธ์ ส่งเสริมความเป็นเพื่อนบ้าน ความเป็นชุมชน เพิ่มความตระหนักในการยอมรับประโยชน์ใน การขยายขอบเขตการใช้ทรัพยากร ร่วมกันด้วยการสดทอนความเข้าใจ (กนกอร สมปราชญ์ และ คณะ, 2545)¹²ผู้วิจัยจึงขอแนะนำเสนอใน รายละเอียด ดังนี้

ลำดับขั้นเพื่อความสำเร็จในการสร้างร่วมมือ (The Steps to Successful Collaboration) ความสำเร็จในการสร้างร่วมมือ มีลำดับขั้นในการดำเนินการดังนี้

1. ระบุผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Identify Stakeholder) ความร่วมมือจะประสบ ความสำเร็จได้ ต้องมีการระบุถึงกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อจะได้ร่วมประชุมวางแผนกำหนดความ ต้องการ นิยาม เป้าหมายและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ซึ่งจะทำให้เกิดประโยชน์สูงสุดจากความ เป็นผู้เชี่ยวชาญในแต่ละด้านของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของแต่ละคน ซึ่งมีได้ว่าเป็นทรัพยากรที่มี คุณประโยชน์ต่อการสร้าง ความร่วมมือ

2. การสนองเหตุผลและความต้องการในการมีส่วนร่วม (Flave Collaborators State Their Reasons for Wanting to Paticipate) หลังจากการกำหนดผู้เป็นหุ้นส่วนความร่วมมือซึ่ง อาจอยู่ในรูปตัวแทนองค์การหรือครอบครัวชุมชนแล้ว ต้องทบทวนอยู่เสมอว่าความร่วมมือที่ ดำเนินการ อยู่ได้สนองความต้องการ โดยทำให้เกิดการแบ่งปันทรัพยากรและแลกเปลี่ยนความ เรียวชาญเพื่อ สสนองตอบความต้องการและเป้าหมายของชุมชนแล้วหรือยัง

3 สร้างพันธสัญญาสู่เป้าหมายร่วมกัน (Get a Commitment to Stated Goals) ความ ร่วมมือที่เกิดจากการสั่งการ จะไม่ทำให้เกิดจิตสำนึกและการแลกเปลี่ยนความคิด และหาก ปราศจาก การแลกเปลี่ยนความคิดในการกำหนดเป้าหมาย จะทำให้โอกาสที่จะประสบความสำเร็จ ในการสร้าง ความร่วมมือมีน้อย ดังนั้นควรพิจารณาถึงข้อคำถามต่อไปนี้อยู่เสมอ คือ 1) ใครมีพันธะ สัญญาและมีความสามารถในการระดมทรัพยากร 2) ใครคือผู้สนับสนุนหรือผู้ดำเนินการให้ประสบ ความสำเร็จ 3) ทุกคนมีทักษะเฉพาะ มีอำนาจหรือมีความรู้ที่จะช่วยให้เกิดความร่วมมือหรือไม่ 4) ครอบครัวและ

¹² กนกอร สมปราชญ์. (2546). ภาวะผู้นำทางการศึกษา, ขอนแก่น: ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น,

ชุมชนจะได้รับประโยชน์จากการเมืองครั้งนี้อย่างไร 5) เราเป็นหุ้นส่วนที่สะท้อน ความต้องการที่หลากหลายของชุมชนหรือไม่ 6) ประโยชน์ของความร่วมมือจะมีความสำคัญกว่า ค่าใช้จ่ายหรือไม่ 7) เราเคยรู้มาก่อนหรือไม่ ว่าเคยมีความร่วมมือระหว่างกลุ่มขององค์กรและชุมชนในอดีต 8) ผู้บริโภคจะมีความสำคัญเท่ากับหุ้นส่วนใช่หรือไม่ 9) องค์กรแต่ละแห่งมีกลุ่ม ทีมงานที่พอเพียง และมีเงินทุนที่จะสนับสนุนกิจกรรมความร่วมมืออย่างพอเพียงในการดำเนินการ วันต่อวันใช่หรือไม่ 10) สิ่งใดที่สังคมและผู้นำจะต้องมีต่อการสร้างความร่วมมือ

4. การกำหนดวิสัยทัศน์ร่วม (Establishing : Thared Vision) การสร้างความ ร่วมมือจะประสบความสำเร็จจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีภูมิหลังและมุมมองที่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม ความหลากหลายอาจนำมาซึ่งความขัดแย้งเกี่ยวกับอำนาจและการควบคุม การหลอมรวมความร่วมมือทำได้ดังนี้ 1) ในระหว่างอภิปราย ต้องช่วยให้ผู้มีส่วนร่วมวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนโดย ปราศจากการสร้างอาณาจักรทางความคิดส่วนตนจนเกินไป 2) สร้างให้เกิดภาวะที่ง่ายต่อการตัดสินใจ ด้วยคำถาม ได้แก่ ผู้ร่วมมือจะรักษาความสมดุลระหว่างการมีส่วนร่วมและความรับผิดชอบได้ อย่างไร ผู้ร่วมมือจะย้อนกลับมาประเมินและ จะประสบผลสำเร็จได้อย่างไร จะได้ฉลองความสำเร็จ หรือไม่ และ จะทำอย่างไร ผู้ร่วมมือทุกคนมีความรู้สึกว่าได้รับการแบ่งปันอำนาจใช่หรือไม่ และ ประสบการณ์ใดที่ได้จากครอบครัวหรือเพื่อนบ้านที่ได้นำมาใช้ในการวางแผนสร้างความร่วมมือ 3) สร้างการยอมรับในนิยามวิธีการและบทบาทของสมาชิกโดยการพิจารณาคำถาม ได้แก่ กิจกรรม ที่ดำเนินอยู่เป็นการให้โอกาสในการมีส่วนร่วมพอเพียงแล้วใช่หรือไม่ ทุกคนมีอำนาจในการตัดสินใจ ใช่หรือไม่ ทุกคนมีความเข้าใจอย่างแจ่มชัดต่อพันธะสัญญาแล้วใช่หรือไม่ การประชุมดำเนินไป อย่างไร และจะมีการสื่อสารข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความร่วมมือในการดำเนินงาน และพันธกิจต่างๆ ใช่หรือไม่ 4) สร้างและประกาศพันธกิจเพื่อแสดงถึงวิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วม โดยการเน้นย้ำด้วย คำถาม ได้แก่ ใครคือผู้ที่ปฏิบัติตามพันธกิจเหล่านี้ สิ่งใดบ้างที่ต้องเตรียมการ และอะไรคือ ความปรารถนาของหุ้นส่วนทุกคน 5) กำหนดวิธีการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการหรือไม่เป็นทางการ ในขณะเดียวกันจะต้องมีการกำหนดเวลาในการพบปะ สังสรรค์อย่างไม่เป็นทางการระหว่างหุ้นส่วนต่างๆ มีการกำหนดกลไกให้เกิดการแลกเปลี่ยน ข่าวสาร มีการสร้างบรรยากาศที่เป็นการให้เสรีภาพในการใช้ภาวะผู้นำของหุ้นส่วนทุกคน 9 ให้โอกาส ทุกคนแลกเปลี่ยนข่าวสารการประชุม มีการเลือกประเด็นที่เป็นแนวคิดของแต่ละคนมาสื่อสารและ อภิปรายเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่น

5 การพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ความร่วมมือ (Developing 4 Collaborative 3trategic Plan) การวางแผนยุทธศาสตร์เป็นการกำหนดเป้าหมายเพื่อให้เกิดความสำเร็จระยะยาวภายในสองถึงสี่ปี ในที่ประชุมผู้มีส่วนร่วมทุกคน ต้องร่วมแลกเปลี่ยนความเชี่ยวชาญ ความหวัง สิ่งที่เป็น ความวิตกกังวล และร่วมกันร่างแผนยุทธศาสตร์ โดยคำนึงถึงความใส่ใจต่อทรัพยากรที่ขาดแคลน เม่น

มุมมองที่หลากหลาย อธิบายถึงรายละเอียดขององค์ประกอบต่าง ๆ ที่จะเกิดผลต่อองค์การและ เพื่อนบ้าน ส่งเสริมให้เกิดความสามารถในการชี้แจงเหตุผล บริการจัดการโดยการรับฟังความคิดเห็น จากบุคคลอื่น สร้างพันธะสัญญาความร่วมมือในการสร้างพันธกิจและเป้าหมาย และประเมินข้อ แข่ง จุดอ่อนของหุ้นส่วนทุกคน

6. การกำหนดข้อปฏิบัติในการประชุม (Determining Meeting Rules) ผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย สามารถร่วมกำหนดข้อปฏิบัติบางส่วนในการประชุม ซึ่งอาจเป็นเพียงเรื่องเกี่ยวกับ การปฏิบัติ หรือเรื่องที่เป็นได้แก่ 1) เริ่มประชุมตามวาระที่กำหนดให้ และมีเวลาเพียงพอต่อการอภิปรายใน แต่ละประเด็น 2) หุ้นส่วนแต่ละคนต้องได้รับการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบและ บทบาทในการ ปฏิบัติงาน และปฏิบัติให้เสร็จสมบูรณ์ภายในเวลาที่กำหนด 3) เริ่มต้นและสิ้นสุด การประชุมอย่าง ตรงเวลา และ 4) การใช้ภาวะผู้นำให้เกิดประสิทธิผลเป็นกุญแจสำคัญที่จะ ดำเนินการในทุกขั้นตอน ซึ่งผู้นำจะต้องใช้ความพยายามอย่างสูงเพื่อแสวงหาข้อตกลงร่วมกันของ ตัวแทนกลุ่มต่าง ๆ

7. การสร้างข้อตกลงร่วมกันเกี่ยวกับการตัดสินใจ (Building Consensus about Decision Making) ข้อขัดแย้งต่าง ๆ เป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะต้องเกิดขึ้น ดังนั้นการสร้าง ความร่วมมือจึงถือเป็นสิ่งท้าทาย การย้อนกลับไปทบทวนเพื่อหาคำตอบของข้อขัดแย้งและทักษะการสร้าง ข้อตกลงร่วมกันเป็นกุญแจสู่ความสำเร็จ การให้ความไว้วางใจเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ หากปราศจาก ความไว้วางใจแล้วหุ้นส่วนทุกคนจะไม่ยอมเปิดเผยความคิดเห็นส่วนตัว นอกจากความไว้วางใจ แล้ว ยังมีประเด็นอื่น ๆ อีกที่จะส่งเสริมให้เกิดข้อตกลงร่วมกัน ได้แก่ 1) การสร้างความสัมพันธ์โดย กำหนดให้มีช่วงเวลาเป็นระยะ ๆ ในการร่วมอภิปรายเพื่อแลกเปลี่ยนความคับข้องใจหรือการยกย่อง ชมเชย 2) ดำเนินการเกี่ยวกับการกำหนดเป้าหมายทั่ว ๆ ไป และมีการกำหนดวาระที่จะสะท้อนผล ของการปฏิบัติตามจุดประสงค์นั้น 3) สื่อสารข้อมูลอย่างทั่วถึงเพื่อให้ทุกคนได้ศึกษาทบทวนและ นำไปสู่ข้อสรุปในที่ประชุม และ 4) การแสดงความยินดีกับความสำเร็จหลังสิ้นสุดการทำงานเพราะ เป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างหนึ่งต่อการสร้างทีมงาน

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับเครือข่าย

ความหมายของเครือข่าย

การประสานงานรูปแบบหนึ่งที่โยงใยการทำงานของกลุ่มบุคคล หรือ องค์กรหลายองค์กร ซึ่งมีทรัพยากร มีเป้าหมาย มีกลุ่มสมาชิกของตนเอง ที่มีความคิด มีปัญหา มีความต้องการในเรื่องใด เรื่องหนึ่งเหมือนกันหรือคล้ายกัน มาติดต่อประสานงานหรือร่วมกันทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งหรือ หลายอย่าง เพื่อแก้ไขปัญหาหรือสนองความต้องการในเรื่องนั้นๆ โดยยึดหลักการทำงานร่วมกันบน พื้นฐานของความเท่าเทียมกัน เคารพกันและกัน มากกว่าการเชื่อฟังและปฏิบัติตามผู้มีอำนาจสั่งการ

Wheady (1999) ¹³ กล่าวว่า สรรพสิ่งทั้งหลายต่างก็มีการพึ่งพาอาศัยกัน มีการดำรง อยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มก้อน เป็นข่ายใยแห่งความสัมพันธ์ มีความเป็นอิสระต่อกัน และมีตัวตนที่แท้จริง กล่าวคือ สรรพสิ่งทั้งหลายเป็นเครือข่ายที่เชื่อมโยง มีการขยายผลและเติบโตอย่างต่อเนื่อง สามารถปรับเปลี่ยนรูปร่าง รูปทรงและเปลี่ยนพลังงานเพื่อการเข้าสู่ภาวะที่เหมาะสม |

E.Mark Hanson (2003) ¹⁴ ได้ให้ความหมายของเครือข่าย (Network) ว่า หมายถึง รูปแบบหนึ่งของการประสานงานของบุคคล กลุ่ม องค์กรหรือ หลายองค์การที่มีทรัพยากรของ ตัวเอง ซึ่งเข้ามาประสานงานกันอย่างมีระยะเวลาพอสมควร จะมีกิจกรรมร่วมกันอย่างสม่ำเสมอหรือไม่ก็ตาม แต่จะมีการวางรากฐานเอาไว้เมื่อฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดมีความต้องการจะขอความช่วยเหลือ หรือขอความร่วมมือจากกลุ่มอื่น ๆ เพื่อแก้ปัญหาและสามารถติดต่อกันต่อไปได้ และการที่ปัจเจก บุคคลหรือสถาบันมารวมกันเป็นกลุ่มนั้น จะต้องมีความสนใจในเรื่องหนึ่งเรื่องใดร่วมกัน แต่อย่างไร ก็ตามเพียงการรวมกลุ่มเท่านั้นยังไม่อาจเป็นเครือข่ายงานได้ เพราะจะมีลักษณะเพียงการทำงาน ร่วมกันคือมีบุคคลร่วมสนทนากัน หากจะให้ป็นเครือข่ายที่ดีได้ต้องมีปัจจัยความร่วมมือกันที่จะ ติดต่อสื่อสาร เต็มใจที่จะประสานงานกัน และที่สำคัญสมาชิกต้องยอมรับที่จะทำกิจกรรมร่วมกัน ไม่ใช่เพียงแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเท่านั้น

ประเวศ วะสี (2541) ¹⁵ กล่าวถึง เครือข่ายทางสังคมที่มีการขยายตัวออกไปว่า เครือข่ายทางสังคมจะคล้ายเครือข่ายในสมอง โดยโครงสร้างของสมองนั้นจะทำให้เกิดการเรียนรู้ ในระดับที่สูงเพื่อการมีชีวิตรอด และโครงสร้างทางสังคมจะมีวิวัฒนาการไปเหมือนโครงสร้างทาง สมองมากขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมของสังคม จากสังคมใช้อำนาจ ไปเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และการที่จะเกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ได้นั้น จะต้องปรับเปลี่ยน โครงสร้างทางสังคมจากแนวคิดไปเป็นเครือข่ายสังคมที่มีการโยงใยความสัมพันธ์ในทุก ทิศทาง เป็นเครือข่ายทางสังคมแห่งกัลยาณมิตรหรือเครือข่ายสังคมแห่งการเรียนรู้ (Learning Social Networles) โดยที่เครือข่ายสังคมจะต้องมีความสามารถในการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องหรือมีการขยาย แนวคิด กระบวนการ ออกไปจึงจะสามารถปรับตัวให้อยู่ในดุลยภาพได้

¹³ Wheatly. (1999). Leadership and the New Science: Discovering order in a chaotic world.

¹⁴ E. Mark Hanson. (2003). Education Administration and Organizational Behavior. 5 ed. In C. Huxam (Ed.). Creating collaboration advantage. (pp. 152-164). Boston: PearsonEducation.

¹⁵ ประเวศ วะสี. (2541). ชุมชนเข้มแข็ง ทูทางสังคมไทย. หนังสือชุดชุมชนเข้มแข็ง ลำดับที่ 1. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนเพื่อสังคมและธนาคารออสลิน.

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2545)¹⁶ ให้ทัศนะเกี่ยวกับนิยามของเครือข่ายว่า มีความหมายแตกต่างกันไปตามมุมมองของแต่ละคน และให้นิยามของเครือข่ายเพื่อการปฏิรูปการศึกษาว่า หมายถึง “การที่ปัจเจกบุคคล องค์กร หน่วยงาน หรือสถาบันใด ๆ ได้ตกลงที่จะประสาน เชื่อมโยงเข้าหากัน ภายใต้วัตถุประสงค์หรือข้อตกลงอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกันอย่างเป็นระบบ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อปฏิรูปการศึกษา” กลุ่มเครือข่ายนั้น ต้องมีการแสดงออกเป็นการลงมือกระทำกิจกรรมร่วมกัน

วิจิต นันทสุวรรณ และ จำนง แรกพิณิจ (2545)¹⁷ กล่าวถึงเครือข่ายการเรียนรู้ว่า คือ การที่ชาวบ้านรวมตัวกัน ขบคิดปัญหาของเขา รวมพลังแก้ปัญหา และ หาผู้นำขึ้นมาจากหมู่ชาวบ้าน ด้วยกันเอง แล้วรวมตัวกันเพื่อมีอำนาจต่อรอง มีการต่อสู้ทางความคิด มีการเรียนรู้จากภายนอก มีการไปมาหาสู่เรียนรู้คู่กันด้วยกัน จนกระทั่งเกิดกระบวนการแก้ปัญหาได้ ส่งผลให้การทำมาหา กินและ เศรษฐกิจแต่ละครอบครัวดีขึ้น

ธนา ประมุขกุล (2547)¹⁸ ให้ความหมายของคำว่า “เครือข่าย” คือ ภาพข่ายใยแมงมุม ซึ่งแสดงให้เห็นการถักทอ โยงใยกันของเส้นใยที่พาดผ่านกันมาหลายเส้น หลากทิศทาง ดังนั้น คำว่า เครือข่าย คือ “การเชื่อมโยงอย่างมีเป้าหมาย” เป็นการเชื่อมโยงระหว่างระบบที่ปฏิบัติการอยู่เข้าด้วยกัน เช่นการเชื่อมโยงคอมพิวเตอร์เข้าเป็นเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เป็นต้น หรืออาจเป็น การเชื่อมโยงระหว่างบทบาทของบุคคล/องค์กรต่างๆ ภายใต้วัตถุประสงค์ร่วมใดๆ ของภาคีสมาชิก ดังนั้น เครือข่ายจึงเป็นรูปแบบการทำงานในลักษณะ สร้างความร่วมมือ ประสานงานกันในแนวราบ ระหว่าง ผู้ที่เกี่ยวข้องด้วยสรรพกำลังอันรวมถึง คน-สติปัญญา ความสามารถและทรัพยากรในการทำงาน เพื่อเอาชนะอุปสรรคที่จุดอ่อนของระบบราชการ และเป็นแนวทางที่ตรงกันกับแนวคิดของการพัฒนา ที่ยึดพื้นที่ ประสานภารกิจ และร่วมทรัพยากร (Area, Function and Participation) เป็นกลยุทธ์ ในการพัฒนา

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2545)¹⁹ ยังมีความเห็นอีกว่า การเชื่อมโยงเข้าหากันเป็นเครือข่าย ไม่ใช่การรวมกลุ่มของสมาชิกที่มีความสนใจเพียงต้องการพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็น หรือร่วมสังสรรค์กันเท่านั้น แต่มันหมายถึงความต้องการที่จะพัฒนาไปสู่การลงมือกระทำกิจกรรมร่วมกัน โดยมีเป้าหมายร่วมกันที่ชัดเจน

¹⁶ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2545). การจัดการเครือข่าย: กลยุทธ์สำคัญสู่ความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ส. เอเชียเพลส

¹⁷ วิจิต นันทสุวรรณ, และจำนงแรกพิณิจ, (2545), บทบาทของชุมชนกับการศึกษา กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ,

¹⁸ ธนา ประมุขกุล. (2547), บทความปริทัศน์, ขอนแก่น: ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพ เขต 6.

¹⁹ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2545). การจัดการเครือข่าย: กลยุทธ์สำคัญสู่ความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ส. เอเชียเพลส

สรุป ความหมายของเครือข่าย หมายถึง การเชื่อมโยงระหว่างระบบการปฏิบัติงาน หรือ เชื่อมโยงบทบาทของ กลุ่มบุคคล องค์กร/หน่วยงานต่าง ๆ ที่เป็นหน่วยย่อยรวมตัวกันด้วยความ สัมผัสใจ ภายใต้ความต้องการในวัตถุประสงค์ร่วมกัน จัดโครงสร้างและรูปแบบการทำงานด้วย ระบบ ใหม่ในลักษณะสร้างความร่วมมือประสานงานกันในแนวราบ ระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้องด้วย การระดม สรรพกำลัง ร่วมกันกำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนาด้วยการให้สมาชิกได้ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วม วางแผน ร่วมทำร่วมรับผิดชอบ ร่วมติดตามประเมินผล และร่วมรับผลประโยชน์

การสร้างเครือข่าย

ปารีชาติ วลัยเสถียร (2543)²⁰ ได้สรุปกระบวนการสร้างเครือข่ายไว้ดังนี้

1. ขั้นตระหนักถึงความจำเป็นในการสร้างเครือข่ายเป็นขั้นตอนที่ผู้ปฏิบัติงานหรือฝ่าย จัดการตระหนักถึงความจำเป็นในการสร้าง เครือข่าย เพื่อที่จะทำงานให้บรรลุเป้าหมาย รวมทั้ง พิจารณาองค์กรต่าง ๆ ที่เห็นว่าเหมาะสมเข้าเป็น เครือข่ายในการทำงาน คำถามในขั้นตอนนี้คือ 1) จะเข้าร่วมเป็นเครือข่ายกับองค์กรใด 2) จะได้รับ ประโยชน์หรือต้องสละ ประโยชน์ด้านใดบ้างในการ เข้าร่วมเป็นเครือข่าย 3) ระยะเวลาใดในการเข้า ร่วมเครือข่าย คำตอบสำหรับคำถามเหล่านี้ อาจมี การเปลี่ยนแปลงเมื่อระยะเวลาในการทำงาน ผ่านไประยะหนึ่งแล้ว

2. ขั้นติดต่อกับองค์กรที่จะเป็นเครือข่าย

หลังจากที่ได้ตัดสินใจในองค์กรที่เห็นว่าเหมาะสมในการเข้าร่วมเครือข่าย จะเป็นขั้นตอน ของการติดต่อสัมพันธ์เพื่อชักชวนเข้าร่วมเป็นเครือข่ายในการทำงาน ซึ่งจะเกิดขึ้น เมื่อองค์กรมีความ ต้องการเหมือนกัน และต้องการกระทำกิจกรรมตอบสนองความต้องการเหมือนกันดังนั้นจะต้องสร้าง ความคุ้นเคยและการยอมรับ รวมทั้งความไว้วางใจระหว่างกัน เป็นขั้นตอนของ การปลูกจิตสำนึก โดย การให้รางวัล กระตุ้นให้อยากแก้ปัญหาาร่วมกัน อาจเรียกขั้นตอนนี้ว่าเป็น ขั้นตอนการเตรียมกลุ่มหรือ เตรียมเครือข่าย ,

3. ขั้นการสร้างพันธมิตรร่วมกัน

เป็นขั้นตอนของการสร้างความผูกพันร่วมกัน ซึ่งหมายถึง การตกลงในความ สัมพันธ์ต่อ กัน ในขั้นตอนนี้องค์กรจะเข้าสู่การตกลงที่จะทำงานร่วมกัน ซึ่งในการที่จะทำกิจกรรม ร่วมกันเพื่อ ตอบสนองความต้องการหรือแก้ปัญหา กลุ่มองค์กรจะต้องมีความรู้ที่จำเป็น ซึ่งอาจจะ ทำโดยการ แลกเปลี่ยนความรู้^{๒๕} และอาจเรียกขั้นตอนนี้ว่ากลุ่มศึกษาเรียนรู้ (Learning Group) หากพิจารณาใน ประเด็นของระดับการสร้างเครือข่ายก็จะเป็นขั้นตอนของ informal cooperation

²⁰ ปารีชาติ วลัยเสถียร. (2543). กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา กรุงเทพมหานคร: โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข

4. ขั้นการพัฒนาความสัมพันธ์

เป็นขั้นตอนที่การสร้างเครือข่ายปรากฏผลงานเป็นรูปธรรม เป็นขั้นตอน การเริ่มทำกิจกรรมโดยใช้ทรัพยากรร่วมกัน มีการตกลงในเรื่องการบริหารจัดการกลุ่ม ซึ่งเริ่มต้น ด้วยการกำหนดวัตถุประสงค์ของกลุ่ม กำหนดกิจกรรม จัดวางข้อตกลงในการทำงาน กำหนด บทบาทของสมาชิก รวมทั้งสิทธิหน้าที่ของหัวหน้ากลุ่ม เป็นต้น ในขั้นกลุ่มกิจกรรม (Action (in) หากพิจารณาในประเด็นระดับการสร้างเครือข่ายเรียกว่าเป็นขั้นตอนของ Powel agreement

5. ขั้นตอนการขยายกิจกรรมหรือขยายกลุ่ม

หลังจากขั้นตอนการพัฒนาความสัมพันธ์จนนำไปสู่การทำกิจกรรมร่วมกัน จนมีผลงานปรากฏเป็นที่เด่นชัด องค์กรเครือข่ายรู้สึกว่าได้รับผลประโยชน์จากการเข้าเป็น เครือข่าย ความสัมพันธ์จะแน่นแฟ้นขึ้น การเรียนรู้ร่วมกันนอกจากจะเป็นประโยชน์ต่อการทำงาน ฝ่ายปฏิบัติการแล้ว ยังเป็นประโยชน์ต่อการสร้างความสัมพันธ์ด้วยความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้น ซึ่งจะ นำไปสู่การขยายกิจกรรมหรือขยายกลุ่มตามพื้นที่หรือตามลักษณะกิจกรรม ในด้านระดับการสร้าง เครือข่าย ขั้นตอนนี้อาจอยู่ในระดับการเข้า “ลงทุน” ในองค์กร ใหม่ (Minority Investment) และ การจัดตั้ง องค์กรใหม่ร่วมกัน (Joint Venture)

6. ขั้นติดตาม และประเมินผล

เป็นขั้นตอนการประเมินผลการดำเนินงานตามแผน ที่เกิดจากเครือข่ายความ ร่วมมือ เพื่อไปสู่การปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงแผนการดำเนินงานนั้นอีก

การสร้างเครือข่ายจะต้องเริ่มจากตัวแทนที่มีโอกาสจะแผ่ขยายแตกสาขาของ เครือข่าย ออกไปได้ โดยคำนึงถึงจุดเริ่มต้นที่สำคัญจุดใดจุดหนึ่ง หรืออาจจะเริ่มพร้อมกันในหลายๆ จุดที่มีความพร้อม เช่น ในกลุ่มข้าราชการ กลุ่มประชาชน ให้เริ่มในลักษณะประชาชนเป็นศูนย์กลาง ที่มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และสร้างกลุ่มผู้นำให้เกิดขึ้นก่อน ได้แก่ คณะกรรมการหมู่บ้านซึ่งอยู่ในรูปของ การบริหารสภาตำบลที่กำลังดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน โดยที่คณะกรรมการเหล่านี้ จะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาและมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (กำลูนเทพ เทวกุล, 2536)^{๘๖}

การสร้างเครือข่ายจะเป็นลักษณะของการส่งต่อ การสืบทอดการสื่อสารซึ่งกัน และกัน เช่น การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ของประชาชน คงจะต้องอาศัยบทบาทจากหลากหลาย หน่วยงาน โดยเฉพาะหน่วยงานภาครัฐจะช่วยเหลือประสานเสริมสร้าง สนับสนุนการเรียนรู้ของประชาชน ในวิถีชีวิต ซึ่งผู้นำจะเป็นผู้ประสานงานการเรียนรู้ต่าง ๆ ในระดับชุมชน มีการใช้วิธีการสื่อสาร ที่เหมาะสม เพื่อให้สมาชิกเกิดแนวความคิด (Concept) ที่ไม่ใช่วิธีการสั่งการ เป็นการสื่อสารในระดับ ที่ก่อให้เกิด ความเข้าใจแบบยั่งยืนได้ (Positive Approach) และ ที่สำคัญที่สุดก็คือ ไม่ว่าจะ เป็น การประสานงานระหว่างบุคคลภายในหรือจากหน่วยงานภายนอก จะต้องสร้างจิตสำนึกร่วมกันว่า จะทำ

เพื่ออะไร มีคุณค่าอย่างไร เมื่อประสานแล้วผลที่ตามมาจะต้องก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไป ในทิศทางที่ต้องการทั้ง คน องค์กร และชุมชน (เจือจันทร์ จงสถิตอยู่, 2536)

สุทธิชัย อากาศโร (2547)^{๒๑} ได้จำแนกการก่อตัวของเครือข่ายออกเป็น 3 ลักษณะ คือ 1) เครือข่ายที่เกิดจากการจัดตั้งและสนับสนุนของภาคส่วนต่าง ๆ ส่วนใหญ่เป็นเครือข่ายที่ภาครัฐ หรือหน่วยงานบางแห่งต้องการส่งเสริมหรือเข้าไปจัดตั้ง เพื่อให้สอดคล้องกับกระบวนการพัฒนา ตามนโยบายของภาครัฐ และเพื่อเพิ่มศักยภาพให้กับชุมชนในการพึ่งพาตนเอง เช่น เครือข่าย กองทุนหมู่บ้าน เครือข่ายพัฒนาชุมชน เป็นต้น จะมีโครงสร้างความสัมพันธ์ในแนวดิ่งซึ่งเป็นไป ตามกระแสของแหล่งทุนและนโยบายของหน่วยงานนั้น ๆ 2) เครือข่ายที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ได้แก่ เครือข่ายที่เกิดขึ้นจากความสมานฉันท์ การร่วมแรงร่วมใจของฝ่ายต่าง ๆ ที่มองเห็น ความจำเป็นในการเรียนรู้ และการแก้ปัญหาร่วมกัน แล้วมารวมตัวกันเป็นเครือข่ายเพื่อแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น ประสบการณ์ ตลอดจนการพึ่งพาอาศัย โดยเป็นเครือข่ายที่มีการสื่อสารและความผูกพัน ที่มีชีวิตชีวา มีกระบวนการที่ประสานสอดคล้องกับความสนใจและความต้องการอย่างแท้จริงของ สมาชิก มีแนวทางการดำเนินการที่เป็นอิสระจากการครอบงำของฝ่ายต่าง ๆ และมีโครงสร้าง ความสัมพันธ์ในแนวนอน 3) เครือข่ายที่เกิดขึ้น โดยสถานการณ์เป็นตัวกำหนด ได้แก่ เครือข่ายที่เกิด จากสถานการณ์และประเด็นปัญหาที่ทุกฝ่ายเห็นว่า จำเป็นต้องใช้ความเป็นเครือข่ายในการแก้ปัญหา และสร้างพลังในการเรียนรู้ หรือต่อรอง เพื่อให้เกิดการพัฒนากิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง และมีผู้ ประสานงานเพื่อให้เครือข่ายมีความต่อเนื่อง เช่น เครือข่ายผู้ได้รับผลกระทบจากโครงการพัฒนา ของภาครัฐ

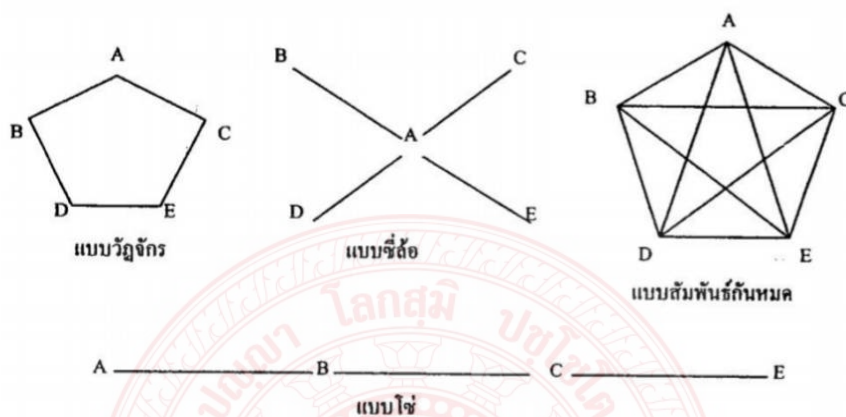
ชัยวัฒน์ ธีระ พันธุ์ และ ปาริชาติ สถาปิตานนท์ (2549)^{๒๒} ได้กล่าวถึงการสร้างเครือข่าย ว่าเป็นระบบเชื่อมโยงสัมพันธ์กันของสิ่งมีชีวิต ที่ควรได้รับการสร้างโอกาสในการเชื่อมโยงเครือข่าย ต่อไปเรื่อย ๆ มีการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะการสื่อสารจะเข้ามามีบทบาทสำคัญในการสร้างเครือข่าย ได้แก่ 1) การส่งสารที่เป็นข้อมูลหรือข่าวสารที่ชัดเจนให้ผู้รับเข้าใจง่าย และ 2) การรับสารที่เปิดใจรับข้อมูลหรือข่าวสารอื่นที่อยู่นอกเหนือจากความคิดที่ตนมีอยู่เดิม

ความสามารถในการสื่อสารของเครือข่าย

^{๒๑} สุทธิชัย อากาศโร. (2547), เครือข่าย: ธรรมชาติ ความรู้ และการจัดการ. กรุงเทพมหานคร โครงการเสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข (สรส),

^{๒๒} ชัยวัฒน์ ธีระพันธุ์, และปาริชาติ สถาปิตานนท์. (2549). การประชุมอย่างสร้างสรรค์ ศิลปะแห่งการสร้างพลัง เพื่อการเปลี่ยน. ค้นเมื่อ 2 ธันวาคม 2551, จาก http://www.pattanathai.nesdb.go.th/PTFweb/Interesting_menu/PalangPanDin/FileProject/Business/Rbusiness.doc

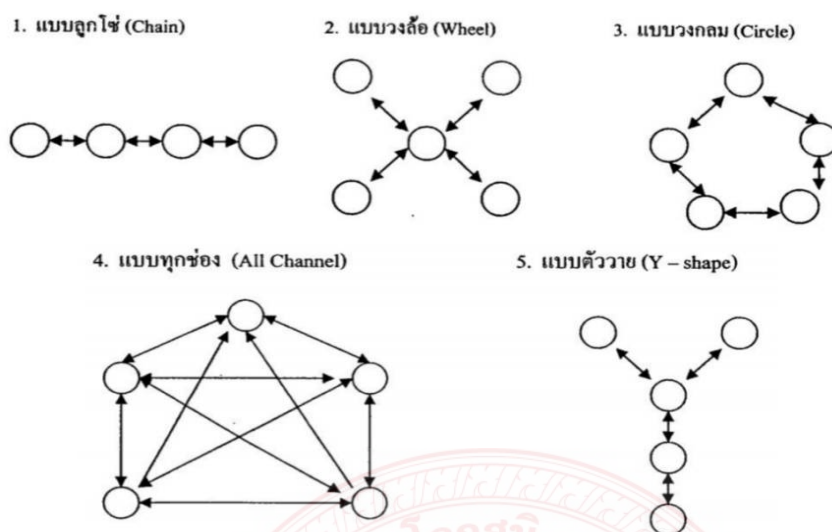
การส่งสารและการรับสารที่มีประสิทธิภาพ จะส่งผลให้เกิดการขยายเครือข่าย ออกไปในวงกว้างได้ และเครือข่ายจะต้องมีจุดยืน มีจุดประสงค์ที่ชัดเจนพร้อมที่จะเชื่อมโยงองค์กรอื่น อยู่เสมอ รวมทั้งมีความยืดหยุ่น ไม่มีรูปแบบที่แน่นอนตายตัวนัก แต่เน้นให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ของเครือข่ายเป็นสำคัญ

แบบแผนการเกิดเครือข่าย (Pattern of Network)

E. Mark Hanson (2003)²³ ได้กล่าวถึง การส่งข่าวสารภายในหรือระหว่างองค์กร โดยผ่านเครือข่ายนั้น มีรูปแบบของการสื่อสารอยู่ 5 รูปแบบที่แตกต่างกัน ได้แก่

²³ E. Mark Hanson. (2003). Education Administration and Organizational Behavior. 5° ed. In C. Huxam (Ed.). Creating collaboration advantage. (pp. 152-164). Boston: Pearson Education.

รูปแบบการสื่อสาร (E. Mark Hanson , 2003)

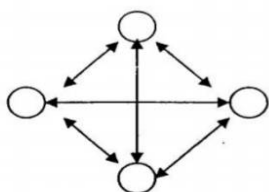
Leavitt (1951 อ้างถึงใน ฉันทนา จันทรบรรจง, 2545)²⁴ และ Shaw (1954 อ้างถึงใน ฉันทนา จันทรบรรจง, 2545)²⁵ ได้ศึกษาพบว่า การสื่อสารแบบวงล้อ (Wheel) ลูกโซ่ (Chain) และตัววาย (Y - Shape) บุคคลที่อยู่ตรงกลางของโครงสร้างการสื่อสารจะได้รับเลือกเป็นผู้นำ ส่วน การสื่อสารแบบวงกลม (Circle) และแบบทุกช่องทาง (All Channel) ไม่ได้ระบุว่าใครเป็นผู้นำ และสมาชิกในกลุ่มสื่อสารแบบวงกลมและแบบทุกช่องทางจะได้รับข่าวสารเท่าเทียมกันทุกคน การสื่อสารในลักษณะวงล้อ ลูกโซ่ และตัววาย จะมีลักษณะแบบรวมอำนาจเข้าสู่ส่วนกลาง (Centralization) แต่การสื่อสารแบบวงกลมและแบบทุกช่องทางจะมีลักษณะแบบกระจายอำนาจ (Decentralization)

²⁴ ฉันทนา จันทรบรรจง. (2545), การศึกษาแนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: อัมรินทร์พรินต์ติ้งแอนด์พับลิชิ่ง, (2545), จิตวิทยาการบริหาร. พิษณุโลก: โรงพิมพ์ตระกูลไทย,

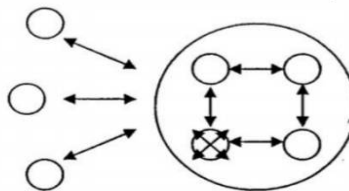
²⁵ ฉันทนา จันทรบรรจง. (2545), การศึกษาแนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: อัมรินทร์พรินต์ติ้งแอนด์พับลิชิ่ง, (2545), จิตวิทยาการบริหาร. พิษณุโลก: โรงพิมพ์ตระกูลไทย,

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2545)²⁶ ได้จำแนกลักษณะการเชื่อมโยงของเครือข่าย ความร่วมมือไว้ดังนี้ คือ 1) การเชื่อมโยงของปัจเจกต่อปัจเจก 2) การเชื่อมโยงของปัจเจกต่อกลุ่ม 3) การเชื่อมโยงของกลุ่มต่อกลุ่ม และ 4) การเชื่อมโยงของเครือข่ายต่อเครือข่าย

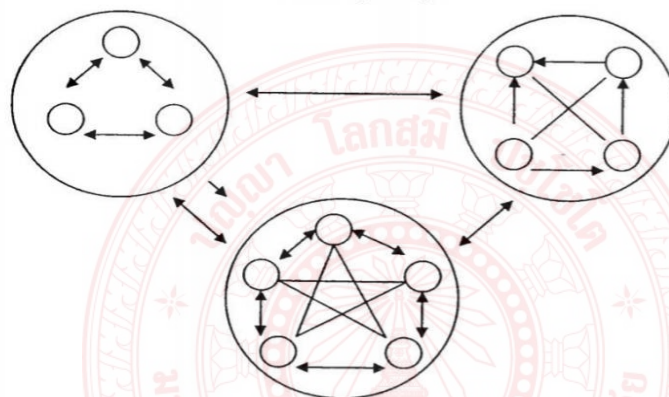
1. การเชื่อมโยงของปัจเจกต่อปัจเจก

2. การเชื่อมโยงของปัจเจกต่อกลุ่ม

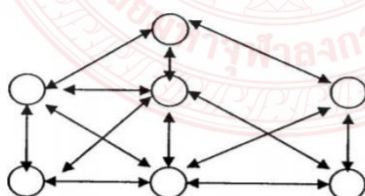

3. การเชื่อมโยงของกลุ่มต่อกลุ่ม

4. การเชื่อมโยงของเครือข่ายต่อเครือข่าย
เครือข่ายท้องถิ่น

เครือข่ายพ่อแม่
ผู้ปกครอง

เครือข่าย
การศึกษา

การเชื่อมโยงของเครือข่ายต่อเครือข่ายเครือข่ายท้องถิ่น

แสดงลักษณะการเชื่อมโยงของเครือข่ายความร่วมมือ (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ ,2545)

²⁶ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2545). การจัดการเครือข่าย: กลยุทธ์สำคัญสู่ความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ส. เอเชียเพลส

Swanshark (4996)²⁷ กล่าวว่า การสื่อสารที่ไม่ดีหรือขาดประสิทธิภาพนั้น จะก่อให้เกิด ความตึงเครียดในองค์กร ได้ หรืออาจก่อให้เกิดการสูญเสียทางเศรษฐกิจ และอาจทำให้อัตรา การ ขาดงาน โอนย้าย ลาออก หรือการประท้วงมากขึ้น สิ่งที่จะตามมาคือผลผลิตที่ต่ำและไม่มี คุณภาพ การสื่อสารในรูปแบบของเครือข่ายความร่วมมือนั้น จะก่อให้เกิดความมุ่งมั่นและความสัมพันธ์ ที่ดีทั้งภายในและระหว่างเครือข่าย การสื่อสารจะเกิดขึ้นตลอด 24 ชั่วโมง การสื่อสารข่าวสารข้อมูล จะต้องมีความสะดวก คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือสื่อสารชนิดหนึ่งที่มีความจำเป็นจะต้องนำมาใช้ เพราะสามารถส่งข่าวสารข้อมูลได้อย่างรวดเร็วและทุกรูปแบบทั้งแนวตั้งและแนวนอน ประกอบด้วย 1)การสื่อสารจากบนลงล่าง (Downward Communication) 2) การสื่อสารจากล่างขึ้นบน (Upward Communication) 3) การสื่อสารระดับเดียวกันหรือการสื่อสารในแนวราบ (Lateral Communication) 4) การสื่อสารแบบสองทาง (Two-way Communication)

ประเภทและรูปแบบของเครือข่าย

ประเภทและรูปแบบของเครือข่ายมีความแตกต่างกันไปตามนิยาม และกิจกรรมที่ แต่ละ กลุ่มหรือผู้ใช้กิจกรรมเครือข่ายกำหนดขึ้น 2

- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (254)²⁸ ได้แบ่งเครือข่ายออกเป็นประเภทต่างๆ โดยใช้ เกณฑ์ บางประการประยุกต์เครือข่ายเพื่อปฏิรูปการศึกษา สรุปได้ตามตารางต่อไปนี้

²⁷ Swansburk, R. (1996). Management and Leadership for Nurse Management. Boston: Jonesand Bartlett.

²⁸ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2545). การจัดการเครือข่าย: กลยุทธ์สำคัญสู่ความสำเร็จของ การปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ส. เอเชียเพลส

ตารางที่ 1 แสดงประเภทของเครือข่าย

เกณฑ์การแบ่ง	ประเภทของเครือข่าย
1. ขนาดของกลุ่ม	1. เครือข่ายรวม (Total Network) 2. เครือข่ายย่อย (Sub Network)
2. พื้นที่	1. เครือข่ายระดับหมู่บ้านในพื้นที่ตำบล 2. เครือข่ายระดับหมู่บ้านข้ามพื้นที่ตำบล 3. เครือข่ายระหว่างตำบลในอำเภอใดอำเภอหนึ่ง 4. เครือข่ายระดับตำบลข้ามพื้นที่อำเภอ 5. เครือข่ายระดับอำเภอในจังหวัดใดจังหวัดหนึ่ง 6. เครือข่ายระดับอำเภอข้ามพรมแดนจังหวัด 7. เครือข่ายระหว่างจังหวัดในภูมิภาคใดภูมิภาคหนึ่ง
3. ประเด็นที่สนใจร่วมกัน	เครือข่ายประเด็นที่สนใจอาจแบ่งได้หลากหลาย เช่น เครือข่ายการศึกษาทางเลือก เครือข่ายการเรียนรู้ ฯลฯ
4. วิชาชีพของสมาชิกกลุ่ม	เป็นเครือข่ายที่แบ่งตามวิชาชีพของสมาชิก เช่น เครือข่ายนักการเมือง เครือข่ายนักวิชาการ เครือข่ายครูและบุคลากรทางการศึกษา เครือข่ายนักธุรกิจ ฯลฯ
5. บทบาทของกลุ่ม	เป็นเครือข่ายที่พิจารณาแบ่งตามบทบาทหน้าที่หลักที่ดำเนินการอยู่ เช่น เครือข่ายการศึกษา วิจัยเพื่อปฏิรูปการศึกษา เครือข่ายผู้สนับสนุนด้านการเงิน ฯลฯ
6. ลักษณะภาคีที่ร่วมในเครือข่าย	1. เครือข่ายแนวนอน 2. เครือข่ายแนวตั้ง
7. ระดับความผูกพัน	การแบ่งด้วยเกณฑ์นี้ ใช้ระดับความผูกพันระหว่างบุคคลที่เป็นจุดศูนย์กลางของเครือข่าย กับภาคีต่าง ๆ ซึ่งอาจแบ่งได้ในลักษณะเครือข่ายที่มีความผูกพันใกล้ชิดในระดับ รองลงไป ตามลำดับจนถึงความผูกพันในระดับห่างไกล

(เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2545)

อรณพ พงษ์วาท (2544)²⁹ ได้เสนอแนะรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือในการบริหารจัดการสถานศึกษาไว้ 6 รูปแบบ ได้แก่ 1) รูปแบบสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐรวมตัวกันเป็นเครือข่าย 2) การรวมตัวกันเป็นเครือข่ายของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐแห่งใดแห่งหนึ่ง หรือหลายๆ แห่ง กับภาคส่วนอื่น ได้แก่ บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลาย 3) รูปแบบเครือข่ายสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ องค์กร บริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์กรบริหารส่วนตำบล หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบอื่น ๆ 4)

²⁹ อรณพ พงษ์วาท. (2544), การบริหารเพื่อการปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: เอลโลการพิมพ์

รูปแบบเครือข่ายสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐกับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของเอกชน 5 รูปแบบ เครือข่ายสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐกับเอกชนและภาคส่วนอื่น ๆ ที่ระบุไว้ในรูปแบบที่ 2 และ 3 6 รูปแบบเครือข่ายที่อาจเกิดจากการริเริ่มระหว่างสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งของรัฐและของเอกชน หรือระหว่างสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคส่วนอื่น ๆ ในเขตพื้นที่ การศึกษา โดยไม่มีการขึ้นำกำกับหรือครอบงำการจากหน่วยงานหรือองค์กรทาง การศึกษาใดๆ และยังให้ข้อเสนอแนะไว้ว่า รูปแบบของเครือข่ายโรงเรียนควรตั้งอยู่บนหลักการ ความสมัครใจ ความเสมอภาค การพึ่งพิงพึ่งพาอาศัยกัน ความสัมพันธ์ทั้งแนวนราบและแนวนอน และต้องลดความเป็นราชการลง (Less IBureaucratic Model) บนพื้นฐานของการไม่รวมศูนย์ที่จะ เป็นอุปสรรคในการก่อตัว และการดำรงอยู่ ตลอดจนการดำเนินงานของเครือข่าย

สหทัย วิเศษ (2547)³⁰ ได้แบ่งประเภทของเครือข่ายออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ 1. อริสชาย ที่แบ่งตามลักษณะการเกิดของเครือข่าย โดยเครือข่ายประเภทนี้ อาจแบ่งเป็นเครือข่ายในด้านต่าง ๆ คือ 1) เครือข่ายที่เกิดขึ้นจากการจัดตั้งของภาครัฐ เช่น เครือข่าย กองทุนหมู่บ้าน เครือข่ายอาสาพัฒนาชุมชน เป็นต้น ซึ่งเป็นเครือข่ายที่มีกระบวนการทำงานและ โครงสร้างที่ค่อนข้างเป็นทางการ มีระเบียบกฎเกณฑ์ที่กำหนดมาจากภาครัฐ และ ได้รับการสนับสนุน จากภาคภาครัฐในด้านต่าง ๆ 2) เครือข่ายที่เกิดจากการสนับสนุนขององค์การพัฒนาเอกชน ซึ่งมี การรวมกลุ่มเครือข่ายตามประเด็นปัญหาสาธารณะที่เกิดขึ้น เช่น ด้านทรัพยากรธรรมชาติ ด้านการเงิน ชุมชน ด้านสุขภาพ ด้านเกษตรกรรม โดยที่ลักษณะของเครือข่ายประเภทนี้จะ เป็นกลุ่มเครือข่ายที่ เกิดขึ้นตามธรรมชาติมีลักษณะไม่เป็นทางการ มีการจัดโครงสร้างที่ง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน ซึ่งอยู่ใน ลักษณะแนวนราบ (Horizontal) ไม่มีประธาน มีการเปลี่ยนแปลงบทบาทในการนำเพื่อพัฒนา ศักยภาพของตน 3) เครือข่ายที่เกิดขึ้นจากการก่อตัวของภาคประชาชน หรือเครือข่ายภาคประชาชน โดยเป็นเครือข่ายที่เกิดจากการเรียนรู้ การสั่งสมประสบการณ์ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตและเชื่อมโยง กระบวนการนั้นเป็น เครือข่าย เช่น เครือข่ายวัฒนธรรมพื้นบ้าน เครือข่ายปราชญ์ท้องถิ่น เป็นต้น

2. เครือข่ายที่แบ่งตามลักษณะของกิจกรรม ได้แก่ เครือข่ายที่ดำเนินการ โดยยึดภารกิจหรือกิจกรรมที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วงเวลาเป็นเกณฑ์ในการแบ่งเครือข่าย โดยเป็นการ รวมตัวกันเพื่อทำกิจกรรมเป็นครั้งคราวตามสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น เช่น เครือข่ายการเรียนรู้ เครือข่าย ผู้ได้รับผลกระทบจากโครงการพัฒนาของภาครัฐ เป็นต้น

³⁰ สหทัย วิเศษ. (2547), องค์การเครือข่ายในจังหวัดพะเยา, เอกสารรายงานการวิจัยโครงการความร่วมมือระหว่างเครือข่ายภาคประชาชนกับสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เสนอสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, นนทบุรี: สาขาวิชารัฐศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

องค์ประกอบของเครือข่าย

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2545)³¹ กล่าวถึงองค์ประกอบของเครือข่าย 7 องค์ประกอบ ได้แก่

1. การรับรู้มุมมองด้วยกัน (Common Perception) ที่ถือว่าเป็นหัวใจของเครือข่าย สมาชิกที่เข้ามาอยู่ในเครือข่ายต้องมีความรู้สึกนึกคิดและรับรู้ร่วมกันถึงเหตุผลการเข้าร่วมเป็นเครือข่าย เช่น มีความเข้าใจในปัญหาและมีจิตสำนึกในการแก้ปัญหาาร่วมกัน มีประสบการณ์ในปัญหาาร่วมกัน และมีความต้องการความช่วยเหลือในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน เป็นต้น

2. การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน (Common Vision) เป็นการมองเห็นภาพของจุดหมาย ในอนาคตร่วมกันระหว่างสมาชิกในกลุ่มที่รับรู้เข้าใจถึงทิศทางเดียวกัน และการมีเป้าหมายที่จะไปด้วยกันจนทำให้กระบวนการเคลื่อนไหวมีพลังและเกิดเอกภาพ

3. การมีผลประโยชน์และความสนใจร่วมกัน (Mutual Interest/Benefit) เช่น เกียรติยศ ชื่อเสียง การยอมรับโอกาสในความก้าวหน้า ความสุข ความพึงพอใจ เป็นต้น

4. การมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่ายอย่างกว้างขวาง (all stakeholders participation) เป็นเงื่อนไขที่ทำให้เกิดการรับรู้ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และร่วมลงมือกระทำอย่างแข็งขัน

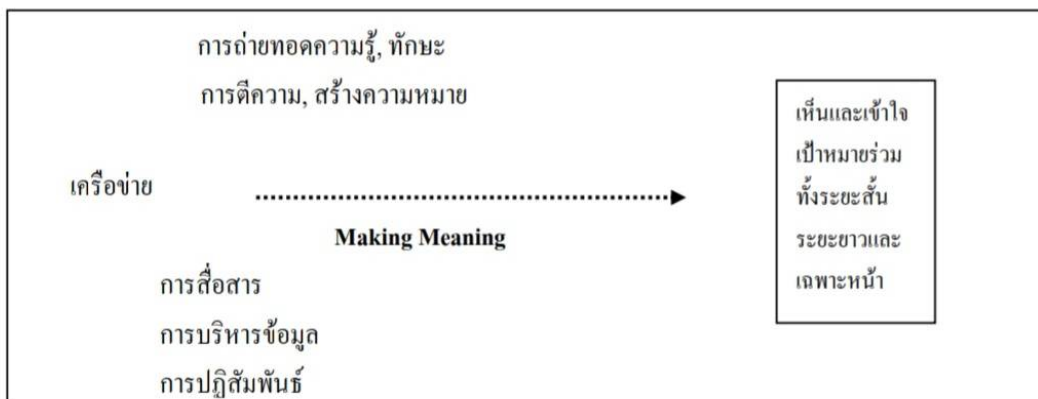
5. การเสริมสร้างซึ่งกันและกัน (Complementary Relationship) โดยใช้จุดแข็ง ของฝ่ายหนึ่ง ไปช่วยแก้ปัญหาจุดอ่อนของอีกฝ่ายหนึ่ง

6. การพึ่งพิงอิงร่วมกัน (Interdependence) ระหว่างสมาชิกของเครือข่าย เพื่อเป็นการเสริม สร้างซึ่งกันและกัน และยังส่งผลให้สมาชิกมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน โดยอัตโนมัติ

7. การปฏิสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยน (Interaction) สมาชิกในเครือข่ายต้องทำ กิจกรรมร่วมกันเพื่อให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกด้วยกันที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงใน เครือข่ายด้วย ปารีชาติ สถาปิตานนท์ และ ชัยวัฒน์ ธีระพันธ์ (2546)³² กล่าวถึง สมการที่เกี่ยวกับ องค์ประกอบที่สำคัญต่อการเสริมสร้างเครือข่าย คือ การถ่ายทอดความรู้ ทักษะ การสื่อสาร การบริหาร ข้อมูลข่าวสาร และการปฏิสัมพันธ์เพื่อนำไปสู่การตีความหมายหรือการสร้างความหมายร่วม และ สุดท้ายคือการเห็นและเข้าใจในเป้าหมายร่วม ซึ่งสามารถสรุปได้ ดังนี้

³¹ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2545). การจัดการเครือข่าย: กลยุทธ์สำคัญสู่ความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ส. เอเชียเพลส

³² ปารีชาติ สถาปิตานนท์, และชัยวัฒน์ ธีระพันธ์. (2546). สื่อสารกับสังคมเครือข่าย. เอกสารประกอบการฝึกอบรมหลักสูตร 3 “การสร้างเครือข่ายที่มีพลัง” สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา, กรุงเทพมหานคร: สถาบันการเรียนรู้และพัฒนาประชาคม

แสดงองค์ประกอบที่สำคัญต่อการเสริมสร้างเครือข่าย (ปาริชาติ สถาปิตานนท์ และ ชัยวัฒน์ ธีระพันธ์ ,2546)

จากแผนภูมิดังกล่าว จะเห็นได้ว่าเครือข่ายเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการที่สมาชิกทุกฝ่าย เห็น และเข้าใจเป้าหมายร่วมกัน ทั้งเป้าหมายระยะสั้น ระยะยาว และเป้าหมายเฉพาะหน้า ในขณะที่เครือข่ายจะมีกลไกการจัดการระบบข้อมูลข่าวสารเพื่อถ่ายทอดความรู้หรือทักษะต่างๆ ตลอดจน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันอยู่ตลอดเวลา มีการไหลของข้อมูลข่าวสารที่สื่อถึงกัน มีพื้นที่ เป็นรูปธรรมในการทำงาน มีชุมทาง (hub) และมีโหนด (node) หรือ “ศูนย์ประสานงานย่อย” ที่หลากหลายและกระจายอยู่ในพื้นที่ต่าง ๆ ทำให้กิจกรรมย่อยระดับโหนดหรือศูนย์ประสานงาน มีความหมายและ สามารถสร้างเป็นพลังของเครือข่ายได้

ธนา ประมุขกุล (2547)³³ กล่าวถึงองค์ประกอบของเครือข่ายว่า ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1. สมาชิก ได้แก่ สมาชิกแกนหลักที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับผลงานตามเป้าหมาย เครือข่าย และสมาชิกเสริมที่เป็นฝ่ายสนับสนุน
2. กรรมการผู้ประสานงาน เพื่อให้เกิดการจัดการที่ดีสามารถนำพาเครือข่าย ขับเคลื่อนไปด้วยพลังร่วมของสมาชิก
3. เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ ถือเป็นจุดร่วมสำคัญของการเป็นเครือข่าย ถ้าเป็นเป้าหมายต้องชัดเจนและมีความเป็นไปได้ ให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมและคงอยู่ของสมาชิก

³³ ธนา ประมุขกุล. (2547), บทความปริทัศน์, ขอนแก่น: ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพ เขต 6.

4. กิจกรรม การจัดกิจกรรมจะต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ โดยการ่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และร่วมทรัพยากรของสมาชิกด้วยตนเอง

พระมหาสุทิตย์ อาภากรโ (2547)³⁴ กล่าวว่า จุดร่วมที่เป็นองค์ประกอบสำคัญของ ความเป็นเครือข่าย ได้แก่

1. หน่วยชีวิต หรือ สมาชิก ซึ่งถือเป็นองค์ประกอบเบื้องต้นของความเป็นเครือข่าย และเป็นองค์ประกอบหลักที่ก่อให้เกิดความเป็นเครือข่าย
 2. จุดมุ่งหมาย เป็นองค์ประกอบที่สำคัญ เพราะความเป็นเครือข่าย หมายถึง การร่วมกันอย่างมีจุดหมาย เพื่อทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยมีวัตถุประสงค์และกระบวนการ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายนั้น
 3. การทำหน้าที่อย่างมีจิตสำนึก สิ่งที่ยึดเหนี่ยวสิ่งต่าง ๆ เข้าด้วยกัน คือ การทำหน้าที่ต่อกัน และกระทำอย่างมีจิตสำนึกต่อส่วนรวม
 4. การมีส่วนร่วมและการแลกเปลี่ยน ในองค์ประกอบของความเป็นเครือข่าย จะต้องมีการพึ่งพาอาศัย การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ
 5. ระบบความสัมพันธ์และการสื่อสาร เป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อเครือข่าย ได้แก่ ข้อมูลและการสื่อสารระหว่างกันทั้งการสื่อสารระหว่างปัจเจกบุคคล กลุ่มกับกลุ่ม และระหว่าง เครือข่ายกับเครือข่าย รวมทั้งระบบความสัมพันธ์ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
- ปาริชาติ สถาปัตตานนท์ และชัยวัฒน์ ธีระพันธ์ (2546)³⁵ กล่าวว่า องค์ประกอบของเครือข่ายประกอบด้วย
1. การเรียนรู้ (Learning) ได้แก่ การเรียนรู้เกี่ยวกับความจำเป็นและความต้องการของตนเองและผู้อื่น
 2. การลงทุน (Investing) ได้แก่ การลงทุนด้านเวลา และพลังงานในการติดต่อ และเชื่อมประสานกับบุคคลต่าง ๆ .
 3. การดูแล (Nurturing) ได้แก่ การดูแลสัมพันธภาพระหว่างสมาชิกของเครือข่าย อย่างใกล้ชิด ทั้งในเรื่องของการทำงานและความสัมพันธ์ภาพส่วนตัว
 4. การรักษา (Keeping) ได้แก่ การรักษาทิศทางในการบรรลุเป้าหมาย โดยเฉพาะ การตรวจสอบความต้องการของสมาชิกและการเปิดใจรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

³⁴ พระมหาสุทิตย์ อาภากรโ (2547). เครือข่าย: ธรรมชาติ ความรู้ และการจัดการ กรุงเทพมหานคร: โครงการเสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข (สรส),

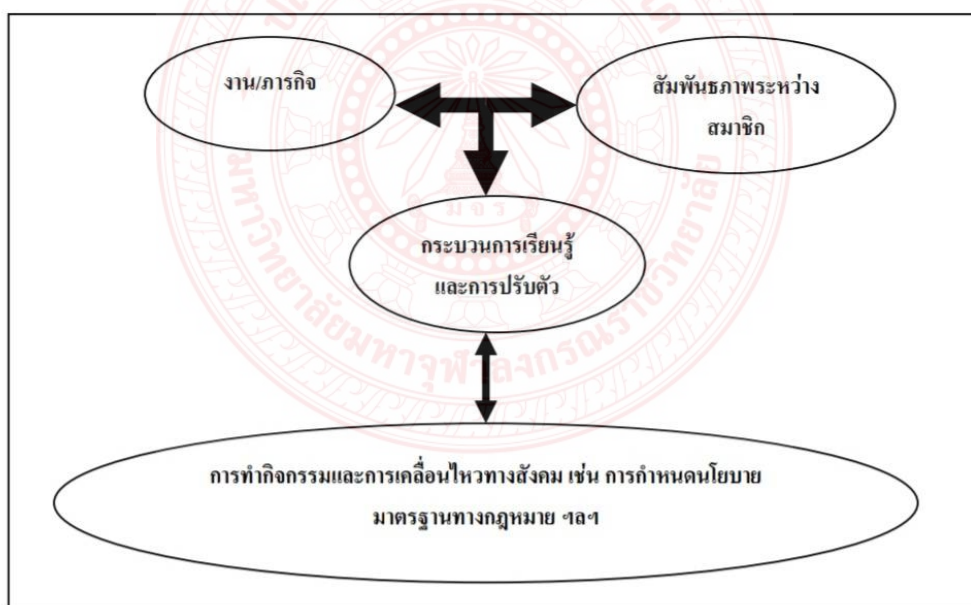
³⁵ ปาริชาติ สถาปัตตานนท์, และชัยวัฒน์ ธีระพันธ์. (2546). สื่อสารกับสังคมเครือข่าย. เอกสารประกอบการฝึกอบรมหลักสูตร 3 “การสร้างเครือข่ายที่มีพลัง” สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา, กรุงเทพมหานคร: สถาบันการเรียนรู้และพัฒนาประชาคม

กระบวนการปฏิบัติงานของเครือข่าย)

พระมหาสุทิตย์ อาภากรโ (2547)³⁶ ยังได้กล่าวถึงกระบวนการทำงานของเครือข่าย ต่าง ๆ ว่ามีลักษณะร่วมกันใน 4 ประเด็น คือ

1. กระบวนการทำงานที่เชื่อมประสานจุดเล็กและขยายไปสู่หน่วยใหญ่
2. การรักษาสัมพันธภาพที่สร้างความรู้ ความหมายและ โลกทัศน์ร่วมกัน
3. การเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้และการปรับตัว
4. การพัฒนากิจกรรมและความเคลื่อนไหวเพื่อสร้างกระบวนการทางนวัตกรรม และนวัตกรรมในการพัฒนา

จะเห็นได้ว่า กระบวนการทำงานของเครือข่ายดังกล่าวเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญ ในการประสานความร่วมมือ เป็นการทำงานด้วยถ้อยทีถ้อยอาศัยระหว่างสมาชิกและภาคีร่วม โดยมีจุดเริ่มต้นจากการทำงานในพื้นที่และประเด็นเล็กๆ แล้วขยายกระบวนการเป็นเครือข่ายที่กว้างขวางออกไป พร้อมทั้งแสวงหาความรู้ใหม่ วิธีการใหม่ที่เหมาะสมกว่าโดยมีระบบการสื่อสารและ นวัตกรรมใหม่เป็นเครื่องมือที่จะสร้างความหมายและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน)

แสดงกระบวนการทำงานของเครือข่าย (พระมหาสุทิตย์ อาภากรโ ,2547)

ศิริกาญจน์ โกสุมภ์ (2542)³⁷ ได้สรุปกระบวนการมีส่วนร่วมประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่
 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน 3) การสร้างเครือข่ายของกลุ่ม 4) การ

³⁶ พระมหาสุทิตย์ อาภากรโ. (2547). เครือข่าย: ธรรมชาติ ความรู้ และการจัดการ กรุงเทพมหานคร: โครงการเสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข (สรส),

³⁷ ศิริกาญจน์ โกสุมภ์. (2542). การมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนเพื่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สร้างกิจกรรม 5) การต่อรองเพื่อการดำเนินกิจกรรม 6) การต่อรองเพื่อการดำเนินกิจกรรม 7) การร่วมกันประเมินผลการดำเนินงาน และ 8) การร่วมกันรับผลประโยชน์จากการดำเนินการ

วารสารสื่อพลัง (2548)³⁸ ได้เสนอกระบวนการมีส่วนร่วมไว้ 5 ขั้นตอน คือ 1) การระดม ความคิด คือ การคิดค้นและวิเคราะห์ปัญหาาร่วมกันในลักษณะของการร่วมคิดบนพื้นฐานความ ศรัทธาว่าทุกคนที่เข้ามามีส่วนร่วมนั้นมีศักยภาพเท่าเทียมกัน 2) การวางแผน คือ การนำสิ่งที่ร่วมกัน คิดมากำหนด เป็นแผนปฏิบัติการร่วมกัน ด้วยการระดมทรัพยากรจากทุกฝ่าย (คน สิ่งของงบประมาณ และ เวลา เป็นต้น) 3) การลงมือทำ คือ การนำแผนงานที่ได้ไปร่วมกันทำหรือแบ่งงานกัน รับผิดชอบเพื่อให้ เป็นไปตามแผนหรือเป้าหมายที่วางไว้ 4) การติดตามประเมินผล คือ ร่วมกัน ติดตามงานที่ทำและ แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการทำงาน ร่วมมือกันคิดพัฒนาปรับปรุงให้งานดีขึ้น 5) การรับ ผลประโยชน์ร่วมกัน มีทั้งผลประโยชน์ทางรูปธรรมที่ต้องการให้เกิดตามกิจกรรมที่ทำนั้น และ ผลประโยชน์โดยอ้อม แต่มีความสำคัญมาก คือ การเรียนรู้จากการร่วมคิด ร่วมทำ และความสัมพันธ์ ระหว่างภาคีที่พัฒนาไปสู่การมีส่วนร่วมที่สมานฉันท์ เสมอภาค และเอื้ออาทรมากขึ้น

Cohen and Uphoff (1980)³⁹ ได้จำแนกกระบวนการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ระดับ คือ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ (Implementation) 3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefit) 4) การมีส่วนร่วมในการ ประเมินผล (Evaluation)

Shaeffer (1994)⁴⁰ ได้ระบุกิจกรรมที่แสดงให้เห็นถึงกระบวนการมีส่วนร่วมที่สามารถ นำไป ประยุกต์ใช้ในบริบทการจัดการศึกษา ดังนี้ 1) การรวบรวมและตรวจสอบ การวิเคราะห์และ พิจารณา ข้อมูลสภาพปัญหา 2) กำหนดนิยาม จัดลำดับความสำคัญของปัญหาและกำหนดเป้าหมาย 3) การ ประเมินความเป็นไปได้ของข้อมูล 4) การตัดสินใจและการวางแผนการดำเนินงาน 5) การออกแบบ ยุทธศาสตร์เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุผล 5) การออกแบบยุทธศาสตร์เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุผล การจัดสรรงานและความรับผิดชอบให้กับทีมงาน 6) การปฏิบัติตามแผนงาน 7) การตรวจสอบ ความก้าวหน้าของแผนงาน และ 8) การประเมินผลลัพธ์และผลกระทบที่เกิดขึ้น

³⁸ วารสารสื่อพลัง. (2548). ชุมชนกับการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา, วารสารสื่อพลัง. 13, 2-15.

³⁹ Cohen, J.M. and Uphoff, N. (1980). Rual. Development Participation: Concept and Measure For Project Design Implementation and Evaluation. New York: Cornell University.

⁴⁰ Shaeffer, S. (Ed). (1994). Partnerships and Participation in Basic Education: A Series of Training Modules and Case Study Abstracts for Educational Planners and Mangers. Paris: UNESCO, International Institute for Educational Planning

สรุปกระบวนการปฏิบัติงานของเครือข่าย ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน คือ 1) กำหนดวิสัยทัศน์ 2) กำหนดเป้าหมาย 3) กำหนดวิธีการสื่อสาร 4) กำหนดบทบาทหน้าที่ 5) วางระบบการประเมินผล 6) ให้ความรู้ความเข้าใจ และ 7) พัฒนาแผนปฏิบัติการ

ลักษณะบ่งชี้เชิงคุณภาพความเข้มแข็งของเครือข่าย

ธนา ประมุขกุล (2547)⁴¹ ได้กล่าวถึงลักษณะบ่งชี้เชิงคุณภาพความเข้มแข็งของ เครือข่าย ดังนี้

1. สัมพันธภาพ คือ ความใกล้ชิดสนิทสนม กลมเกลียว เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน และมีความอะลุ่มอล่วย ยืดหยุ่น ที่เป็นไปตามธรรมชาติของกลุ่มที่มีความเข้าใจ แล ความจริงใจ เป็นพื้นฐาน

2. ความชัดเจนขอเป้าหมาย ซึ่งมาจากความคิดเห็นของสมาชิก เป็นเสมือนเข็มทิศนำทางให้สมาชิกในเครือข่ายได้เข้าใจตรงกัน และเดินไปในทิศทางเดียวกัน โดยไม่หลงใช้เวลาและทรัพยากรกับภารกิจที่ไม่สอดคล้องกับเป้าหมายเครือข่าย

3. กระบวนการเสนอความคิดเห็นและตัดสินใจ เครือข่ายต้องมีความเป็น ประชาธิปไตย ให้สมาชิกเสนอความคิดเห็น ให้สิทธิ์ในการตัดสินใจอย่างเป็นอิสระเต็มที่ยอมบ่งบอก ถึงความเข้มแข็งของเครือข่าย

4. ลักษณะกิจกรรมและความต่อเนื่อง ดำเนินกิจกรรมด้วยสมาชิกในเครือข่ายเอง ไม่ใช่การพึ่งพิงจากภายนอก นอกจากนี้ความสม่ำเสมอต่อเนื่องของกิจกรรม ก็เป็นสิ่งช่วยบอกถึง ความเข้มแข็งของเครือข่ายด้วยเช่นกัน

5. แหล่งของทรัพยากร ศักยภาพ การที่เครือข่ายสามารถแสวงหาและดึงศักยภาพทรัพยากรที่มีอยู่ภายในเครือข่ายมาใช้ เป็นความเข้มแข็งของเครือข่ายที่สามารถพึ่งตนเอง แต่มีได้หมายความว่า เครือข่ายจะปฏิเสธการสนับสนุนจากภายนอกโดยสิ้นเชิง ๆ

6. การเรียนรู้และนวัตกรรม ความหลากหลายที่มารวมกันของสมาชิก ควรก่อให้เกิด การเรียนรู้ใหม่ สามารถนำไปสู่การพัฒนาจนเกิดการสร้างสรรค์นวัตกรรมตามมา คุณภาพใหม่ ที่เกิดขึ้นนี้ จึงอาจเป็นสิ่งที่เหล่าสมาชิกเกิดเป็นการเรียนรู้ขึ้นในตนเอง อันเป็นผลจากการมี ปฏิสัมพันธ์ในกลุ่ม หรืออาจเป็นผลปรากฏรูปธรรมในกิจกรรมที่มีการพัฒนาการไปเรื่อย ๆ จนกระทั่ง ถึงการเป็น นวัตกรรมต้นแบบให้กับผู้อื่นต่อไป .

⁴¹ ธนา ประมุขกุล. (2547), บทความปริทัศน์, ขอนแก่น: ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพ เขต 6.

ปารีชาติ สถาปิตานนท์ และ ชัยวัฒน์ ธีระพันธ์ (2546)⁴² ยังได้กล่าวถึงการสื่อสารกับ สังคม เครือข่ายว่า 1) การสื่อสารจะทำให้สมาชิกในเครือข่ายมีโอกาสรับรู้ (Perception) เกี่ยวกับ ข้อมูล ข่าวสารได้ทั่วถึง 2) การสื่อสารเป็นส่วนสำคัญในการสร้างแรงบันดาลใจ (Inspiration) ให้บุคคล ร่วมมือกัน ค้นหาเป้าหมายร่วมกัน (Shared Goal) 3) การสื่อสารเป็นแนวทางที่ทำให้ สมาชิกใน เครือข่าย ได้มีโอกาสเรียนรู้ (Learning) ความคิด ความรู้สึก ความเชื่อ และพฤติกรรมของ กันและกัน การแลกเปลี่ยน (Exchange) ข้อมูลและข้อคิดต่าง ๆ การฝึกเปิดใจกว้าง (Open-mind) เพื่อยอมรับ ฟังความคิดเห็นและพฤติกรรมตลอดจนการพัฒนาสัมพันธภาพระหว่างกัน (Relationship Development) และร่วมมือกันทำงานให้บรรลุเป้าหมาย 4) การสื่อสาร มีส่วนสำคัญในการค้นคว้า และพัฒนา “อัตลักษณ์” (Identity) และ บุคลิกลักษณะ (Character) ร่วมกันของสมาชิกในเครือข่าย และเป็นช่องทางในการนำเสนออัตลักษณ์และ บุคลิกลักษณะดังกล่าวสู่สังคมภายนอก

พระมหาสุทิตย์ อาภากรโ (2547)⁴³ ได้จำแนกบทบาทและหน้าที่ของเครือข่าย ในสังคมไทย ออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ

1. ระดับกิจกรรม/การทำงาน (ทีมทำ) ได้แก่ เครือข่ายที่เน้นกระบวนการทำงาน ในระดับ พื้นที่หรือในประเด็นปัญหานั้นๆ เป็นสำคัญ โดยเป็นเครือข่ายที่มีโครงสร้างความสัมพันธ์ ไม่ซับซ้อน มี แบบแผนการปฏิบัติงานที่เป็นลักษณะคล้ายงานประจำ มีกระบวนการจัดการและการทำงานที่เน้น การพึ่งพาอาศัยและทรัพยากรในพื้นที่ เช่น เครือข่ายกลุ่มออมทรัพย์ เครือข่าย แม่บ้านเกษตร เครือข่ายประชาตำบล ฯลฯ ที่มีการรวมตัวกันเพื่อทำงานในกิจกรรมนั้นอย่างจริงจัง
2. ระดับการสนับสนุนและ ประสานงาน (ทีมนำ) ได้แก่ เครือข่ายที่ทำหน้าที่เป็น ศูนย์ประสานงาน ระหว่างเครือข่ายและภาคีต่าง ๆ มีบทบาทในการส่งเสริมการทำกิจกรรมของ เครือข่ายย่อยในพื้นที่ มี การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และให้ข้อมูลทางเลือกในกระบวนการทำงาน ซึ่งเครือข่ายในระดับนี้อาจ เป็นทั้งเครือข่ายเชิงพื้นที่ที่มีการทำงานครอบคลุมในระดับจังหวัดหรือ ภูมิภาค และเครือข่ายเชิง ประเด็นที่ทำงานเฉพาะด้าน ตัวอย่างเช่น การรวมตัวของเครือข่ายกลุ่มฮัก เมืองน่านในจังหวัดน่าน เป็นต้น

⁴² ปารีชาติ สถาปิตานนท์, และชัยวัฒน์ ธีระพันธ์. (2546). สื่อสารกับสังคมเครือข่าย. เอกสาร ประกอบการฝึกอบรมหลักสูตร 3 “การสร้างเครือข่ายที่มีพลัง” สถาบันชุมชนท้องถิ่น พัฒนา, กรุงเทพมหานคร: สถาบันการเรียนรู้และพัฒนาประชาคม

⁴³ พระมหาสุทิตย์ อาภากรโ. (2547). เครือข่าย: ธรรมชาติ ความรู้ และการจัดการ กรุงเทพมหานคร: โครงการเสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข (สรส),

3. ระดับการส่งเสริม/และการให้คำปรึกษา (ทีมหนุน) ได้แก่ เครือข่ายของ องค์การสถาบัน และหน่วยงานหลักทางสังคมที่เป็นผู้ให้การสนับสนุนให้เกิดกระบวนการพัฒนา และพัฒนาเป็นเครือข่าย เช่น การสนับสนุนการวิจัย (สกว.) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการ เสริมสร้างสุขภาพ (สสส.) สถาบันพระปกเกล้า สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นต้น ซึ่งการส่งเสริมของเครือข่ายดังกล่าวจะเป็นลักษณะของการให้คำปรึกษาและให้แนวทางการปฏิบัติ แก่เครือข่ายอื่น ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายในการพัฒนาประเทศผลสัมฤทธิ์ของความเป็นเครือข่ายที่ก่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ และการพัฒนาที่ ต่อเนื่อง ได้แก่

1. เกิดกระบวนการเรียนรู้ คือ ผู้เข้าดำเนินงานเครือข่ายทุกคนมีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์มากขึ้น หลังจากที่ได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และมีการทำงานร่วมกัน โดยกระบวนการเรียนรู้นั้นจะช่วยให้บุคคลและองค์กรมีการปรับตัวในการแสวงหาความรู้ใหม่ วิธีการใหม่ และแนวร่วมใหม่อย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นผลให้การทำงานในด้านต่าง ๆ ของเครือข่ายมีประสิทธิภาพ มากขึ้น

2. การเพิ่มโอกาสในการแก้ปัญหา กลุ่มเครือข่ายพยายามผลักดันในการแก้ปัญหา ภายในกลุ่มองค์กรของตนเอง การรวมกลุ่มและการประสานงานกับภาคีที่เกี่ยวข้อง จะเป็นการเพิ่ม โอกาสในการแก้ปัญหา เพราะเป็นการระดมความคิดเห็นและความร่วมมือจากฝ่ายต่างๆ ที่จะนำไปสู่ การแก้ปัญหาอย่างเป็นรูปธรรม

3. เกิดการพึ่งพาตนเอง เมื่อเครือข่ายมีกระบวนการทำงานที่เข้มแข็ง และสามารถ แก้ไขปัญหาของเครือข่ายได้แล้ว เครือข่ายและสมาชิกในเครือข่ายก็สามารถที่จะพึ่งพาตนเองได้ใน เรื่องของทุน ทรัพยากร ความรู้ และการจัดการ ที่จะไปสู่การพัฒนาสังคมและการพัฒนาศักยภาพ ของเครือข่ายที่ต่อเนื่อง

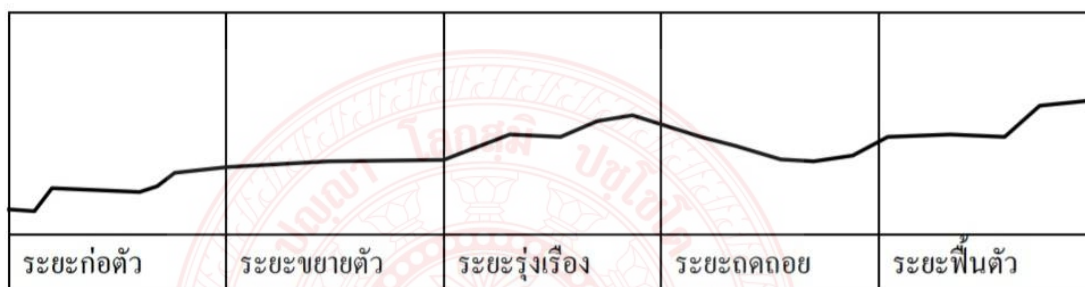
4. เกิดการจัดการทรัพยากรในท้องถิ่น เป็นความสำเร็จของเครือข่ายในการที่จะ ร่วมกันพัฒนาและจัดการกับทรัพยากรในท้องถิ่น ซึ่งเครือข่ายเพื่อการจัดการทรัพยากรในท้องถิ่นนี้ มีพลังขับเคลื่อนในหลาย ๆ พื้นที่ เช่น เครือข่ายสิ่งแวดล้อมในอำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง เครือข่ายอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของชาวบ้านหินกรูดและบ้านบ่อนอก จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นต้น

5. เกิดกระบวนการผลักดันเชิงนโยบาย ปัจจุบันประเด็นปัญหาสาธารณะจำนวน ไม่น้อยที่เกิดขึ้นและสามารถนำไปสู่ข้อยุติ ด้วยพลังของเครือข่ายและการจัดการในเชิงนโยบาย ตัวอย่างเช่น การรวมตัวกลุ่มองค์กร เครือข่ายที่ทำงานในด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่พยายามผลักดัน พ.ร.บ. ป่าชุมชนฉบับประชาชนให้มีการนำเสนอต่อการพิจารณาของรัฐสภา และ การจัดทำมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อมของประเทศ เป็นต้น

6. เกิดอำนาจหรือพลังอำนาจแฝงเกิดขึ้นจากการรวมตัวของกลุ่มองค์กรและ เครือข่ายอำนาจ หรือการต่อรองนี้จะไม่มีการเกิดขึ้นได้หากไม่มีการรวมกลุ่มองค์กรต่าง ๆ เข้าด้วยกัน พลัง

อำนาจของการรวมกลุ่มนี้บางครั้งอาจไม่ส่งผลที่เป็นรูปธรรมโดยตรง แต่เป็นพลัง หรือประโยชน์ในทางอ้อมที่บรรดากลุ่มหรือเครือข่ายอื่น ๆ ให้ความเกรงใจและสามารถนำมาเป็น การต่อรองในด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองได้

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2545) ⁴⁴ได้กล่าวถึงวงจรชีวิตของเครือข่ายว่า มี 5 ขั้นตอน คือ 1) ระยะก่อตั้ง 2) ระยะขยายตัว 3) ระยะรุ่งเรือง 4) ระยะถดถอย และ 5) ระยะฟื้นตัว โดยที่ ทุกระยะของวงจรชีวิตเครือข่ายนั้น จะมีกระบวนการที่คล้ายคลึงกัน แต่จะมีเพียงบางเครือข่ายเท่านั้น ที่สามารถปรับตัวจนถึงระยะที่ 5 คือ การฟื้นตัวของเครือข่าย

แสดงการเติบโตและวงจรชีวิตเครือข่าย (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ ,2545)

พิชัย เพชรรัตน์ (2547) ⁴⁵ได้กล่าวถึงพัฒนาของกลุ่มเครือข่ายว่า อาจมีความแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับปัจจัยแวดล้อมและบริบททางสังคม เช่น ภาคเหนือ ภาคใต้ และความหลากหลายทาง วัฒนธรรม ซึ่งพัฒนาการและวงจรชีวิตของเครือข่าย มี 4 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 ขึ้นเกิดแรงจูงใจ หมายถึง คนที่เข้ามารวมกลุ่มอาจจะเกิดแรงจากฝ่าย ต่าง ๆ ทั้งเจ้าหน้าที่ภาครัฐ การชักชวนของผู้นำชุมชน และเกิดจากความต้องการของตนเองที่มองเห็น ปัญหาเกิดความต้องการจะแก้ปัญหา รวมทั้งความพร้อมในการที่จะทำงานร่วมกับผู้อื่น ซึ่งแรงกระตุ้นดังกล่าวทำให้คนแสวงหาการรวมกลุ่มเพื่อพัฒนากิจกรรมที่เกิดขึ้น

⁴⁴ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2545). การจัดการเครือข่าย: กลยุทธ์สำคัญสู่ความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ส. เอเชียเพลส

⁴⁵ พิชัย เพชรรัตน์. (2547). ชีตความสามารถในการแข่งขันของภาคประชาชนเพื่อการพัฒนา ลพบุรี: เอกสารประกอบการเรียนวิชาการพัฒนาชุมชน สถาบันราชภัฏเทพสตรี

ขั้นที่ 2 ขั้นวางใจกลุ่ม เป็นขั้นตอนที่ปัจเจกบุคคลเกิดความไว้วางใจกลุ่ม องค์กรว่า จะสามารถดำเนินการแก้ไขปัญหาและความต้องการนั้นได้ จึงดำเนินการเสริมสร้างการเรียนรู้ ร่วมกัน ซึ่งกระบวนการดังกล่าวจะกลายเป็นพลังของกลุ่มและเครือข่ายในที่สุด

ขั้นที่ 3 ขั้นขยายผล หลังจากที่มีการดำเนินการมาระยะหนึ่งแล้ว กลุ่มเครือข่าย จะเกิดความเข้มแข็ง จึงมีการสานต่อและเชื่อมโยงกับทุกฝ่ายในการจัดการกับประเด็นปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นทั้งในระดับพื้นที่และประเด็นกิจกรรม เป็นขั้นการขยายผลที่นำไปสู่การพัฒนาที่ต่อเนื่อง

ขั้นที่ 4 ร่วมคิดร่วมวางแผน การรวมกลุ่มในขั้นที่ 3 จะมีการพัฒนาไปอีกก็ต่อเมื่อ ได้มีการคิดและการวางแผนอย่างเป็นรูปธรรมว่า จะทำอะไร ทำอย่างไร ทำที่ไหน ทำเมื่อไร จนเกิด เป็นแผนงาน โครงการ ของเครือข่ายที่จะดำเนินการต่อ

ขั้นที่ 5 มีโอกาสได้ทำกิจกรรม โครงการที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะโดยทางใดก็ตาม เช่น ได้รับการสนับสนุนหรือระดมทุนมาดำเนินการเอง เป็นสิ่งที่ทำให้สมาชิกมีโอกาสได้ทำกิจกรรม

ขั้นที่ 6 ร่วมกิจกรรม ร่วมประชุม ร่วมเรียนรู้ โครงการของชุมชนหรือหน่วยงาน เป็นที่มาของโอกาสในการพบปะ การประชุมสัมมนา และการเรียนรู้ เป็นการดึงผู้คนในองค์กร เครือข่ายทำให้เกิดการเชื่อมโยงผูกพัน

ขั้นที่ 7 เกิดความเป็นชุมชน องค์กรที่เข้มแข็งขึ้นเรื่อย ๆ และค่อย ๆ สะสมขึ้นมา เป็นการดำเนินการจริง มีการตกผลึกทางความคิด มีการปรากฏตัวของผู้นำทางธรรมชาติ มีการทดสอบ กลั่นกรองจากสถานการณ์ และเป็นการสังสมภูมิปัญญาจนเกิดการพึ่งตนเองของกลุ่ม

ขั้นที่ 2 เป็นกลุ่มพึ่งตนเองได้ (Self – Reliance Group) ด้วยภูมิปัญญา พึ่งตนเอง ของกลุ่มที่สะสมจนถึงระดับหนึ่ง เครือข่ายมีความเข้มแข็งเพียงพอที่จะพึ่งพาตนเอง และนำพากลุ่ม ขับเคลื่อนไปข้างหน้าด้วยตนเองในเรื่องต่างๆ

ขั้นที่ 9 พัฒนาศักยภาพกลุ่มและขยายกลุ่มออกไป กลุ่มและผู้นำจะมีทักษะใน การทำงาน มากขึ้น สมาชิกกลุ่มมีการขยายตัวออกไป หรือเผยแพร่แนวความคิดไปสู่กลุ่มอื่นๆ ด้วยผลงานที่กลุ่มได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง

ขั้นที่ 10 เชื่อมโยงกลุ่มอื่น ๆ เป็นเครือข่าย การร่วมกิจกรรมกับกลุ่มที่แข็งแรงและ คนที่เข้มแข็งอื่น ๆ จะนำมาซึ่งความรู้ และความคิดใหม่ๆ ตลอดจน โอกาสในการพัฒนากลุ่มของตน การเรียนรู้ร่วมกันในลักษณะเช่นนี้ พบว่าเป็นตัวเร่งที่สำคัญของกระบวนการชุมชนเข้มแข็ง และ ประชาสังคมเครือข่าย

ปารีชาติ สถาปัตตานนท์ และชัยวัฒน์ ธีระพันธ์ (2546)⁴⁶ ได้กล่าวถึงแนวคิดของการจัดการ เครือข่าย ก่อให้เกิดประเด็นเชิงยุทธศาสตร์ที่สำคัญต่อการจัดการเครือข่าย มี 6 ประการ โดยมีการประสาน สอดคล้องกันอย่างเหมาะสมเพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงเป็นแสงสว่างแห่งดวงดาว คือ

1. จุดมุ่งหมายร่วม การทำงานเครือข่ายจะเกิดประสิทธิภาพสูง ทุกฝ่ายสามารถ กำหนด จุดหมายร่วมกันได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจุดหมายที่ทุกฝ่ายเห็นและต้องการให้เกิดขึ้น
2. บุคคลในเครือข่ายจะต้องมีจิตสำนึกกร่วม มีความถนัดในงานที่ทำและมีส่วนร่วม ใน กระบวนการทำงาน รวมทั้งได้รับผลประโยชน์จากความเป็นสมาชิกในเครือข่าย
3. การเชื่อมโยง โดยอาจเชื่อมต่อกันผ่านการทำกิจกรรมต่าง ๆ โดยมีศูนย์ ประสานงานและ การเชื่อมต่อโดยเทคโนโลยี
4. การสร้างความรู้สึกกร่วม หลังจากการเข้าร่วมเครือข่ายแล้ว ทุกฝ่ายจะต้องมี ความรู้สึก ร่วมกับกระบวนการทำงานของเครือข่าย เพื่อให้เกิดพลังในการผลักดันสู่เป้าหมาย
5. การพัฒนาระบบที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ ระบบการทำงานของเครือข่าย จะต้องสามารถ และพัฒนาให้เกิดระบบการบริหารจัดการที่โปร่งใส และตรวจสอบได้ทุกฝ่าย ซึ่งจะ เป็นการสร้าง ความรู้สึกที่ดีต่อทุกฝ่าย และผู้ที่จะมาร่วมเป็นส่วนหนึ่งของเครือข่าย
6. การจัดระบบข้อมูลข่าวสาร ระบบการติดต่อสื่อสารและสารสนเทศเป็นสิ่งที่มี ความสำคัญ ยิ่งต่อความยั่งยืนของเครือข่าย เพราะจะช่วยให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และทราบถึง กิจกรรมความ เคลื่อนไหวของเครือข่าย

แนวคิดการจัดการเครือข่ายทั้ง 6 ประการ สามารถนำมาเป็นเป้าหมายของการ ทำงานในเชิง รุกของเครือข่ายได้

⁴⁶ ปารีชาติ สถาปัตตานนท์, และชัยวัฒน์ ธีระพันธ์. (2546). สื่อสารกับสังคมเครือข่าย. เอกสาร ประกอบการฝึกอบรมหลักสูตร 3 “การสร้างเครือข่ายที่มีพลัง” สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา, กรุงเทพมหานคร: สถาบันการเรียนรู้และพัฒนาประชาคม

แสดงการเชื่อมโยงของเครือข่าย “พันธมิตรแห่งดวงดาว”

2.3 การเสริมสร้างพลังอำนาจ (Empowerment) ของเครือข่าย

การเสริมสร้างพลังอำนาจการทำงานก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งในระดับ บุคลากร ทีมงาน และองค์การ โดยภาพรวม (Clutterbuck and Kernaghan, 1994) ดังตารางด้านล่าง

ตารางที่ 2 การเปลี่ยนแปลงในองค์การที่มีการเสริมพลังอำนาจการทำงาน

สภาพเดิมขององค์การ	สภาพองค์การที่มีการเสริมสร้างพลังอำนาจการทำงาน
<ul style="list-style-type: none"> - ความกลัว - การเรียนรู้คือ ความน่าเบื่อ - เป็นผู้ตาม - มีความริเริ่มน้อย - มีการฝึกอบรมพัฒนาน้อย - ต่อต้านการเปลี่ยนแปลง - ข้อมูลย้อนกลับน้อย - ประสิทธิภาพเดิมไม่มีความสำคัญ - การฝึกอบรมพัฒนาเป็นความรับผิดชอบของบางคน - ขาดวิสัยทัศน์ - หลีกเลี่ยงปัญหา - การสื่อสารแบบปิด - วุ่นวายและสงสัย 	<ul style="list-style-type: none"> - ท้าทายและผจญภัย - การเรียนรู้ คือ ความท้าทาย - เป็นผู้นำ - แก้ปัญหาตนเอง แนววิธีแก้ให้คนอื่น - ฝึกอบรมพัฒนาต่อเนื่อง - อินทรีย์จะเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง - ให้ความสำคัญกับข้อมูลย้อนกลับ - หยุด สะท้อน และเรียนรู้ - การฝึกอบรมพัฒนาเป็นความรับผิดชอบของทุกคน - เข้มแข็งมีจุดเน้น และมีวิสัยทัศน์ร่วม - แก้ไขปัญหา - การสื่อสารแบบเปิด - ใ่วางใจกันและกัน

(Clutterbuck and Kernaghan, 1994)

Chutterbuck and Kernaghan (1994)⁴⁷ ยังกล่าวอีกว่า การจำแนกการเปลี่ยนแปลงที่แท้จริงในองค์การออกเป็นการเปลี่ยนแปลงในระดับบุคคล ทีมงาน และองค์การ จะทำให้เห็น การเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจนในการเสริมสร้างพลังอำนาจ ซึ่งถ้าขาดสิ่งใดสิ่งหนึ่งไปก็จะทำให้ การเสริมสร้างพลังอำนาจการทำงานในองค์การขาดความสมบูรณ์ ในทางตรงกันข้ามหากองค์การมี การเสริมสร้างพลังอำนาจอย่างสมบูรณ์ ก็จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นทั้งในระดับบุคคล ทีมงาน และองค์การ นอกจากนี้แล้ว Scott and Jaffe (1991) มองว่า การเปลี่ยนแปลงในองค์การ ที่เกิดขึ้นจากการเสริมสร้างพลังอำนาจแบ่งเป็น 3 มิติ คือ 1) มิติการเปลี่ยนแปลงเจตคติ 2) มิติการ เปลี่ยนแปลง ความสำคัญ และ 3) มิติการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างองค์การ ดังภาพ

⁴⁷ Clutterbuck, D., & Kernaghan, S. (1994). The power of empowerment. London: Kogan Page Limited.

การเปลี่ยนแปลงจากการเสริมสร้างพลังอำนาจตามทัศนของ Scott and Jaffe ,1991

จากภาพ 12 การเปลี่ยนแปลงจากการเสริมสร้างพลังอำนาจ (Empowerment) การทำงานมี 3 ส่วน คือ 1) การเปลี่ยนแปลงเจตคติ (Attitude) ของผู้ปฏิบัติงาน โดยต้องเสริมสร้างให้ผู้ปฏิบัติงานในองค์การมีความรู้สึกมั่นคงในการดำรงชีวิต มีความมั่นใจว่าสามารถจัดการงานที่รับผิดชอบ สามารถพัฒนางานได้อย่างต่อเนื่องมีความรับผิดชอบและมีความมุ่งมั่นในการทำงาน รู้สึกเป็นเจ้าของงาน รวมทั้งเกิดการเรียนรู้และพัฒนาทักษะใหม่ๆ ในการทำงาน และการแก้ไข ปัญหา ร่วมกัน 2) การเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์ (Relationship) ต้องสร้างการทำงานเป็นทีมและ มีความสัมพันธ์ระหว่างทีมงาน การทำงานเน้นทั้งเนื้องานและกระบวนการอย่างมีประสิทธิภาพ มีการติดต่อสื่อสารและแลกเปลี่ยนข้อมูลสารสนเทศจนเกิดนวัตกรรมการทำงานร่วมกัน รวมไปถึง การร่วมกันรับผิดชอบผลที่เกิดขึ้น 3) การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างองค์การ (Organizational Structure) กล่าวคือ นโยบาย การปฏิบัติ และการกระตุ้นส่งเสริม ต้องปรับให้สอดคล้องกับค่านิยมของ การเสริมสร้างพลังอำนาจ ผลลัพธ์ขององค์การมีมาตรฐานตามนโยบาย ภายในองค์การมีการสื่อสารแบบ เปิดมีบรรยากาศประชาธิปไตย สิ่งแวดล้อมเอื้อต่อการทำงานมีระบบการทำงานที่คล่องตัว มี ประสิทธิภาพ ซึ่งจะทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีความพึงพอใจและความยึดมั่นผูกพันกับองค์การ Kinlaw (1995)⁴⁸ เสนอกลยุทธ์การเสริมสร้างพลังอำนาจการทำงานที่สำคัญ 3 ประการ คือ 1) การ ให้ข้อมูลย้อนกลับในการทำงานกับผู้ปฏิบัติงาน 2) การสร้างและพัฒนางาน เป็นทีม 3) การส่งเสริมให้ เกิดการเรียนรู้ทุกระดับ ทั้งในระดับบุคคล ระหว่างบุคคล ทีมงาน และ องค์การ

⁴⁸ Kinlaw, D.C. (1995). The practice of empowerment: Making the most of human competence.U.S.A.: Gower Publishing.

จากการนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการเสริมสร้างพลังอำนาจ Wilson (1993)⁴⁹ และ Gutierrez, L.M., Parsons, R.J., & Cox, E.O. (1998)⁵⁰ มีความเห็นว่า การเสริมสร้างพลังอำนาจควร เริ่มที่การเสริมสร้างภายในตนเองของบุคคลก่อน ทั้งนี้เพราะคนที่มีพลังอำนาจในตนเองเท่านั้นจึง จะสามารถเสริมสร้างพลังอำนาจให้แก่ผู้อื่นได้ โดยเน้นที่ตัวบุคคล 4 ประการ ดังนี้ 1) เพิ่มความสามารถ ในตัวบุคคล (Increasing Self-efficacy) โดยเน้นที่ความรู้สึกภายในตัวบุคคล ส่งเสริมให้มีความ เชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง เอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ ได้ 2) พัฒนาความรู้สึกเรื่องการทำงาน เป็นทีม (teamwork) โดยปลูกจิตสำนึกในตัวบุคคลในเรื่องของความร่วมมือร่วมใจกันทำงาน เป้าหมายร่วมกันที่จะใช้พลังอำนาจของทีมในการแก้ปัญหา 3) ลดการตำหนิของตนเอง (Reducing Self-blame) โดยเปลี่ยนวิธีการมองปัญหาจากการกล่าวโทษตนเอง มาเป็นการนำปัญหาของตนเอง มาพูดคุยในกลุ่ม ให้กลุ่มมีความรับผิดชอบร่วมกันในการมองและแก้ปัญหา วิธีที่จะช่วยให้ ผู้ประสบปัญหา รู้สึกเป็นอิสระจากสถานการณ์ทางสังคมที่ตนประสบอยู่ 4) กำหนดความ รับผิดชอบของบุคคล ต่อการเปลี่ยนแปลงในอนาคต (Assuming Personal Responsibility for Change) เพื่อให้บุคคลนั้นมีส่วนร่วมอย่างจริงจัง และรับรู้พลังอำนาจของตนเองในการมุ่งมั่นที่จะ แก้ไขปัญหาหรือปรับ เปลี่ยนสถานการณ์ต่าง ๆ ให้ดีขึ้น บุคลากรที่มีพลังอำนาจการทำงานจะรู้สึกว่ามีชีวิตขึ้นอยู่กับสิ่งที่ตนกระทำ เพราะเป็นผู้รับผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำของตนเอง บุคลากรที่มีพลังอำนาจการทำงานจะรับรู้ ความหมายถือเป็นพันธสัญญาที่ให้ไว้กับตนเอง และรู้ว่าตนเองต้องทำอะไร อย่างไร รางวัลที่ได้รับ ในความรู้สึกของบุคลากรที่มีพลังอำนาจการทำงาน คือ ความรู้สึกพอใจที่ได้พัฒนาปัญญา ทักษะ ความสามารถ ความเจริญก้าวหน้า สำเร็จร่วมกันในการทำงาน การได้รับการยอมรับและ ให้ ความสำคัญ มีความอดทนต่อความผิดพลาด (Weightman, 1999)⁵¹ เกิดความอดทนและความเพียรพยายามในการทำงาน (Georgiades & Macdonell, 1998)⁵²

⁴⁹ Wilson, B. (1993). *Systems: Concepts, Methodologies and Applications*. 2 ed. New York: John Wiley & Sons,

⁵⁰ Gutierrez, L.M., Parsons, R.J., & Cox, E.O. (1998). *Empowerment in social work practice*. U.S.A.: Brooks/Cole Publishing,

⁵¹ Weightman, J. (1999). *Introducing organizational behavior*. (n.pl: Longman,

⁵² Georgiades, N. & Macdonell, R. (1998). *Leadership for competitive advantage*. Chichester: John Wiley & Sons.

Clutterbuck and Kernaghan (1994)⁵³ ได้กล่าวถึงบุคลิกภาพที่มีพลังอำนาจการทำงาน ไว้ว่ามีคุณลักษณะ ดังนี้ 1) สามารถรับการฝึกหัดอบรมได้ดี 2) มีความเชื่อมั่นและพึ่งตนเองได้มากขึ้น 3) กระตือรือร้น มีกำลังใจ มุ่งมั่นสู้งานและสำนึกในงานหน้าที่ 4) สามารถใช้ความคิดสร้างสรรค์พัฒนาทักษะการทำงานด้วยตนเอง 5) สามารถมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการทำงาน 6) สามารถสื่อสารแลกเปลี่ยนในความต้องการ ความสำเร็จ สิ่งที่เป็นปัญหา เป็นความคิด วิสัยทัศน์ให้ผู้อื่นรับรู้เข้าใจได้ 7) สามารถที่จะทำงานตามลำพังหรือทำงานร่วมกับผู้อื่นเป็นทีม 8) มีความยืดหยุ่นในการทำงาน พร้อมจะเผชิญและแก้ปัญหา 9) สามารถตัดสินใจเมื่อถึงเวลาต้องตัดสินใจ รู้กาลเทศะเมื่อต้องเกี่ยวข้องกับผู้อื่น 10) สร้างความไว้วางใจและทำให้ผู้อื่นเชื่อถือ 11) ยึดหลักความสามัคคี ความเป็นทีมงาน เป็นองค์กร 12) สบายใจที่จะตอบคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของตนเองในองค์กร 13) เข้าใจบริบทแวดล้อมและผลที่จะเกิดตามมาจากการทำงาน สามารถแก้ปัญหาตนเองและช่วย แนะนำวิธีแก้ปัญหาให้ผู้อื่น 14) สามารถบริหารจัดการตนเองกำหนดได้ว่าอะไรสำคัญก่อนและหลัง 15) สามารถควบคุมงานและสภาพแวดล้อมการทำงานได้เพิ่มมากขึ้น 16) สามารถสร้างกระบวนการ ปรับปรุงงานที่ตนรับผิดชอบหรือเป็นผู้ริเริ่มไว้ 17) มีความรู้เกี่ยวกับงานที่ตนกำลังทำอยู่เป็นอย่างดี 18) รู้ชัดเกี่ยวกับผู้ที่จะมาใช้บริการทั้งภายในและภายนอกองค์กร รู้ว่าผู้ใช้บริการนั้นต้องการอะไร จากตน 19) รักการเรียนรู้ แสวงหาสิ่งใหม่และพัฒนาตนเองตลอดเวลา 20) ยินดีรับการเปลี่ยนแปลง และการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง 21) ให้ความสำคัญและใช้ประโยชน์จากข้อมูลป้อนกลับ และ 22) สามารถพิจารณาสะท้อนภาพและเรียนรู้จากประสบการณ์พลังอำนาจการทำงานเป็นสิ่งเกิดได้กับผู้ปฏิบัติการระดับบุคคล กลุ่มบุคคล เป็นสิ่งที่จะปรากฏให้ผู้อื่นรับรู้ได้ จะอยู่ในรูปของพฤติกรรมและผลงานสำหรับระดับบุคคลพลัง อำนาจการทำงานจะทำให้มีความรู้สึกดีที่สามารถกระทำสิ่งที่แตกต่างอย่างมีความหมาย ทำให้ได้ เรียนรู้เพิ่มพูนทักษะความสามารถในการทำงาน สำนึกรับผิดชอบในหน้าที่ที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีหัวใจมีสัมพันธ์มิตรต่อกัน รักสามัคคี เชื่อถือไว้วางใจกัน ทำให้บรรยากาศสิ่งแวดล้อมสร้างความ ทำท่าย สร้างความตื่นตัวในการทำงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร บุคลิกภาพที่มีพลังอำนาจ จะสามารถผลิตผลงานที่มีคุณภาพ มีความกระตือรือร้นพร้อมที่จะทำงานมีคุณธรรมความรับผิดชอบ พึงพอใจในการหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย และมีความมั่นใจในการปฏิบัติการหน้าที่สู่เป้าหมาย การเสริมสร้างพลังอำนาจในการทำงาน ไม่ทำให้ใครต้องสูญเสียประโยชน์ สูญเสีย

⁵³ Clutterbuck, D., & Kernaghan, S. (1994). The power of empowerment. London: Kogan Page Limited.

อำนาจ แต่เป็น การกระจายอำนาจ กระจายผลประโยชน์แก่ทุกคนทุกฝ่าย (French & Bell, 1999⁵⁴, Nahavandi & Malezadch, 1999⁵⁵, Weightman, 1999⁵⁶) ทำให้บุคลากรปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และวิธีการทำงานใน ทางที่ดีขึ้นและมีพัฒนาการทางความรู้ ความคิด ทักษะการทำงาน (Blasé & Blase, 1994⁵⁷; Dalton, et al., 2001⁵⁸; Haksever, et al., 2000; Lefrancois, 2000⁵⁹; McShance & Glinow, 2000⁶⁰; Owen, 1999⁶¹; Robbins & Coulter, 1999⁶²; Salivan, 1998)⁶³ มีการพัฒนา ทีมงาน การเสริมสร้าง พลังอำนาจของทีมงาน จะส่งผลกระทบยาวในด้านต่างๆ (Gordon, 1999⁶⁴) ได้แก่ 1) ทีมงานจะมีความเชื่อมั่นในความสามารถ ที่จะทำงานได้ประสบผลสำเร็จ 2) สมาชิกของทีมงานจะหล่อหลอมความคิดไปในแนวเดียวกันเพื่อปฏิบัติงาน 3) ทีมงานมีอิสระในการปกครองตนเองมีอิสระที่จะกระจายการตัดสินใจเพื่อให้ได้ผล และวิธีการทำงานที่ดีที่สุด 4) สมาชิกจะรู้ว่างานของตนมีความสำคัญและสัมพันธ์ต่อกับงาน ในส่วนอื่น ๆ ขององค์การ 2.4 ผู้นำเครือข่ายและภาวะผู้นำผู้นำเครือข่ายเป็นบุคคลสำคัญที่สุดในการกำหนดความสำเร็จ หรือความ ความล้มเหลวของเครือข่าย ดังนั้นผู้นำเครือข่ายซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้บริหารเครือข่ายซึ่งจะต้องมี คุณลักษณะที่เหมาะสมกับการเป็นผู้นำ ตลอดจนการมีภาวะผู้นำที่จะเป็นปัจจัยหลักสำคัญใน การพัฒนาองค์การให้เจริญก้าวหน้าและยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ (กนกอร สมปราชาญ,

⁵⁴ French & Bell Jr., C.H. (1999). Organization development: Behavioral science interventions For organization improvement. N.J.: Prentice-Hall.

⁵⁵ Nahavandi, A., & Malekzadeh. A. R. (1999). Organizational behavior: The personorganizationfit. New Jersey: Prentice Hall.

⁵⁶ Weightman, J. (1999). Introducing organizational behavior. (n.pl: Longman,

⁵⁷ Blasé, J. & Blasé, J.R. (1994). Empowering teachers what successful principals do. U.S.A.: Corwin Press.

⁵⁸ Dalton, J.H., Elias, M.J. & Wandersman, A. (2000). Community psychology: Linking Individuals and communities. Australia: Wadsworth

⁵⁹ Haksever, C., Render, B., Russel, R.S., & Murdick, R.G. (2000). Service management and Operations. New Jersey: Prentice Hall.

⁶⁰ McShance, S.L., & Glinow, M.A.V. (2000). Organizational behavior. Boston: McGraw Hill.

⁶¹ Owens, R.G. (1999). Organization behavior in education. 5° ed. Boston: Allyn and Bacon.

⁶² Robbins, Stephen P., & Coulter, Mary. (1999). Management. New Jersey: Prentice-Hall.

⁶³ Sullivan, T. J. (1998). Collaboration: A health care imperative. New York: McGraw-Hill

⁶⁴ Gordon, J.R. (1999). Organizational behavior: A diagnostic approach. 6 ed. New Jersey: Prentice Hall.

2546⁶⁵; Cunningham and Gresso, 1993⁶⁶; Glathorn, 1994⁶⁷; Leithwood, 1999⁶⁸) ทฤษฎีภาวะผู้นำแนวใหม่หรือกระบวนทัศน์ใหม่มุ่งเน้นภาวะผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ (Vision) มีการกระจายอำนาจและเสริมพลังอำนาจให้กับสมาชิก (Empowerment) เป็นผู้มีจริยธรรม (Ethical personhood) คือทำในสิ่งที่ถูกต้องดีงาม เหมาะสม เป็นที่ยอมรับในสังคมนั้น ๆ และปฏิบัติการเพื่อให้เกิด การเปลี่ยนแปลง สามารถทำให้ประสิทธิผลของงานและองค์การสูงขึ้น (กระทรวงศึกษาธิการ 2550⁶⁹; Smyth, 1994⁷⁰) ผู้บริหารสถานศึกษานอกจากต้องเป็นผู้บริหารมืออาชีพแล้ว ยังต้องมีภาวะผู้นำ เชิงจริยธรรมเพื่อนำองค์การบรรลุความสำเร็จตามภารกิจ บทบาทหน้าที่ขององค์การ ซึ่งมีความสำคัญ ต่อการพัฒนาต้นทุนในมนุษย์และสังคมต่อความอยู่รอดและสันติสุขของชุมชนและประเทศชาติในการปฏิรูปการศึกษาของหลายประเทศ ได้มีการขับเคลื่อนเพื่อการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้ประสบผลสำเร็จ Michael Fullan (2006⁷¹) ได้เสนอแรงผลักดันการเปลี่ยนแปลงไว้ 8 ประการ ได้แก่ 1) สร้างเป้าหมายคุณธรรม (Moral purpose) 2) สร้างศักยภาพคน (Capacity Building) 3) สร้างความเข้าใจกระบวนการเปลี่ยนแปลง (Understanding the Change Process) 4) พัฒนาวัฒนธรรม เพื่อการเรียนรู้ (Developing Culture for Learning) 5) การพัฒนาวัฒนธรรมการประเมิน (Developing Culture of Evaluation) 6) การเน้นความเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Focusing on Leadership for Change) 7) การเสริมสร้างให้เกิดการเชื่อมโยงและรวมพลังเป็นหนึ่งเดียว (Fostering Coherence

Making) 8) การเสริมสร้างให้เกิดการพัฒนาสามระดับ (Cultivating Tri-level Development) คือ ระดับโรงเรียนและชุมชน ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับประเทศภาวะผู้นำ

⁶⁵ กนกอร สมปราษฎ์. (2546). ภาวะผู้นำทางการศึกษา, ขอนแก่น: ภาควิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น,

⁶⁶ Cunningham, W. G. & Gressi, D. W. (1993). *Cultural Leadership: The Culture of Excellence In education*. Boston, MA.: Allyn and Bacon.

⁶⁷ Glathorn, A. A. (1994). *Developing a quality curriculum*. Alexandria, VA.: ASCD.

⁶⁸ Leithwood, K., & Menzies, T. (1998). *Forms and Effects of School-based Management. A Review*. *Educational Policy*, 12, 1-21.

⁶⁹ กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ .

⁷⁰ Smith, Edward W. (1980). *The Education's Encyclopedia*. New York: Prentice-Hall.

⁷¹ Minzberg, H. (1997). *Some Surprising Things about Collaboration-Knowing How People Connect Make It Work Better*. *Organizational Dynamics*, 25(1), 60-71.

เป็นหัวข้อที่มีการวิพากษ์วิจารณ์กันมานานตั้งแต่สมัย Plato จวบจนถึง ปัจจุบัน นักวิชาการหลายยุค ได้พยายามทำการศึกษเกี่ยวกับภาวะผู้นำที่สามารถทำให้เกิดประสิทธิผล แก่กลุ่มองค์กรมานานหลายทศวรรษ โดยเริ่มจากการศึกษาคุณลักษณะ พฤติกรรม ปัจจัยเชิงสถานการณ์ การบูรณาการที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลและการเปลี่ยนแปลง ตลอดจนการนำเทคโนโลยี ยุทธศาสตร์ และจริยธรรมมาสนับสนุนให้สมาชิกสามารถพัฒนาศักยภาพในการเป็นผู้นำได้มากกว่าการใช้อำนาจหน้าที่หรือตำแหน่งเพื่อการควบคุมและการนำอีกต่อไป ซึ่ง Certo (2006) ได้ให้ทัศนะว่า ผู้นำยุคใหม่ควรมีลักษณะผสมผสานคุณลักษณะใน 6 รูปแบบ คือ 1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational Leadership) 2) ภาวะผู้นำแบบสอนงาน (Coaching Leadership) 3) ภาวะผู้นำแบบพิเศษเหนือชั้น (Supper Leadership) 4) ภาวะผู้นำแบบแท้จริง (Authentic leadership) 5) ภาวะผู้นำแบบผู้ประกอบการ (Intrepreneurial Leadership) และ 6) ภาวะผู้นำแบบใฝ่บริการ (Servant Leadership) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม (Ethical Leadership) ซึ่งองค์ประกอบส่วนใหญ่ ของภาวะผู้นำแต่ละแบบสะท้อนมาจากบุคลิกภาพและคุณลักษณะที่สามารถพัฒนาได้ในสภาวะการณ์ปัจจุบันจึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ คำนวณภาวะผู้นำ จากภาวะผู้นำตามแนวคิดเดิมที่เคยมีประสิทธิผลในอดีตสู่แนวคิดภาวะผู้นำยุคใหม่ ซึ่งมุ่งเน้นผู้นำที่มีมุมมองกว้างไกลระดับสากล สามารถยืดหยุ่นเพื่อรองรับต่อการเปลี่ยนแปลง ที่เกิดขึ้น โดยมุ่งเน้นไปที่จริยธรรม เปลี่ยนจากผู้นำที่คำนึงถึงประโยชน์ส่วนตน เป็นหัวใจที่คำนึงถึง ผู้อื่นและส่วนรวม (Blanchard, 2006⁷²) และจะต้องมีความรับผิดชอบที่แสดงถึงการมีจริยธรรม (Yuki, 2002⁷³)

การทำความเข้าใจเกี่ยวกับกรอบและองค์ประกอบของความเป็นผู้นำ รวมทั้งปัจจัย หรือองค์ประกอบของโครงสร้างการเป็นผู้นำ จะทำให้ผู้บริหารสามารถพัฒนาบุคลิกภาพและ คุณลักษณะให้เหมาะสมกับบริบทและสถานการณ์ เพื่อนำไปสู่ความมีประสิทธิภาพขององค์กร ที่ตนดำรงอยู่นอกจากนี้แล้วผู้วิจัยยังได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

Pellegrino and Vermhayan (1985⁷⁴) ได้ให้ความหมาย พฤติกรรมการบริหารที่พึง ประสงค์ของผู้บริหารว่า หมายถึง ศักยภาพทางความรู้ หรือทักษะที่ช่วยให้ผู้บริหารปฏิบัติงานได้สำเร็จ โดยที่ Nolte (1996)⁷⁵ ได้แสดงลักษณะที่ดีของผู้บริหารไว้ คือ มีความรู้ดี มีวิธีการทำงานอย่างฉลาด มี

⁷² Blanchard, K. H. (2006). Leading at a higher level: Blanchard on leadership and creatingHigh performing organizations. New Jersey: Prentice Hall.

⁷³ Yukl, G. A. (2002). Leadership in organizations. 5" ed. N. J.: Prentice Hall

⁷⁴ Pellgrino. T. W., & C. K. Varnhayan. (1985). Abilities and Aptitude in the International Encyclopedia of Education: Research and studies. V.I.P. 1 Oxford: Peroamon Press

⁷⁵ Nolte, C.M. (1996). An Introduction to School Administration: Selected Reading. New York:Macmillan.

ความเป็นประชาธิปไตย เป็นที่ศรัทธาของคนทั่วไป มีอารมณ์มั่นคง ใจกว้าง มีมนุษยสัมพันธ์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีศีลธรรม และทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวม เช่นเดียวกับ Stadt (1974⁷⁶) ได้กล่าวไว้ว่า ลักษณะของผู้บริหารที่ประกอบด้วย การคำนึงถึงมาตรฐานในการปฏิบัติงาน การเป็นที่พึ่ง ของคนอื่นได้ กล้าคิด กล้าเสี่ยงและกล้าทำ มีความรับผิดชอบ มีความสามารถในการแบ่งงานให้ผู้อื่นทำ มีวินัยในตนเอง มีมนุษยสัมพันธ์ และมีความสามารถในการสื่อความคิด

U.S. Department of Education (1987 อ้างถึงใน ประทีป สยามชัย, 2547)⁷⁷ ได้กล่าวถึง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์สูงว่า ประกอบด้วย มีความเข้มแข็ง ในภาวะผู้นำทางการเรียนการสอน มีการตัดสินใจอย่างยุติธรรมคงเส้นคงวาและชัดเจนวิเชียร ชิวพิมาย (2539)⁷⁸ ได้ศึกษาการนำเสนอแบบจำลองการพัฒนาภาวะผู้นำ สำหรับผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติพบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารที่เหมาะสมกับบทบาทหน้าที่และพฤติกรรมกรรมการบริหาร 14 ประการ ได้แก่ 1) อารมณ์หนักแน่นมั่นคงไม่หวั่นไหวง่าย 2) เป็นประชาธิปไตยยอมรับฟังเสียงจาก ผู้ร่วมงาน 3) เมตตากรุณาจากเพื่อนร่วมงาน 4) ปฏิบัติงานด้วยความยุติธรรม 5) มีมนุษยสัมพันธ์ และให้ความสำคัญกับผู้ร่วมงานทุกคน 6) นำความคิดเห็นของผู้ร่วมงานมาประกอบการตัดสินใจ 7) ตัดสินใจเลือกปัญหาที่สำคัญและรีบด่วนโดยความเห็นของผู้ร่วมงาน 8) รวบรวมข้อมูลความ ต้องการมาวิเคราะห์การจัดทำแผนงาน/โครงการ 9) เชื่อมั่นในตนเองและกล้าตัดสินใจอย่างมีเหตุผล 10) มีความรู้ ความสามารถในการกำหนดนโยบาย แผนงาน และวัตถุประสงค์ 11) มีนโยบายชัดเจน 12) วางแผนการใช้ทรัพยากรอย่างมีระบบ 13) มีมนุษยสัมพันธ์ จริงใจ ไม่เห็นแก่ตัว 14) เข้ากับ ทุกคนได้ ไม่ยึดความคิดเห็นของตนเป็นใหญ่

Maxine Clara Genge (2002)⁷⁹ ได้ศึกษาการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียน พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวข้องกับภูมิหลังของผู้บริหารโรงเรียน คำน

⁷⁶ Stadt, R.W. (1974). *Managing Career Education Programs*. New Jersey, Englewood Cliffs: Prentice-Hall.

⁷⁷ ประทีป สยามชัย. (2547). *การบริหารงานวิชาการ*. เอกสารประกอบคำบรรยายวิชาการบริหารงานวิชาการ, กรุงเทพมหานคร: [ม.ป.พ.]

⁷⁸ วิเชียร ชิวพิมาย. (2539), *การนำเสนอแบบจำลองการพัฒนาภาวะผู้นำสำหรับผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ, วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรศุภบัณฑิต สาขาวิชา บริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*

⁷⁹ Maxine Clara Genge. (2002). *The Development of Transformational Leadership: The Journeys of Female and Male Secondary School Principals, Alike or Different?* Retrieved April 24, 2008, from <http://www.lib.Umi.com/dissertation/fullcit/NQ49895>

การเลือกอาชีพ การแข่งขันระหว่างที่ศึกษาในมหาวิทยาลัย การจำแนกโรงเรียน อุปสรรคใน การทำงาน แรงกดดันจากครอบครัว ขอบเขตภาวะผู้นำ ภาพรวมของการได้รับการสนับสนุน การส่งเสริม โอกาสเพื่อพัฒนาทักษะ และความมั่นใจความสามารถของตนเอง ลักษณะภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลง ที่สรุปได้จากวิสัยทัศน์ของตนเอง การส่งเสริมการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ การแก้ปัญหาผลกระทบ ที่เกิดจากความต้องการของผู้ปกครองนักเรียนกับเป้าหมายของการบริหาร การศึกษา ความมีอารมณ์ ร่าเริงแจ่มใสและความมุ่งมั่นที่จะบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ หลักการ ของการแก้ปัญหาภายใน โรงเรียนโดยไม่ยึดทฤษฎีใดตายตัว แต่ยืดหยุ่นตามสถานการณ์ที่โรงเรียน ประสบอยู่ และระดม บุคลากรให้มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา

Hoy & Miskel (2001) ⁸⁰ ได้กล่าวถึงผลการวิจัยเกี่ยวกับองค์ประกอบของความสำเร็จ ประสิทธิภาพของ Edmonds (1992) ⁸¹ Smith & Purkey (1983) ⁸² และ Schcerens & Bosker (1997) ⁸³ ผลการวิจัยสรุปว่า องค์ประกอบที่ทำให้เกิดความสำเร็จในโรงเรียนได้แก่ 1) ผู้บริหาร มี ภาวะผู้นำสูงในด้านการเรียนการสอน 2) มีหลักสูตรที่มีจุดมุ่งหมาย และได้รับการวางแผนไว้ เป็น อย่างดี 3) มีเป้าหมายของโรงเรียนที่ชัดเจน และมีความคาดหวังสูง 4) การมุ่งเน้นความสำเร็จ 5) การ มีส่วนร่วมของผู้ปกครอง) มีสภาพแวดล้อมที่เป็นระเบียบเรียบร้อย 7) มีการบริหารงาน แบบกระจาย อำนาจ 8) มีรูปแบบการเรียนการสอนที่ปรับเปลี่ยนใหม่ 9) มีระบบการวางแผนแบบมี ส่วนร่วมและ 10) มีการประเมินผลนักเรียนอย่างเป็นระบบและสม่ำเสมอ

Chester (1996) ⁸⁴ ได้ศึกษาวิจัยถึงพฤติกรรมกรรมการบริหารวิชาการของผู้บริหารการศึกษา ทั่ว ประเทศในสหรัฐอเมริกา พบว่า พฤติกรรมที่ทำให้การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารมี สมรรถภาพ สูง คือ การส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความสามารถเพิ่มมากขึ้น ได้แก่ การส่งเสริมให้ครูใช้เทคนิคการสอน หลาย ๆ วิธี อภิปรายปัญหาการปรับปรุงการสอนในที่ประชุม จัดปฐมนิเทศเพื่อ ช่วยเหลือครูใหม่ จัด ให้มีการอบรมความรู้เกี่ยวกับวิชาการการศึกษาเพิ่มเติมแก่คณะครูเพื่อปรับปรุง เทคนิคการสอน

⁸⁰ Hoy, Wayne K., & Miskel, Cecil G. (2001). Educational Administration Theory, Research and Practice. 6th ed. New York: McGraw-Hill.

⁸¹ Edmonds, R.R. (1992). Making Public School Effective. Social Policy, (12), 56-60.

⁸² Smith, L.C. (2002). Life history as a key factor in understanding teacher collaboration and Classroom practice. Teacher Education Quarterly, 28(3), 111-125.

⁸³ Schermerhorn, John R., Jr. (1996). Management and Organizational Behavior Essentials. U.S.A.: John Wiley & Sonnnns.

⁸⁴ Chester, N.M. (1996). An Introduction to School Administration. New York: McMillan.

Margaret Ingram King (1989)⁸⁵ ได้ทำการศึกษากภาวะผู้นำทางการศึกษา: ภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงกับภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยน เป็นตัวทำนายประสิทธิผลความพึงพอใจและ บรรยากาศขององค์กร พบว่า โรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติหน้าที่จนเป็นที่ยอมรับของ กลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้อง ขึ้นอยู่กับผู้บริหารโรงเรียนที่มีความรู้ ความเข้าใจ โครงสร้าง การดำเนินงาน ภายในโรงเรียนอย่างชัดเจน วางแผนจำแนกงาน พร้อมกับจัดวางตัวบุคคลเพื่อรับผิดชอบงานตาม ศักยภาพของแต่ละบุคคล รับฟังความคิดเห็นของผู้ร่วมงาน และพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงตัวบุคคล ให้สอดคล้องกับความต้องการ และสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง

Chrispeels (1990)⁸⁶ ได้ทำการศึกษาวิจัยประสิทธิผล โรงเรียนศึกษาเฉพาะกรณีในโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 8 แห่ง ในปี ค.ศ. 1990 ทำการวิเคราะห์ระดับประสิทธิผลของโรงเรียนทั้ง 8 แห่ง การวิจัยได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับ 1) วัฒนธรรมและบรรยากาศในโรงเรียน 2) หลักสูตรและการสอน 3) โครงสร้างขององค์กร 4) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร ใช้เวลาในการศึกษา 5 ปี ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์ แบบสอบถาม ผลของการทดลอง และแบบบันทึกข้อมูล การศึกษาพบว่า 1) การเปิดโอกาสให้คณะกรรมการหลักสูตรและครูได้ทำงานร่วมกันมีความจำเป็นสำหรับการเพิ่มสัมฤทธิ์ผลของนักเรียน 2) การบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผลนั้น ผู้บริหาร ต้องมีภาวะผู้นำ 3) ต้องมีการวางแผนการพัฒนาบุคลากรที่ดี

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการใหม่ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา” นั้นมีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

E.Mark Hanson (2003) ได้ให้ความหมายของเครือข่าย (Network) ว่า หมายถึง รูปแบบหนึ่งของการประสานงานของบุคคล กลุ่ม องค์กร หรือ หลายองค์กรที่มีทรัพยากรของตัวเอง ซึ่งเข้ามาประสานงานกันอย่างมีระยะเวลาพอสมควร จะมีกิจกรรมร่วมกันอย่างสม่ำเสมอหรือไม่ก็ตาม แต่จะมีการวางรากฐานเอาไว้เมื่อฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดมีความต้องการจะขอความช่วยเหลือหรือขอความร่วมมือจากกลุ่มอื่น ๆ เพื่อแก้ปัญหาและสามารถติดต่อกันต่อไปได้ และการที่ปัจเจกบุคคลหรือ

⁸⁵ Margaret J. Wheatly. (1999). Leadership and the new science: Discovering order in a chaotic world. San Francisco: Berrett - Kochler Publishers.

⁸⁶ Chrispeels, J.H. and Ann, H. (1990). A Study of Factor Contributing to Achieving and Sustaining School Effective in Elementary Schools. Dissertation Abstracts International.

สถาบันมารวมกันเป็นกลุ่มนั้น จะต้องมีความสนใจในเรื่องหนึ่งเรื่องใดร่วมกัน แต่อย่างไรก็ตามเพียง การรวมกลุ่มเท่านั้นยังไม่อาจเป็นเครือข่ายงานได้ เพราะจะมีลักษณะเพียงการทำงานร่วมกันคือมี บุคคลร่วมสนทนากัน หากจะให้เป็นเครือข่ายที่ดีได้ต้องมีปัจจัยความร่วมมือกันที่จะติดต่อสื่อสาร เต็มใจที่จะประสานงานกัน และที่สำคัญสมาชิกต้องยอมรับที่จะทำกิจกรรมร่วมกันไม่ใช่เพียงแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นเท่านั้น

ปารีชาติ วลัยเสถียร (2000) ได้สรุปกระบวนการสร้างเครือข่ายไว้ดังนี้ 1. ชั้นตระหนักถึงความจำเป็นในการสร้างเครือข่าย 2. ชั้นติดต่อกับองค์กรที่จะเป็นเครือข่าย 3. ชั้นการสร้างพันธมิตรร่วมกัน 4. ชั้นการพัฒนาความสัมพันธ์ 5. ชั้นตอนการขยายกิจกรรมหรือขยายกลุ่ม 6. ชั้นติดตามและประเมินผล

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2002) กล่าวถึงองค์ประกอบของเครือข่าย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1. การรับรู้มุมมองด้วยกัน (Common Perception) 2. การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน (Common vision) 3. การมีผลประโยชน์และมีความสนใจร่วมกัน (Mutual Interest/Benefit) 4. การมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่ายอย่างกว้างขวาง (all stakeholders participation) 5. การเสริมสร้างซึ่งกันและกัน (Complementary Relationship) 6. การพึ่งพิงอิงร่วมกัน (Interdependence) 7. การปฏิสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยน (Interaction)

Sandiego State University's College of Education (2003) ได้นำเสนอองค์ประกอบของความร่วมมือ ดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมช่วยเหลือแบ่งปัน (Contribution) 2) การรับผิดชอบ (Taking Responsibility) 3) การมองเห็นคุณค่าความเห็นของผู้อื่น (Valuing Other's Viewpoint) โดยที่ การช่วยเหลือแบ่งปันเป็นการค้นหาและรวบรวมสารสนเทศ การแบ่งปันข้อมูลข่าวสาร การตรงต่อเวลา ส่วนการรับผิดชอบเป็นการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย การมีส่วนร่วมในการประชุม ส่วนการมองเห็นคุณค่าความเห็นของผู้อื่นเป็นการรับฟังความเห็นของสมาชิกคนอื่น การร่วมมือกับสมาชิกในทีม และการตัดสินใจด้วยความยุติธรรม Sutton (2000) นักวิจัยธุรกิจ start-up ในยุคแรกให้นิยาม start-up ว่าหมายถึงองค์กรที่ถูกขับเคลื่อนและทำโดยคนรุ่นใหม่และมีความพร้อมที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ มีทรัพยากรที่จำกัดอย่างมาก แต่มีเทคโนโลยีและการตลาดที่เกี่ยวข้องแบบไดนามิก

สรานี สงวนเรือง (2017) กล่าวถึงรูปแบบธุรกิจ start-up ในประเทศไทย ได้แก่ (1) E-Commerce Electronic Commerce หรือ พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์หมายถึง การประกอบธุรกิจการค้าผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นโทรศัพท์ โทรทัศน์ หรือ คอมพิวเตอร์ ซึ่งเป็นช่องทางที่มีความสำคัญที่สุดและได้รับความนิยมในปัจจุบัน โดยมีระบบอินเทอร์เน็ตเป็นสื่อในการเชื่อมโยงผู้ซื้อและผู้ขายให้เกิดการค้าระหว่างกัน เป็นแพลตฟอร์มกลางที่เป็น market place ให้คนหรือแบรนด์ต่าง ๆ มาวางขายสินค้าของตัวเองและเก็บค่าธรรมเนียมจากรายได้ตัวอย่าง Alibaba, Amazon,

lazada, 11th street เป็นต้น (2) FinTech หรือ Financial Technology หมายถึง เทคโนโลยีเกี่ยวกับการเงินรูปแบบการจัดการด้านการเงิน และช่วยเหลือการเงิน นักลงทุน สินเชื่อ เข้ามาแก้ปัญหาตั้งแต่การรับชำระเงิน การลงทุน การจัดการด้านการกำกับดูแลฯ(3) AgriTech หรือ Agricultural Technology หรือ เทคโนโลยีทางการเกษตรซึ่งคนไทยมีความได้เปรียบอยู่มาก เพราะเป็นประเทศเกษตรกรรม มีทรัพยากรจำนวนมาก การเอาเทคโนโลยีมาช่วย เช่น การติดเซนเซอร์วัดความชื้นและอุณหภูมิไว้ที่พืชและใช้ มาทำให้เมื่อต้นไม้ขาดน้ำ ขาดสารอาหาร เครื่องรดน้ำก็จะทำงานเอง เมื่อได้ระดับก็หยุดเอง เป็นการบริหารจัดการทรัพยากรอย่างคุ้มค่าที่สุด เป็นต้นตัวอย่าง GetKaset, Lennam (4) EdTech หมายถึง Education กับ Technology หรือ เทคโนโลยีการสอน การศึกษาถือเป็นส่วนสำคัญในการบ่มเพาะสร้างคนมาพัฒนาชาติ จึงเกิดพัฒนาให้มีเรียนการสอนที่ผ่านอินเทอร์เน็ตแบบ On-Demand ให้เข้าถึงได้ทุกที่ และมีสื่อการเรียนการสอนรูปแบบใหม่ๆผ่านเว็บไซต์ หรือแอปพลิเคชัน ทำให้น่าสนใจมากขึ้นตัวอย่าง Globish, SkillLane (5) E-Service หมายถึง Electronic กับ Service หรือการบริการออนไลน์ เป็นการนำเอาเทคโนโลยีมาช่วยให้เกิดความสะดวกสบาย ความรวดเร็ว เช่นการสมัครบริการของค่ายมือถือผ่านแอป หรือ บริการซื้อสินค้าออนไลน์จากร้านผ่านอินเทอร์เน็ต เป็นต้น(6) Internet of Things (IoT) หรือ อินเทอร์เน็ตของสรรพสิ่ง เป็นเทคโนโลยีการเชื่อมโยงสิ่งของ หรืออุปกรณ์ เช่น อาคาร บ้าน รถยนต์ เครื่องใช้ไฟฟ้าให้สามารถเชื่อมต่อและควบคุมได้ระยะไกลผ่านแอปพลิเคชัน หรือ บนอินเทอร์เน็ต พุดง่ายๆ คือต่อไปในปี 2020 สิ่งของจะคุยกันเองได้

ศุภรา สุขเกษม (2009) กล่าวถึง ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่นำมาใช้ในสถานศึกษาในปัจจุบัน ว่าควรนำมาใช้เพื่อ คุณประโยชน์ 3 ประการคือ (1) เป็นแหล่งการเรียนรู้ (2) เป็นเครื่องมือในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเป็นสื่อในการเรียนรู้ สื่อสาร และ (3) เป็นเครื่องมือเทคโนโลยีสารสนเทศที่ช่วยในการบริหารจัดการ ทั้งทางด้าน การเรียนการสอน ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุ ครุภัณฑ์ เป็นต้น การใช้มีทั้งในระดับการจัดการทั่วไปจนถึงระดับการตัดสินใจ

อาทิตย์ วุฒิศะโร (2000) กล่าวว่า ผู้ประกอบการจะต้องเป็นบุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์ในการหาโอกาสทางกิจการใหม่ๆ อยู่ตลอดเวลา และจำเป็นต้องมีความอดทน มุ่งมั่น กล้าตัดสินใจ และกล้าเสี่ยงในการที่จะนำความคิดสร้างสรรค์ใหม่ๆ ของตนเอง นั้นมาปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลคุ้มค่าในเชิงพาณิชย์อีกด้วยและต้องเป็นผู้ที่ริเริ่มและยินดีที่จะรับความเสี่ยงในการลงทุนประกอบกิจการ โดยรวบรวมผสมผสานปัจจัยการผลิตทั้งหลายเข้าด้วยกัน และนำสติปัญญา ประสบการณ์และวิทยาการด้านการผลิตและการจัดการที่เหมาะสมจัดการให้เกิด การผลิตสินค้า หรือการจำหน่ายหรือการให้บริการแก่ผู้เกี่ยวข้อง

Cantillon (1931) กล่าวว่า แนวคิดด้านศักยภาพผู้ประกอบการ โดยศักยภาพเป็นสมรรถนะของบุคคลที่มีความสามารถที่แตกต่างจากผู้อื่นผ่านประสบการณ์ธุรกิจ ความรู้ที่สั่งสมมาทุนเดิมทาง

สังคม แนวคิดในการทำงานเครือข่ายธุรกิจและปัจจัยอื่นที่เกี่ยวข้อง ผู้ประกอบการต้องมีการแบกรับความเสี่ยงและมีความสามารถด้านการจัดการธุรกิจ

อรพิน สันติธิรากุล (2000) กล่าวว่า ศักยภาพในการเป็นผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จประกอบด้วย 1. ศักยภาพแห่งความสำเร็จ (Achievement Competencies) 1.1 การแสวงหาโอกาส (Opportunity Seeking) 1.2 ความมุ่งมั่น (Persistence) 1.3 ความมีพันธะต่องานความผูกพัน ความรับผิดชอบในงาน (Commitment to Work Contact) 1.4 ความต้องการไฝ่หาทางด้านคุณภาพ และประสิทธิภาพ (Demand for Quality and Efficiency) 1.5 ความกล้าเสี่ยง (Risk Taking) 2. ศักยภาพแห่งการวางแผน (Planning Competencies) 2.1 การตั้งเป้าหมาย (Goal Setting) 2.2 การวางแผน ติดตาม ประเมินอย่างมีระบบ (Systematic Planning and Monitoring) 2.3 การแสวงหาข้อมูล (Information Seeking) 3. ศักยภาพแห่งอำนาจ (Power Competencies) 3.1 การชักชวน การมีเครือข่าย (Persuasion Networking) 3.2 ความเชื่อมั่นในตนเอง (Self Confidence)

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการใหม่ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหา กระบวนการ และองค์ประกอบของเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการใหม่ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา 2) เพื่อสร้างรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา .3) เพื่อทดลองใช้และประเมินผลการใช้รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ Startup ในจังหวัด ผู้วิจัยเสนอขั้นตอนการดำเนินการวิจัยตามหัวข้อต่อไปนี้

- 3.1 รูปแบบการวิจัย
- 3.2 พื้นที่การวิจัย
- 3.3 ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง/ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
- 3.4 เครื่องมือการวิจัย
- 3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย
- 3.8 สรุปกระบวนการวิจัย

3.1 รูปแบบการวิจัย

วิจัยเรื่อง “การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการใหม่ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา” เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mix Method Researchs) การวิจัยเชิงพัฒนานี้ศึกษาข้อมูลทั้งเชิงปริมาณเชิงคุณภาพ และการทดลองใช้ โดยการดำเนินการวิจัยและพัฒนา รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา

วิธีดำเนินการวิจัย

วิจัยเรื่อง “การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการใหม่ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา” เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mix Method Researchs) การวิจัยเชิงพัฒนานี้ศึกษาข้อมูลทั้งเชิงปริมาณเชิงคุณภาพ และการทดลองใช้ โดยการดำเนินการวิจัยและพัฒนา รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา แบ่งเป็น 4 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน กระบวนการสร้างเครือข่าย องค์ประกอบของเครือข่าย และร่างรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ Startup ในจังหวัดนครราชสีมาโดยมีรายละเอียด ดังนี้

1.1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน กระบวนการสร้างเครือข่าย องค์ประกอบของเครือข่าย และร่างรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ Startup ในจังหวัดนครราชสีมาประกอบด้วย (1)การศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการสร้างเครือข่ายและองค์ประกอบสำคัญของเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ Startup (2)การศึกษาฐานธุรกิจ Startup ที่ประสบผลสำเร็จในการดำเนินธุรกิจและพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ Startup ภายใต้อเครือข่ายความร่วมมือ จำนวน 3 ราย (3)การศึกษาความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิผู้เชี่ยวชาญด้าน Startup จำนวน 3 ท่านเพื่อให้ได้แนวคิดเชิงทฤษฎีของรูปแบบ ที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายตามบริบทที่เป็นโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In - depth Interview) การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเพื่อตรวจสอบกรอบแนวคิดการวิจัย และการรวบรวมข้อมูลการวิจัย (4)การศึกษาสภาพปัญหา กระบวนการ/ขั้นตอนการสร้างเครือข่ายและองค์ประกอบสำคัญของเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา ด้วยแบบสอบถามจากผู้ประกอบการ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา ที่ประสบผลสำเร็จในการบริหารจัดการธุรกิจภายใต้อเครือข่ายความร่วมมือ จำนวน 10 คน โดยเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการ/ขั้นตอนการสร้างเครือข่ายและองค์ประกอบของเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา และศึกษาสภาพปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา

1.2) การปรับปรุงแก้ไขกรอบแนวคิดและจัดทำรูปแบบฉบับร่างวัตถุประสงค์สำคัญในขั้นตอนนี้ คือ การนำเอาผลจาก 1) การศึกษาหลักการแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) การศึกษาฐานธุรกิจ Startup ที่ประสบผลสำเร็จในการดำเนินธุรกิจและพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ Startup ภายใต้อเครือข่ายความร่วมมือ 3)การศึกษาความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิผู้เชี่ยวชาญด้าน Startup และ 4) การศึกษาสภาพและความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการ/ขั้นตอนการ

สร้างเครือข่ายและองค์ประกอบของเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา มาปรับปรุงกรอบแนวคิดของรูปแบบ เพื่อให้มีความสมบูรณ์และเห็น การเชื่อมโยงแนวคิดเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความจำเป็น หลักการจุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ กิจกรรมการพัฒนา และองค์ประกอบและกระบวนการ/ยุทธวิธีของเครือข่ายความร่วมมือในการ พัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ Startup เพื่อการร่างรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาศักยภาพ ผู้ประกอบการ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา

1.3) การจัดทำรายละเอียดรูปแบบ นำกรอบแนวคิดหลังการปรับปรุงมาเป็นแนวทาง ในการจัดทำรายละเอียดของรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ Startup ในจังหวัดนครราชสีมาที่ประกอบด้วยกระบวนการสร้างเครือข่ายและองค์ประกอบสำคัญของ เครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา

1.4) การตรวจสอบเบื้องต้นและปรับปรุงรูปแบบ ผลจากการดำเนินการศึกษาข้อมูล พื้นฐาน การปรับปรุงแก้ไขและจัดทำรูปแบบฉบับร่างทำให้ได้ “ร่างรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อ พัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา” ที่มีความเหมาะสมสอดคล้องกับ ความต้องการของกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนาบริบทที่เป็นจริง แต่เพื่อให้รูปแบบมีประสิทธิภาพในการ นำไปใช้ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ จึงมีการตรวจสอบเพื่อปรับปรุงแก้ไขอีกครั้ง การตรวจสอบและ ปรับปรุงรูปแบบมีการดำเนินการ ที่สำคัญ คือ 1) การตรวจสอบเบื้องต้นและการปรับปรุงแก้ไข ครั้งที่ 1 และ 2) การตรวจสอบเบื้องต้นและการปรับปรุงแก้ไข ครั้งที่ 2 โดยผู้ตรวจสอบได้แก่ ผู้บริหารธุรกิจ ผู้แทนกลุ่ม Startup ผู้แทนกลุ่มผู้นำชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนถิ่น และผู้เชี่ยวชาญ รวม 10 คน ในการตรวจสอบระยะนี้ใช้วิธีการอภิปรายกลุ่ม (Focus Group Discussion) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บ รวบรวมข้อมูล การจัดกระทำข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ผลที่ได้รับจากการอภิปรายกลุ่ม คือ ได้ ประเด็นสำคัญในการปรับปรุงแก้ไขกระบวนการ/ขั้นตอนการสร้างเครือข่ายและองค์ประกอบของ เครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา ข้อมูล ดังกล่าวมาจากผู้ปฏิบัติจริง และเป็นผู้สมัครใจเข้าร่วมเครือข่ายความร่วมมือ ข้อเสนอแนะในการ ปรับปรุงแก้ไขจึงเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการพัฒนารูปแบบเพื่อให้สามารถนำไปสู่การปฏิบัติงาน บริหารจัดการธุรกิจ Startup ที่มีประสิทธิผล

ระยะที่ 2 การสร้างและตรวจสอบกระบวนการสร้างเครือข่ายและองค์ประกอบ ของเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา

2.1 สร้างบทสรุปของรูปแบบ โดยการกำจัดข้อมูลบางส่วนออกไป และ ทำการศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อความครบถ้วนของข้อสรุปชั่วคราว แล้วเขียนเชื่อมโยงข้อสรุปชั่วคราว เข้าด้วยกัน หาข้อสรุปชั่วคราวย่อย จนกระทั่งได้บทสรุปของรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนา ศักยภาพผู้ประกอบการ Startup ในจังหวัดนครราชสีมาโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth

interview) และ การตอบแบบสอบถามของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน กลุ่มเป้าหมาย เป็นผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 คน ที่ได้มาจากการพิจารณาเลือก แบบเฉพาะเจาะจง (Purpose Sampling) โดยเป็นผู้มีความรอบรู้ และประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการธุรกิจ Startup ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความสอดคล้องขององค์ประกอบและกระบวนการ/ยุทธวิธีของเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1) แบบสัมภาษณ์ 2) แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความสอดคล้องขององค์ประกอบและกระบวนการ/ยุทธวิธีของเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก และขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามและขอรับคืนด้วยตนเอง การวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการดังนี้วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม โดยคำนวณค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของคะแนนความคิดเห็น ซึ่งมีเกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้ 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) นำผลจากการสัมภาษณ์และตอบแบบสอบถามของผู้เชี่ยวชาญ ไปดำเนินการปรับปรุงรูปแบบและการจัดสร้างคู่มือการดำเนินการของเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา เพื่อนำไปใช้ในระยะเวลาทดลองใช้รูปแบบต่อไป

2.2 การสร้างคู่มือการดำเนินการเพื่อใช้ในขั้นตอนการทดลองใช้รูปแบบในสถานการณ์จริง จากการตรวจสอบรูปแบบเบื้องต้นและตรวจสอบครั้งสำคัญโดยผู้เชี่ยวชาญไปแล้วนั้น ทำให้ได้ “รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา” ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด แต่เพื่อความสะดวกในการนำรูปแบบไปทดลองใช้ในสถานการณ์จริง ผู้วิจัยจึงได้จัดทำคู่มือการดำเนินการของเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ดังนี้ 1. หลักการและเหตุผล 2. วัตถุประสงค์ 3. วิธีดำเนินการตามรูปแบบ 4. กระบวนการ/ขั้นตอนการสร้างเครือข่าย 5. องค์ประกอบสำคัญของเครือข่ายความร่วมมือพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา การประเมินผลคู่มือการดำเนินการของเครือข่ายทำการประเมินความเหมาะสมของคู่มือการดำเนินการของเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา โดยสอบถามความคิดเห็นจากผู้บริหารองค์กรธุรกิจ ผู้เชี่ยวชาญด้านวิชาการ และผู้เชี่ยวชาญด้านคู่มือ จำนวน 3 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อคู่มือการดำเนินการของเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา โดยถามในประเด็นที่เกี่ยวกับความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ และการ

เรียงลำดับของเนื้อหา การจัดรูปแบบของการพิมพ์ ความสะดวกในการนำไปใช้ ความชัดเจนของ วัตถุประสงค์และเนื้อหา และความเป็นประโยชน์ของคู่มือ พร้อมทั้งข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ การวิเคราะห์ข้อมูลวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม โดยคำนวณค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของคะแนนความคิดเห็น ซึ่งมีเกณฑ์ในการแปล ความหมายของค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้ 5 ระดับ

ระยะที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาศักยภาพ ผู้ประกอบการ Startup ในจังหวัดนครราชสีมาในสถานการณ์จริง นำรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ Startup ในจังหวัดนครราชสีมามาทดลองใช้จริง โดยมีการ ดำเนินการดังนี้ 1) กำหนดกลุ่มเป้าหมายในการทดลองใช้รูปแบบฯ 2) สร้างความเข้าใจและชี้แจงให้ ผู้ประกอบการ Startup ผู้บริหารธุรกิจ และกลุ่มบุคคล หน่วยงาน/องค์กร ที่สมัครใจเข้าร่วมเครือข่าย ความร่วมมือ 3) ทดลองใช้รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ Startup ในจังหวัดนครราชสีมาโดยมีรายละเอียดดังนี้ กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยเพื่อทดลองใช้รูปแบบ เครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา ตัวแปรที่ ศึกษา ได้แก่ ผลที่ได้จากการดำเนินงานตามรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาศักยภาพ ผู้ประกอบการ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยนำรูปแบบเครือข่าย ความร่วมมือเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา โดยใช้คู่มือการ ดำเนินการของเครือข่ายฯและดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ระยะที่ 4 การประเมินการใช้รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาศักยภาพ ผู้ประกอบการ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา

เป็นการประเมินผลการใช้รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาศักยภาพ ผู้ประกอบการ Startup ในจังหวัดนครราชสีมาในสถานการณ์จริงว่า มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และ ความเป็นประโยชน์เพียงใด และมีปัญหาอุปสรรค ข้อเสนอแนะอะไรบ้าง โดยได้ดำเนินการ ดังนี้ กลุ่มตัวอย่างในการประเมินผลการใช้รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา ได้แก่ ผู้ประกอบการ Startup ผู้บริหารธุรกิจ และกลุ่มบุคคล หน่วยงาน/องค์กร ที่รวมกลุ่มเครือข่ายของStartupที่ทดลองใช้รูปแบบ จำนวน 50 คน ตัวแปร ที่ศึกษา ได้แก่ 1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ ความเหมาะสมและความเป็นประโยชน์ของ รูปแบบ

2. ปัญหาและอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการใช้รูปแบบ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็น แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของ รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ Startup ในจังหวัดนครราชสีมาซึ่งเป็น แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยให้คณะกรรมการที่ปรึกษาตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาก่อน

นำไปใช้ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ Startup ในจังหวัดนครราชสีมาและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ด้วยตนเองผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดประชุมกลุ่ม เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้ประกอบการ Startup ผู้บริหารธุรกิจ และกลุ่มบุคคล หน่วยงาน/องค์กรที่ร่วมทดลองใช้รูปแบบและตัวแทนของกลุ่มบุคคล หน่วยงาน/องค์กรที่ร่วมเครือข่าย ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะจากการสัมภาษณ์กลุ่ม แล้วสรุปเป็นภาพรวม การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม โดยคำนวณค่าเฉลี่ย (Mean: M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) ของคะแนนความคิดเห็น ซึ่งมีเกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้ใน 5 ระดับ ส่วนข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่ม นำมาสังเคราะห์สรุปรวมเป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม คือ ค่าเฉลี่ย (Mean: X) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.2 พื้นที่การวิจัย

มุ่งศึกษาผู้ประกอบการใหม่ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 2 แห่ง ได้แก่

1. ห้างหุ้นส่วนเลดี้พราว จำกัด
2. ห้างหุ้นส่วนจำกัด ชันชายนเอส น้ำพริกลุงนาย)

3.3 ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง/ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

3.2.1 ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรเป็นผู้ประกอบการใหม่ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา จำนวนทั้งสิ้น 50 คน ได้แก่ 1) ผู้ประกอบการ Startup 2 แห่ง ได้แก่ บริษัทรัชชสยามวิสาหกิจเพื่อสังคม จำกัด ห้างหุ้นส่วนเลดี้พราว จำกัด 2) ผู้ประกอบการใหม่ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 14 คน 3) นิสิตนักศึกษาจาก สถาบันการศึกษา ในจังหวัดนครราชสีมา 2 แห่ง ได้แก่ นิสิตจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา จำนวน 20 คน และนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา จำนวน 10 คน 4) ผู้ประกอบการ Startup ที่มีชื่อเสียงและประสบความสำเร็จในด้าน Startup 1 คน 5) หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจ Startup 2 แห่ง ผู้นำการปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดนครราชสีมา 1 คน เจ้าหน้าที่วิสาหกิจชุมชนจังหวัดนครราชสีมา 6) นักวิชาการด้านพระพุทธศาสนาจำนวน 1 ท่าน

3.2.2 เกณฑ์ในการคัดเลือก (Inclusion Criteria)

คุณลักษณะการเลือกกลุ่มตัวอย่างได้รับคัดเลือกเข้างานวิจัย มีดังนี้

คุณสมบัติตามเกณฑ์โดยผ่านการทำแบบสอบถามและสมัครใจเข้าร่วมการวิจัย จำนวน 50 ราย ได้กลุ่มตัวอย่างโดยใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) การวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับกระบวนการสร้างเครือข่าย องค์ประกอบของเครือข่าย และร่างรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา และทำการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) ผู้บริหารวิสาหกิจชุมชน, ประธานหอการค้าจังหวัด, ผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, นักธุรกิจผู้มีชื่อเสียง และผู้บริหารในองค์กรของรัฐจำนวน 2 คนโดยใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงเพื่อทำการตรวจสอบเบื้องต้น และปรับปรุงรูปแบบฉบับร่าง และทำการตรวจสอบรูปแบบการสร้างและตรวจสอบกระบวนการสร้างเครือข่ายและองค์ประกอบของเครือข่ายความร่วมมือครั้งสำคัญโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 2 คน

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้แบ่งศึกษาเป็น 4 ประการ คือ ชนิดของเครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลและการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ ดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informant) โดยทำการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญด้าน Startup จำนวน 50 คน
2. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับกระบวนการสร้างเครือข่าย องค์ประกอบของเครือข่าย และร่างรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา
3. ทำการอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับ ผู้ประกอบการใหม่ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา ผู้ประกอบการด้าน Startup ที่มีชื่อเสียงและประสบความสำเร็จในด้าน Startup ในจังหวัดนครราชสีมา
4. หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจ Startup 2 แห่ง ผู้นำการปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา 1 คน เจ้าหน้าที่วิสาหกิจชุมชนจังหวัดนครราชสีมา และนักวิชาการด้านพระพุทธศาสนาจำนวน 1 ท่าน

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยมีอยู่ 3 ขั้นตอนคือ

1. จัดการอบรมเชิงปฏิบัติการผู้ประกอบการใหม่ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 14 คน ในโครงการ “Startup วิถีพุทธโคราช”

2. จัดการอบรม นิสิตจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา และนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ในโครงการ “Startup วิถีพุทธโคราช”

3. จัดการอบรมเชิงปฏิบัติการในโครงการ “Startup วิถีพุทธโคราช” ผู้ประกอบการ Startup ที่มีชื่อเสียงและประสบความสำเร็จในด้าน Startup

4. ผู้นำการปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดนครราชสีมา ให้ความรู้ในโครงการ “Startup วิถีพุทธโคราช”

5. เจ้าหน้าที่วิสาหกิจชุมชนจังหวัดนครราชสีมา ให้ความรู้ในโครงการ “Startup วิถีพุทธโคราช”

6. นักวิชาการด้านพระพุทธศาสนา ให้ความรู้ในโครงการ “Startup วิถีพุทธโคราช” เรื่อง จริยธรรมสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการนำเอาผลการดำเนินการตามกระบวนการทุกขั้นตอน มาวิเคราะห์ ประมวลผล ตีความ และสรุปผลการประเมินโครงการวิจัย โดยการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

3.5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

3.5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.7.1 สถิติพรรณนาอธิบายข้อมูลเชิงปริมาณ

3.7.2 สถิติพรรณนาอธิบายข้อมูลเชิงคุณภาพ

3.8 สรุปกระบวนการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การสร้างและพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการใหม่ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา โดยมุ่งศึกษาจากผู้ประกอบการใหม่ Startup ทั้งเพศชายและเพศหญิง ไม่จำกัดอายุ ในเขตจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งมีกระบวนการดังนี้

ประชากรเป็นผู้ประกอบการใหม่ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา จำนวนทั้งสิ้น 50 คน กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ได้แก่ผู้ประกอบการใหม่ Startup ทั้งเพศชายและเพศหญิง ไม่จำกัดอายุ ในเขตจังหวัดนครราชสีมา และมีความสนใจในการเข้าร่วมโครงการการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการใหม่ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา

คุณลักษณะการเลือกกลุ่มตัวอย่างได้รับคัดเลือกเข้างานวิจัย มีดังนี้ คุณสมบัติตามเกณฑ์โดยผ่านการทำแบบสอบถามและสมัครใจเข้าร่วมการวิจัย จำนวน 50 ราย ได้กลุ่มตัวอย่างโดยใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) การวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับกระบวนการสร้างเครือข่าย องค์ประกอบของเครือข่าย และร่างรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา และทำการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) ผู้บริหารวิสาหกิจชุมชน, ประธานหอการค้าจังหวัด, ผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, นักธุรกิจผู้มีชื่อเสียง และผู้บริหาร

การวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ในการดำเนินงานด้านธุรกิจ Startup และเพื่อแก้ไขปัญหาการพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการใหม่ Startup ในจังหวัดนครราชสีมาและสามารถนำรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือไปใช้ใน ธุรกิจ Startup ในจังหวัดที่มีบริบทใกล้เคียงกัน รวมทั้งเป็นประโยชน์ในการจัดทำนโยบายเพื่อส่งเสริมและยกระดับคุณภาพและมาตรฐานธุรกิจ Startup ของประเทศให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการใหม่ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหา กระบวนการ และองค์ประกอบของเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการใหม่ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา 2) เพื่อสร้างรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา 3) เพื่อทดลองใช้และประเมินผลการใช้รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา Startup ในจังหวัดนครราชสีมา

4.1 บริบทพื้นที่วิจัย

4.2 เพื่อศึกษาสภาพปัญหา กระบวนการ และองค์ประกอบของเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการใหม่ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา

4.3 เพื่อสร้างรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา

4.4 เพื่อทดลองใช้และประเมินผลการใช้รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา Startup ในจังหวัดนครราชสีมา

4.5 องค์ความรู้จากการวิจัย

4.1 บริบทพื้นที่วิจัย

การวิจัยเรื่อง “การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการใหม่ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา” เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mix Method Researchs) การวิจัยเชิงพัฒนานี้ศึกษาข้อมูลทั้งเชิงปริมาณเชิงคุณภาพ และการทดลองใช้ โดยมีขอบเขตการวิจัยดังนี้

การวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษาการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการใหม่ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา เพื่อศึกษาสภาพปัญหา กระบวนการ และองค์ประกอบของเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการใหม่ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา 2) เพื่อสร้างรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ

Startup ในจังหวัดนครราชสีมา 3) เพื่อทดลองใช้และประเมินผลการใช้รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือ ในการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา Startup ในจังหวัด นครราชสีมา

4.1.1 บริบทด้านพื้นที่

มุ่งศึกษาธุรกิจStartup ในจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 2 แห่ง ดังนี้คือ

- 1.ห้างหุ้นส่วนจำกัด Ladyproud
- 2.ห้างหุ้นส่วนจำกัด ชันชายน์เอส (น้ำพริกลุงนาย)

4.1.2 บริบทด้านประชากร/กลุ่มตัวอย่าง/ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ขอบเขตด้านประชากร/ผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบ่งเป็น 6 กลุ่ม ดังนี้คือ

1.กลุ่มผู้ประกอบการใหม่ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา (กลุ่มพื้นที่เป้าหมาย) จำนวน 2 คน ดังนี้คือ 1.ผู้บริหารห้างหุ้นส่วนจำกัด Ladyproud จำนวน 1 คน และ 2.ผู้บริหาร หจก.ชันชายน์ เอส น้ำพริกลุงนาย (วิสาหกิจชุมชน) จำนวน 1 คน

2.กลุ่มผู้ประกอบการใหม่ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา 14 คน

3.กลุ่มนิสิต/ นักศึกษาจากสถาบันการศึกษา ในจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 2 แห่งคือ จาก มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา จำนวน 20 รูป/คน และ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา จำนวน 10 คน

4.กลุ่มผู้ประกอบการStartup ในจังหวัดนครราชสีมาที่มีชื่อเสียงและประสบความสำเร็จใน ด้านธุรกิจ Startup 1 คน

5.กลุ่มหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 2 คน คือผู้อำนวยการปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน1 คน,เจ้าหน้าที่วิสาหกิจชุมชนจังหวัดนครราชสีมา 1 คน

6.กลุ่มนักวิชาการผู้เชี่ยวชาญทางด้านพระพุทธศาสนาจำนวน 1 รูป/ท่าน

รวมทั้งสิ้นจำนวน 50 รูป/คน

จากการคัดเลือกประชากรกลุ่มเป้าหมาย/ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบเจาะจง(Purposive sampling) และมีความสนใจในการเข้าร่วมโครงการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการบริการของผู้ประกอบการใหม่ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา

4.2 การศึกษาสภาพปัญหา กระบวนการ และองค์ประกอบของเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการใหม่ Start up ในจังหวัดนครราชสีมา

4.2.1 สภาพปัญหาของความร่วมมือเพื่อการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการใหม่ Start up

ในปัจจุบันสภาพปัญหาที่ประเทศต้องเผชิญกับ 3 กัดกัดที่เป็นอุปสรรคต่อการเติบโตในอนาคต ได้แก่ กัดกัดประเทศรายได้ปานกลาง กัดกัดความไม่เท่าเทียมและกัดกัดความไม่สมดุลของการพัฒนา อีกทั้งยังมีปัญหาเชิงโครงสร้าง ที่สะสมมาเป็นเวลานาน ส่งผลให้ขีดความสามารถในการแข่งขันที่ต่ำ¹ เนื่องจากในปัจจุบันวิสาหกิจขนาดกลางและขนาด รวมถึงธุรกิจเกิดใหม่ Startup เป็นหัวใจหลักในการขับเคลื่อน เศรษฐกิจและแก้ปัญหาการว่างงานของคนในสังคม และสามารถสร้างนวัตกรรมและความยั่งยืนให้แก่ระบบ เศรษฐกิจของประเทศในภาพรวม

สำหรับผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลาง และขนาดเล็กที่เกิดใหม่เพราะยึดโยงอยู่กับผลประโยชน์ของกิจการถ้าธุรกิจประสบกับปัญหายอดขายหรือกำไรลดลงก็จะส่งผลต่อผลประโยชน์ของธุรกิจและส่งผลต่อไปยังภาวะการจ้างงานรวมถึงการค้าและการลงทุน² ส่งผลกระทบต่อสภาพของธุรกิจเกิดใหม่ (Startup) ทั้งขนาดกลางและขนาดเล็กจำเป็นต้องบริหารจัดการทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดเพื่อให้เกิดความได้เปรียบในเชิงการแข่งขันของธุรกิจ แต่ถึงกระนั้นในระบบเศรษฐกิจของโลกในปัจจุบันธุรกิจ ไม่สามารถที่จะตัดต้นทุนในการดำเนินงานที่จำเป็นออกไปได้แต่จำเป็นที่จะต้องแข่งขันกันทางกลยุทธ์ ความรู้นวัตกรรม คุณค่าเพิ่มที่ส่งมอบให้แก่ลูกค้ามากกว่า

3

¹ กระทรวงอุตสาหกรรม.2559.ยุทธศาสตร์การพัฒนากอุตสาหกรรมไทย 4.0 ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) [ออนไลน์].แหล่งที่มา : http://www.oie.go.th/sites/default/files/attachments/industry_plan/thailandindustrialdevelopmentstrategy4.0.pdf [7มกราคม 2559]

² สัมภาษณ์.ส.จีระพันธ์ ศรีงาม ผู้ประกอบการค้าขาย ตำบลสุขเกษม อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา

³ สัมภาษณ์นางวานิช พาลาด ธุรกิจขนส่งสินค้า ตำบลสูงเนิน อำเภอสูงเนิน จังหวัด นครราชสีมา

ประการต่อมาคือสตาร์ทอัพไม่มีความร่วมมือ ระหว่างองค์กรด้วยกันเพื่อที่จะสร้างเครือข่ายด้านการขาย และการตลาด เพิ่มความร่วมมือทางด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการ รวมถึงถ่ายทอดแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่าง บุคลากรในองค์กร⁴

สตาร์ทอัพมีการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศที่ไม่สอดคล้องกับการสร้างความได้เปรียบในเชิงการแข่งขันในด้านของความเป็น ผู้นำด้านต้นทุน การสร้างความแตกต่างให้กับสินค้า รวมถึง การใช้เทคโนโลยีในการตอบสนองลูกค้าเฉพาะกลุ่มเป็นต้น⁵ สภาพการดำเนินการของผู้ประกอบการของธุรกิจเกิดใหม่ Start up ในจังหวัดนครราชสีมา จึงต้องมองปัจจัยในหลายด้านและรูปแบบดำเนินงานที่เหมาะสมกับผู้ประกอบการ⁶ และลักษณะของความได้เปรียบในการแข่งขันที่จะมีความเหมาะสมต่อธุรกิจเกิดใหม่ Startup⁷ เนื่องจากความได้เปรียบในการแข่งขันในแต่ละธุรกิจอุตสาหกรรมย่อมจะแตกต่างกันออกไปด้วยเหตุปัจจัย และประสิทธิภาพผลประกอบการของธุรกิจเกิดใหม่ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา โดยความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศนั้นเป็นสิ่งที่สำคัญต่อธุรกิจทุกประเภท⁸ ผู้ประกอบการธุรกิจเกิดใหม่ทุกประเภทเนื่องจากความสามารถในการใช้เทคโนโลยีนั้นสามารถลดต้นทุนในการดำเนินงานซึ่งส่งผลต่อประสิทธิภาพผลประกอบการของธุรกิจในด้านการเงิน ด้านลูกค้า รวมถึงการใช้ IT ในด้านของการเรียนรู้ของบุคลากรในองค์กรและการสื่อสารไปยังลูกค้าของธุรกิจยังเป็นการสร้างความเปรียบในเชิงการแข่งขันอีกด้วย⁹

สภาพของการประกอบการในมิติของการเงินและการดำเนินงานรวมถึงประสิทธิภาพขององค์กรในกระบวนการดำเนินงานภายในกิจกรรมการดำเนินธุรกิจรวมไปถึงการ

⁴ สัมภาษณ์นางธิดารัตน์ เสรีขจรจารุ ผู้ประกอบการธุรกิจขายเสื้อผ้าออนไลน์ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา, เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2563.

⁵ สัมภาษณ์นางคณาภรณ์ สุทธิประเสริฐ ผู้ประกอบการค้าขายออนไลน์ ตำบลสีมูม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา, เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2563.

⁶ สัมภาษณ์ นายสมศักดิ์ สงสนธิ ธุรกิจบ้านเช่า ,ผู้ประกอบการผู้บริหารรีสอร์ท ตำบลจอหอ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา, เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2563.

⁷ สัมภาษณ์ดร.เพ็ญศรี จารุกำเนินนกก ผู้ประกอบการSME อัญมณีเครื่องประดับส่งออก ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา, เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2563.

⁸ สัมภาษณ์นายฉัตรชัย ศรีงาม ผู้ประกอบการซ่อมและจำหน่ายมอเตอร์ไซด์ออนไลน์และให้เช่าบูชาพระเครื่องบ้านหัวถนน ตำบลหัวทะเล อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา, เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2563.

⁹ สัมภาษณ์นายไชยวัตร ศิริศักดิ์ตา ผู้ประกอบการใหม่ธุรกิจร้านอาหารตามสั่ง ตำบลหนองบัวศาลา อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา, เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2563.

เรียนรู้และการเติบโตของบุคลากรในองค์กร¹⁰ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีผู้มีส่วนได้ส่วนเสียขององค์กร¹¹ โดยพิจารณาความมีส่วนได้ ส่วนเสียจากผลกำไร มูลค่าทางตลาด อัตราการเติบโต ความพึงพอใจของลูกค้า

ความสำคัญของความร่วมมือเพื่อการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการใหม่ Start up การในการทำธุรกิจ (Start-up) ถึงแม้ว่าจะมีการเปิดตัวธุรกิจ (Start-up) เป็นจำนวนมากในปัจจุบัน ผลจากการศึกษาก็ยังพบว่าในยุคแรกธุรกิจ (Start-up) มีอัตราการล้มเหลวมากถึงร้อยละ 90 อาจเพราะยังไม่มีสมาคมหรือหน่วยงานที่สนับสนุนโดยปัญหาหลักๆ ก็คือ อย่างแรกผลิตภัณฑ์ไม่มีคุณภาพ ไม่เป็นที่ต้องการของตลาด และไม่มีแผนการตลาดที่ดี¹² อย่างที่สอง คือ ธุรกิจไม่มีทุนเพียงพอในการดำเนินธุรกิจ¹³ และ อย่างที่สาม คือ ความไม่ชำนาญของทีมงานหรือการทำงานที่ไม่สัมพันธ์กัน¹⁴ จากปัญหาที่เกิดขึ้นสำหรับธุรกิจ (Start-up) จะต้องดำเนินการแก้ไขโดยการทำ ความเข้าใจ ในตัวธุรกิจ โดยการวัดผลเชิงคุณภาพของธุรกิจ ประกอบด้วย 5 ปัจจัยหลัก คือ ระยะเวลา ทีมงาน แนวคิดใหม่ ๆ แผนธุรกิจ และเงินทุน¹⁵ นอกจากนี้ต้องเข้าใจในตัวธุรกิจก็ควรที่จะศึกษาใน ส่วนของตัวผู้ประกอบการ นอกจากนั้นการทำธุรกิจก็จำเป็นต้องมีการสร้างเครือข่าย เพราะจะช่วยให้ ธุรกิจประสบความสำเร็จได้ ดังนั้นควรมีการกระตุ้นให้เห็นความจำเป็นในความร่วมมือของการสร้าง เครือข่ายสำหรับธุรกิจ (Start-up)

เนื่องจากในศตวรรษที่ 21 ปรากฏการณ์ “Digital Transformation” และ “Internet of Thing” กำลังเข้ามาเปลี่ยนแปลงโลกที่ส่งผลกระทบต่อองค์กรธุรกิจต่างๆ ทั่วโลก ทำให้เกิดโมเดล ธุรกิจรูปแบบใหม่ และสร้างโอกาสให้กับผู้ประกอบการรายใหม่ ๆ เริ่มต้นธุรกิจได้

¹⁰ สัมภาษณ์นายอำนาจ ภมร สิ้นค้าแปรรูปการเกษตร ตำบลสูงเนิน อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา

¹¹ สุชาติ ไตรภพสกุล และ สหทัยา ชูชาติพงษ์. (2557, กรกฎาคม-ธันวาคม). แบบจำลองการพัฒนา สังคมความ เป็นผู้ประกอบการและนวัตกรรมในประเทศไทย. วารสารนักบริหาร, 34(2), 26-36.

¹² จิรัฐ เจนพิงพร. (2561). ก้าวจาก SMEs สตาร์ทอัพ 3.0 สู่เทคสตาร์ทอัพ 4.0. สืบค้นจาก <https://www.bot.or.th/Thai/MonetaryPolicy/EconomicConditions/AAA/8SMEStartup23May2017.pdf>

¹³ สัมภาษณ์สัมภาษณ์นางฉัตรรัตน์ เสรีขจรจรรุ ธุรกิจขายเสื้อผ้าออนไลน์ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา,เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2563.

¹⁴ สัมภาษณ์สัมภาษณ์ดร.เพ็ญศรี จารุกำเนินนกก SME อัญมณีเครื่องประดับส่งออก ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา,เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2563.

¹⁵ ปรัชญา อัสวเดชกำจร และ รุ่งรัตน์ ตัญยาธิคม. (2555). SMEs ตอบโจทย์เศรษฐกิจไทย. กรุงเทพฯ: สายกำกับสถาบันการเงิน.

อย่างสร้างสรรค์¹⁶ หรือที่เรียกว่าสตาร์ทอัพ (Startup) ซึ่งกลุ่มสตาร์ทอัพ (Startup) นี้ถูกมองว่าเป็น นักรบทางธุรกิจใหม่ที่จะสร้างรากฐานเศรษฐกิจแห่งอนาคตของจังหวัดนครราชสีมา¹⁷ อย่างไรก็ตามจากการศึกษาพบว่า ยังมีความสับสนในการจำแนกความแตกต่างระหว่าง SMEs และ สตาร์ทอัพ (Startup) ทำให้มีความเข้าใจที่ต่างกันออกไป ซึ่งในมุมมองของผู้ศึกษาเห็นว่าหน่วยงานภาครัฐในหลายหน่วยงานให้คำจำกัดความของ SMEs และ สตาร์ทอัพ (Startup) มีความทับซ้อนกันจนยากที่จะแยกออกจากกันได้ทำให้นโยบายที่สนับสนุนทั้ง SMEs และ สตาร์ทอัพ (Startup) ที่มีศักยภาพและในยุคเศรษฐกิจดิจิทัล การสร้างเทคสตาร์ทอัพ (Tech-startup) จะเข้าไปช่วยให้ภาคธุรกิจอื่น ๆ ของประเทศเพิ่มขีดความสามารถในการ แข่งขันทางเศรษฐกิจ การทำให้นโยบายดังกล่าวบรรลุเป้าหมายจึงนับเป็นความท้าทายของหน่วยงาน และปัญหาของผู้ประกอบการรุ่นใหม่ยุคไทยแลนด์ 4.0 ดังนี้

1.ขาดการส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการรุ่นใหม่ โดยการยกระดับผลิตภาพ เทคโนโลยี และ นวัตกรรม เพราะการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศในภาวะการแข่งขันที่รุนแรงจำเป็นที่จะต้องให้ความสำคัญอย่างมากกับเรื่องการพัฒนา ผลิตภาพ เทคโนโลยี และนวัตกรรมให้กับผู้ประกอบการรุ่นใหม่เพื่อ ส่งเสริมให้เกิดการสร้างมูลค่าเพิ่มและยกระดับมูลค่าให้กับสินค้าและบริการ¹⁸ ตลอดจนเป็นเครื่องมือที่ช่วย เสริมสร้างให้ผู้ประกอบการรุ่นใหม่สามารถแข่งขันมากขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่การเสริมสร้างศักยภาพและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับประเทศเพื่อปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้หลุดพ้นจากกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลาง และมีความเจริญก้าวหน้าทัดเทียมกับประเทศพัฒนาแล้ว สถานการณ์ด้านการ พัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมของผู้ประกอบการรุ่นใหม่ไทยยังอยู่ในระดับที่ต่ำเป็นกังวลอย่างมาก จาก รายงานของ The Global Innovation Index 2015 ซึ่งประเมินและจัดอันดับความพร้อมและศักยภาพ ด้าน นวัตกรรมของประเทศต่างๆ ได้จัดประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 55 จาก 141 ประเทศ ขณะที่ตัวชี้วัดอื่นที่ เกี่ยวข้อง เช่น การลงทุนวิจัยและพัฒนาการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการ คຸ້ມครอง ทรัพย์สินทางปัญญาโดยการจดสิทธิบัตร อนุสิทธิบัตร และลิขสิทธิ์ยังอยู่ในระดับที่ค่อนข้าง

¹⁶สัมภาษณ์ นายสมศักดิ์ สงสนธิ ธุรกิจบ้านเช่า ,ผู้บริหารรีสอร์ท ตำบลจอหอ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา,เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2563.

¹⁷สัมภาษณ์นางคนาวรรณ สุทธิประเสริฐ คำขายออนไลน์ ตำบลสีมูม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา,เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2563.

¹⁸สัมภาษณ์ดร.เพ็ญศรี จารุกำเนินนกก SME อัญมณีเครื่องประดับส่งออก ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา,เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2563.

ดูว่า นอกจากนี้ ประเทศไทยยังมีจุดอ่อนในเรื่องการบูรณาการ ทำงานร่วมกันของหน่วยงานวิจัยต่างๆ กลไกการ เชื่อมโยงงานวิจัย ระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชนไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร และ ยังขาดความชัดเจน ในการจัดสรรผลประโยชน์ที่เกิดจากการวิจัยและพัฒนาเชิงพาณิชย์¹⁹

2. ปัญหาการส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งเงินทุน เงินทุนมีผลอย่างยิ่งต่อการเติบโตและความอยู่รอดของธุรกิจ การเข้าถึงแหล่งเงินทุนถือเป็นปัญหาสำคัญสำหรับผู้ประกอบการรุ่นใหม่ มาเป็นผลจากข้อจำกัดทั้งด้านความพร้อมของผู้ประกอบการรุ่นใหม่ หลักเกณฑ์ที่ไม่ยืดหยุ่นของสถาบันการเงิน ประเภทของเงินทุนในประเทศที่ไม่มีความหลากหลายและไม่ตอบสนองความต้องการของธุรกิจในแต่ละช่วงการเติบโต²⁰ รวมถึงผู้ประกอบการขาดหลักทรัพย์ค้ำประกัน มีหลักประกันไม่เพียงพอ²¹ ระบบบัญชีไม่เป็นมาตรฐานหรือไม่มีประวัติกับสถาบันการเงินมาก่อน ข้อจำกัดด้านเงินทุน กวาระเบี้ยยที่ขาดความยืดหยุ่น รวมถึงปัญหาระบบพี่เลี้ยง ที่ปรึกษาด้านการเงินที่อยู่กระจัดกระจายไม่เป็นระบบ และไม่เพียงพอต่อ ความต้องการของผู้ประกอบการ เป็นต้น²²

นอกจากนี้ผู้ประกอบการรุ่นใหม่ที่ต้องเผชิญปัญหาการเข้าถึงแหล่งเงินทุนส่วนใหญ่ มีแนวโน้มที่จะปิดกิจการ และบางกลุ่มต้องรับภาระ จากต้นทุนการกู้ยืมที่สูงเกินไป²³ ซึ่งถือเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการเติบโตของธุรกิจของผู้ประกอบการรุ่นใหม่บางส่วนที่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุน ก็ยังมีข้อจำกัดในการบริหารจัดการทางการเงินให้มีประสิทธิภาพ²⁴ ดังนั้นการสนับสนุนการเติบโตของผู้ประกอบการรุ่นใหม่โดยเฉพาะในระยะเริ่มต้นธุรกิจ และในกลุ่มผู้ประกอบการรายใหม่ (start up)

¹⁹ คณะกรรมาธิการเจ้าของธุรกิจและการบริหารกิจการ มหาวิทยาลัยกรุงเทพและสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (2558). จัดทำ โครงการการศึกษาเชิงเปรียบเทียบเพื่อ การพัฒนา GEM: Global Entrepreneurship Monitor. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยกรุงเทพและ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม.

²⁰ สัมภาษณ์ นายสมศักดิ์ สงสนธิ ธุรกิจบ้านเช่า ,ผู้บริหารรีสอร์ท ตำบลจอหอ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา,เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2563.

²¹ สัมภาษณ์นางคณาวรรณ สุทธิประเสริฐ ค้าขายออนไลน์ ตำบลสีมูม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา,เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2563.

²² สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. ((2559). แผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560 - 2564). กรุงเทพฯ: สำนักงาน.

²³ สัมภาษณ์นางธิดารัตน์ เสรีขจรจากรู ธุรกิจขายเสื้อผ้าออนไลน์ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา,เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2563.

²⁴ สัมภาษณ์ดร.เพ็ญศรี จารุกำเนินนกก SME อัญมณีเครื่องประดับส่งออก ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา,เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2563.

เช่น เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร ธุรกิจสร้างสรรค์ ดิจิทัล (Digital) ยาและเครื่องสำอางค์ เป็นต้น²⁵

3. ปัญหาการพัฒนาเครื่องมือการส่งเสริมผู้ประกอบการรุ่นใหม่ให้มีประสิทธิภาพ

การส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการรุ่นใหม่ให้มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องมีการพัฒนา เครื่องมือการส่งเสริมที่จะช่วยให้กิจกรรมการส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการรุ่นใหม่ในเรื่องต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น การให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการรุ่นใหม่²⁶ การยกระดับมาตรฐาน และกระบวนการผลิต การพัฒนาผลิตภัณฑ์ การส่งเสริมด้านการตลาด ให้สามารถเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น²⁷ เครื่องมือการส่งเสริมที่ดีนั้นจะช่วยให้ผู้ประกอบการรุ่นใหม่มีโอกาสเข้าถึงข้อมูล ความรู้ ความช่วยเหลือหรือบริการ ได้ทั่วถึงและตรงกับความต้องการมากขึ้น²⁸ นอกจากนี้ยังจะช่วยให้หน่วยงาน ภาครัฐมีข้อมูลสนับสนุนในการกำหนดมาตรการความช่วยเหลือ ผู้ประกอบการรุ่นใหม่ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของผู้ประกอบการได้ดีขึ้น ซึ่งการส่งเสริม ผู้ประกอบการรุ่นใหม่ที่ผ่านมายังให้ความสำคัญกับเรื่องนี้ค่อนข้างน้อย จึงจำเป็นต้องเร่งดำเนินการพัฒนาเครื่องมือการส่งเสริมผู้ประกอบการรุ่นใหม่ในรูปแบบต่างๆให้เกิดประสิทธิภาพและสามารถแข่งขันในยุคไทยแลนด์ 4.0²⁹

4.2.2 กระบวนการของเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการใหม่ Start up

การสร้างผู้ประกอบการรุ่นใหม่ในยุคไทยแลนด์ 4.0 จากโมเดลกระบวนการผลิตภัณฑ์ หรือสร้างผู้ประกอบการรุ่นใหม่ในยุคไทยแลนด์ 4.0 ตั้งแต่เริ่มต้นทำธุรกิจ ซึ่งภาครัฐบาลควรให้การสนับสนุนอย่างค่อยเป็นค่อยไปและเป็นขั้นตอน โดยสามารถแบ่งออกได้เป็น 5 ขั้นตอน โดยเริ่มจากการช่วยเหลือในการตั้งต้นธุรกิจและการทำแผนธุรกิจตามด้วยการพัฒนาศักยภาพ ผู้ประกอบการรุ่น

²⁵ จันทวรรณ สุจริตกุล (2558, มกราคม-เมษายน). แหล่งทุน SMEs เพื่อยกระดับการแข่งขันไทย. รัฐศาสตร์, 57(1), 35-52

²⁶ สัมภาษณ์นายฉัตรชัย ศรีงาม ผู้ประกอบการซ่อมและจำหน่ายมอเตอร์ไซด์ออนไลน์และให้เช่าบูชาพระเครื่องบ้านหัวถนน ตำบลหัวทะเล อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา, เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2563.

²⁷ สัมภาษณ์นางคนาวรรณ สุทประเสริฐ ค่าขายออนไลน์ ตำบลสีม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา, เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2563.

²⁸ สัมภาษณ์ดร.เพ็ญศรี จารุกาเนินนก SME อัญมณีเครื่องประดับส่งออก ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา, เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2563.

²⁹ สุธีรา อະทะวงษา และ สมบูรณ์วัลย์ สัตยารักษ์วิทย์. (2557, มกราคม - มีนาคม). คุณลักษณะของการเป็น ผู้ประกอบการและลักษณะของสถานประกอบการที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของวิสาหกิจขนาด กลางและขนาดย่อมของประเทศไทย. วารสารสุทธิปริทัศน์, 28(85), 61-79.

ใหม่ การพัฒนาผลิตภัณฑ์การสร้างแบรนด์และการทำการตลาด การช่วยให้เข้าถึงแหล่งเงินทุน จากนั้นจึงเข้าสู่ขั้นตอนการลงมือปฏิบัติ เข้าสู่ตลาดและการขายจริงในระดับท้องถิ่นจนกระทั่งก้าวสู่การขายในระดับประเทศจนเป็นที่ยอมรับ จากนั้นจึงเป็นการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ตลาดต่างประเทศ ทั้งด้านการบริหารจัดการ แรงงาน การลงทุนในต่างประเทศ ด้วยการหาคู่ค้าในต่างประเทศหรือการศึกษา ตลาดผู้บริโภคในต่างประเทศ เพื่อดำเนินการค้าขายในต่างประเทศด้วยตนเอง โดยแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียด 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การช่วยให้ผู้ประกอบการรุ่นใหม่เข้าถึงแหล่งเงินทุน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเป็นเครือข่ายในภาคการช่วยเหลือให้ผู้ประกอบการใหม่ เข้าถึงแหล่งเงินทุนเพื่อเริ่มต้นธุรกิจหรือขยายกิจการ เช่น การประสานความร่วมมือระหว่าง สถาบันการเงินกับผู้ประกอบการในการให้สินเชื่อแก่ผู้ประกอบการรุ่นใหม่ อย่างเป็นรูปธรรม อาทิ กองทุนตั้ง ตัวได้ เป็นต้น

ขั้นที่ 2 การช่วยเหลือการตั้งต้นธุรกิจและการทำแผนธุรกิจ ภาครัฐบาลควรมีการจัดตั้งหน่วยงานเพื่อให้คำแนะนำหรืออบรมในด้านการเขียนแผนธุรกิจ การจดทะเบียนบริษัท การวางแผนด้านภาษี การวางแผนการผลิตสินค้า เป็นต้น เพื่อให้ผู้ประกอบการรุ่นใหม่มีความรู้ความสามารถในแต่ละด้าน หลังจากนั้น ควรพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการรุ่นใหม่ภายหลังจากผู้ประกอบการตั้งต้นธุรกิจแล้ว ภาครัฐบาลควรมีการจัดตั้งหน่วยงานช่วยพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการรุ่นใหม่ในด้านต่างๆ เช่น การอบรมให้ความรู้เพิ่มเติมในด้านนวัตกรรมใหม่การพัฒนาผลิตภัณฑ์การเปิดตลาดใหม่ในต่างประเทศ การลงทุนในต่างประเทศ เป็นต้น

ขั้นที่ 3 การพัฒนาผลิตภัณฑ์การสร้างตราสินค้า และการทำการตลาด ผู้ประกอบการรุ่นใหม่ ควรได้รับความช่วยเหลือในด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ การสร้างตราสินค้า และการทำการตลาด เช่น การเชื่อมโยงผู้ประกอบการรุ่นใหม่กับสถาบันวิจัยพัฒนาผลิตภัณฑ์ หรือสถาบันการศึกษาที่มีผู้เชี่ยวชาญในการให้คำปรึกษาด้านการตลาดและ การสร้างตราสินค้าแก่ผู้ประกอบการรุ่นใหม่ รวมถึงให้ความช่วยเหลือทางด้าน การเงิน เช่น การให้คูปองนวัตกรรมแก่ผู้ประกอบการรุ่นใหม่ในการเข้าไปใช้บริการตามสถาบันต่าง ๆ

ขั้นที่ 4 การนำสินค้าออกวางตลาดเพื่อจำหน่ายในระดับท้องถิ่น ส่วน ใหญ่มัก เริ่มต้นการขาย สินค้าในระดับท้องถิ่นของตนเองจนมีความชำนาญก่อน เช่น ระดับตำบล อำเภอ จังหวัด หรือภูมิภาค เป็นต้น³⁰ โดยมุ่งเน้นที่การสร้างความรู้จัก และกระตุ้นการซื้อเป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้ประกอบการรุ่นใหม่มีความชำนาญ จากนั้นจึงจำหน่ายสินค้าในระดับประเทศ หลังจาก

³⁰สัมภาษณ์นางฉัตรรัตน์ เสรีขจรจรัส ธุรกิจขายเสื้อผ้าออนไลน์ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัด นครราชสีมา,เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2563.

ผู้ประกอบการรุ่นใหม่มีความชำนาญใน ตลาดท้องถิ่นที่ ตนเองคุ้นเคย แล้วมักจะเริ่มขยายตลาดสู่ระดับประเทศ โดยการมองหาช่องทางทางการจัดจำหน่ายที่สามารถกระจายสินค้าได้ครอบคลุมทั่วประเทศ อาทิ ศูนย์การค้าต่างๆ หรือร้านสะดวกซื้อที่มีสาขากระจายอยู่ทั่วประเทศ เป็นต้น จนกระทั่งมียอดขายสูงขึ้น ราคาสินค้าเป็นที่ยอมรับและเชื่อถือในระดับประเทศ ทั้งนี้ควรสร้างระบบการบริหารงานภายในบริษัทให้ดีเป็นระบบเสริมสร้างศักยภาพทางการแข่งขันเตรียมความพร้อมให้กับ บริษัทในการก้าวสู่ตลาดต่างประเทศ

ขั้นที่ 5 การเข้าสู่ตลาดต่างประเทศ ส่วนใหญ่จะรับผลิตสินค้าให้กับบริษัทในต่างประเทศหรือ การหาคู่ค้าในต่างประเทศ เช่น ผู้จัดจำหน่าย หรือร้านค้าใหญ่ๆในต่างประเทศ ทั้งนี้อาจเกิดจากการส่งเสริมของภาครัฐด้วยการจัดกิจกรรมจับคู่ทางการค้าการสนับสนุนจัดแสดงสินค้าภายในประเทศและต่างประเทศ หรือการศึกษาตลาดผู้บริโภคในต่างประเทศ เพื่อดำเนินการค้าขายในต่างประเทศด้วยตัวเอง จนกระทั่งยอดการส่งออกมีปริมาณสูงขึ้น สิ่งสำคัญที่สุดคือการรักษาลูกค้าเก่าคงไว้หรือการรักษาตลาดในประเทศและต่างประเทศให้มั่นคง³¹ โดยการทำกิจกรรมทางการตลาด การรักษายอดขายการเพิ่มช่องทางการขายการรักษาฐานลูกค้าเก่าด้วยการสร้างความสัมพันธ์ รวมถึงการทำการตลาดเพื่อสังคมจะช่วยให้เกิดความมั่นคงธุรกิจ เติบโตได้อย่างยั่งยืน จะเห็นได้ว่าการสร้างผู้ประกอบการรุ่นใหม่ให้ประสบความสำเร็จไม่ใช่การได้รับการสนับสนุนหรือความร่วมมือของเครือข่ายเพียงแค่นักลงทุนใดหน่วยงานหนึ่ง แต่ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรร่วมมือกันเพื่อผลักดันผู้ประกอบการให้มีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จเพราะการพัฒนาผู้ประกอบการมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนา ทั้งด้านเศรษฐกิจ และสังคม เพราะทำให้เกิดการจ้างงาน และสร้างผลิตภัณฑ์มวลรวมให้กับประเทศ

4.2.3 องค์ประกอบของเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการใหม่ Start up ในจังหวัดนครราชสีมา

องค์ประกอบของ Start-up คือธุรกิจ กิจการที่เริ่มก่อตั้งเพื่อค้นหาโมเดลธุรกิจที่ทำซ้ำได้ และสามารถขยายตัวได้ ถูกสร้างขึ้นโดย Steve Blank ที่โดนตั้งเป็นบิดาแห่งสตาร์ทอัพ ซึ่งเขียนหนังสือที่สร้างแนวคิดเรื่อง Lean (Start-up) ขึ้นมาเล่มแรก ซึ่งเป็นแนวคิดที่ทำให้นักธุรกิจ นักลงทุน นักการตลาด ผู้ประกอบการ และสื่อมวลชนให้ความสนใจ โดยเฉพาะคนรุ่นใหม่ที่ยากจะ

³¹สัมภาษณ์นางคณาวรรณ สุทธิประเสริฐ ผู้ประกอบการค้าขายออนไลน์ ตำบลสีมูม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา,เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2563.

เปิดธุรกิจเป็นของตนเอง ถึงจะมีแค่ 2 ถึง 3 คนก็สามารถสร้างธุรกิจได้³² และที่สำคัญยังเป็นธุรกิจที่มีการเจริญเติบโตได้อย่างรวดเร็ว โดยผู้ประกอบการสามารถใช้เทคโนโลยี วิทยาศาสตร์ และนวัตกรรมเพื่อมาประยุกต์ใช้ให้ธุรกิจมีการพัฒนา จึงกลายเป็นวิสาหกิจแห่งอนาคตที่เป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของจังหวัด ซึ่งต้องมียุทธศาสตร์ประกอบของเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการใหม่ Start up ในจังหวัดนครราชสีมา แบ่งรูปแบบและประเภทของเครือข่ายออกเป็นรูปแบบต่าง ๆ ตามการทำงานและกิจกรรมที่เกิดขึ้น³³

ในวันที่เริ่มทำสตาร์ทอัพสิ่งที่ทุกคนคาดหวังความสำเร็จในธุรกิจแต่การที่จะทำธุรกิจสตาร์ทอัพให้ประสบความสำเร็จนั้นต้องมีปัจจัยองค์ประกอบหลาย ๆ อย่างที่เป็นส่วนทำให้ธุรกิจสตาร์ทอัพประสบความสำเร็จได้มีองค์ประกอบ ดังนี้

1) **จังหวะเวลา** ถือเป็นองค์ประกอบแรกในการทำธุรกิจ เพราะถ้าธุรกิจเปิดตัวและดำเนินการในช่วงเวลาที่ไม่เหมาะสม เช่นในช่วงตลาดอิ่มตัวแล้ว หรือมีตัวเลือกมาก ก็จะทำให้ธุรกิจไปรอดได้ยาก

2) **ด้านทีม** ธุรกิจทุกธุรกิจทีมงานเป็นสิ่งที่สำคัญมากในการทำงานเป็นทีมจะทำให้ไปได้ไกลและประสบความสำเร็จและถ้าได้ทีมงานที่ดีเข้าใจกันมีแนวคิดการทำงานที่ตรงกันและให้ความร่วมมือดี งานก็จะออกมาดีธุรกิจก็จะเติบโตและประสบความสำเร็จ

3) **ไอเดีย** หรือแนวความคิดใหม่ๆ การจะทำธุรกิจให้ประสบความสำเร็จได้ ต้องมีแนวความคิดใหม่ๆ สร้างสรรค์ รู้จักแก้ปัญหา เพราะแนวความคิดใหม่ๆจะเป็นตัวบอกว่าเราจะทำอะไร ทำอย่างไร แก้ไขอะไร เป็นการเริ่มต้นในการทำสตาร์ทอัพให้ประสบความสำเร็จโดยที่แนวความคิดต้องไม่ซ้ำหรือ จะเป็นการต่อยอดแนวความคิดเดิมที่มีอยู่แล้วให้มีความน่าสนใจยิ่งขึ้น

4) **แผนธุรกิจ** เป็นอีกปัจจัยที่ทำให้ธุรกิจ Startup ประสบความสำเร็จการที่เราจะทำธุรกิจอะไรก็ตามเราต้องมีการวางแผนที่ชัดเจนในการทำธุรกิจเพื่อให้ธุรกิจเป็นไปในทิศทางที่ต้องการ

5) **เงินทุน** การทำธุรกิจสิ่งที่สำคัญคือเงินทุนหรือแหล่งเงินทุน ปัจจุบันแหล่งเงินทุนสตาร์ทอัพในประเทศไทยยังมีการสนับสนุนในการทำสตาร์ทอัพมากยิ่งขึ้นโดยเฉพาะธนาคารต่างๆที่สนับสนุนเงินทุนให้ธุรกิจสตาร์ทอัพและก็มีแหล่งเงินทุนให้เลือกหลากหลายรูปแบบ

³² สุชาติ ไตรภพสกุล และ สหทัย ชูชาติพงษ์. (2557, กรกฎาคม-ธันวาคม). แบบจำลองการพัฒนาสังคมความ เป็นผู้ประกอบการและนวัตกรรมในประเทศไทย. วารสารนักบริหาร, 34(2), 26-36.

³³ สัมภาษณ์นางฉัตรรัตน์ เสรีขจรจารุ ผู้ประกอบการธุรกิจขายเสื้อผ้าออนไลน์ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา, เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2563.

4.3 การสร้างรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ Start up ในจังหวัดนครราชสีมา

4.3.1 การสร้างรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือผู้ประกอบการ Start up ในจังหวัดนครราชสีมา

1) ประเภทของการสร้างรูปแบบเครือข่าย

การจัดประเภทของเครือข่ายไม่จำเป็นต้องเหมือนกันหรือต่างกัน แต่ขึ้นอยู่กับความเข้าใจในการแบ่งประเภทโดยการจัดแบ่งประเภทเครือข่าย สามารถแบ่งได้หลายแบบ ได้อาศัยระยะห่างทางสังคมเป็นเกณฑ์ในการกำหนด โดยเสนอว่าเกณฑ์ในการกำหนดเครือข่ายทางสังคมแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ประกอบด้วย ประเภทแรกประกอบด้วยบุคคล ใกล้ชิดกับบุคคลศูนย์กลางที่สุด ได้แก่ พี่น้อง ญาติ เพื่อนสนิท เรียกได้ว่าเป็นเครือข่ายใกล้ชิด ประเภทที่ 2 คือ เครือข่ายรอง ประกอบด้วยบุคคลต่างๆ ที่รู้จักกับบุคคลศูนย์กลาง แต่สนิทน้อยกว่ากลุ่มแรก เช่น เพื่อนฝูง ญาติห่าง ๆ และคนรู้จัก เป็นต้น และประเภทที่ 3 คือ บุคคลที่บุคคลศูนย์กลางไม่รู้จัก แต่สามารถติดต่อโดยตรงกับศูนย์กลางได้โดยผ่านเครือข่ายใกล้ชิด เรียกว่า เครือข่ายขยาย

การจัดแบ่งประเภทและรูปแบบของเครือข่ายดังกล่าว ได้จำแนกประเภทของเครือข่าย จากการศึกษาเครือข่ายผู้นำ ผู้ประกอบการ และผู้เข้าร่วมระดมความคิดเห็นจากการประชุมปฏิบัติการในวันที่ 3 สิงหาคม 2563 ออกเป็น 3 ลักษณะ ได้แก่

1) **เครือข่ายความคิด** เป็นเครือข่ายที่เน้นการทำงานด้านใช้ความรู้ ความคิด หรือใช้เทคนิคต่าง ๆ โดยเครือข่ายเหล่านี้เป็นแหล่งที่ทำให้สมาชิกในเครือข่ายได้มีโอกาสในการเผยแพร่ความรู้ของตน³⁴ ในทางกลับกันองค์กรอื่นก็สามารถนำความรู้ไปใช้ ถือเป็นโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างองค์กร³⁵ ทำให้แนวความคิดมีความชัดเจนขึ้น เครือข่ายความคิดมักเน้นกลุ่มที่มีสถานภาพใกล้เคียงกัน แต่อยู่ต่างถิ่นกันได้รวมตัวกันสร้างเครือข่าย

2) **เครือข่ายกิจกรรมเป็นเครือข่ายที่เน้นการช่วยเหลือ** ร่วมมือกันในการทำกิจกรรม ส่วนมากมักเป็นเครือข่ายภายในชุมชนที่สมาชิกของเครือข่ายอาจเป็นเครือญาติกัน

³⁴สัมภาษณ์นางคณาวรรณ สุทธิประเสริฐ ผู้ประกอบการค้าขายออนไลน์ ตำบลสีมูม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา,เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2563.

³⁵สัมภาษณ์นางฉัตรรัตน์ เสรีขจรจารุ ผู้ประกอบการธุรกิจขายเสื้อผ้าออนไลน์ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา,เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2563.

สมาชิกภายในเครือข่ายจะมีการจัดกิจกรรมร่วมกัน และให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน³⁶ อาจเป็นในรูปแบบของการจัดกิจกรรมร่วมกัน เช่น การร่วมมือกันของหลายองค์กรที่มีลักษณะของธุรกิจที่สอดคล้องกัน ที่จะประสานความร่วมมือกันได้ ถ้าเป็นสินค้าชนิดเดียวกัน และต้องแข่งขันกันโดยอัตโนมัติการช่วยเหลือกันก็จะน้อย และผู้ประกอบการใหม่ๆก็จะไม่เกิดขึ้นและไม่มีเครือข่ายในการตลาด

37

3) เครือข่ายสนับสนุนทุน เป็นเครือข่ายที่พัฒนาขึ้นเพื่อช่วยแก้ปัญหาชุมชน นอกจาก ความคิดในการวิเคราะห์ในการหาวิธีมาแก้ปัญหาแล้ว เรื่องทุนก็เป็นสิ่งสำคัญไม่น้อยเลยทีเดียว เพราะสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาและแก้ปัญหาให้กับองค์กรได้³⁸ สิ่งที่ต้องมีในส่วนของเครือข่ายทุน คือ ที่มาของทุนเพื่อการดำเนินการพัฒนาอาจมาจากการระดมทุนของบุคคลในเครือข่าย

ปัจจัยด้านเครือข่ายของธุรกิจ ด้านเครือข่ายความคิด ด้านเครือข่าย กิจกรรม และ ด้านสนับสนุนทุน มีอิทธิพลต่อความสามารถทางธุรกิจของผู้ประกอบการรายใหม่ (Start-up) เครือข่ายกิจกรรมไม่มีอิทธิพลต่อความสามารถทางธุรกิจของผู้ประกอบการรายใหม่ (Start-up) ในด้านเครือข่ายความคิด ที่เกี่ยวกับการสร้างเครือข่ายองค์กร มีการร่วมมือกับธุรกิจอื่นเพื่อแลกเปลี่ยนด้านความคิดและมีการติดต่อกันอย่างสม่ำเสมอ หรือมีการเผยแพร่ความรู้ให้ผู้อื่น เหล่านี้จะทำให้องค์กรมีการพัฒนา และการมีเครือข่ายความคิดที่ หลากหลายทำให้ผู้ประกอบการ (Start-up) มีความรู้ที่มากขึ้นเพื่อนำมาพัฒนาองค์กรต่อไป ต่อมาในด้านเครือข่ายสนับสนุนทุน ซึ่งเกี่ยวข้องกับเครือข่ายเพื่อระดมทุนในการดำเนินกิจกรรม อันจะช่วยในการดำเนินกิจกรรมในธุรกิจมีส่วนให้ธุรกิจพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว เมื่อมีการประสานงานกันอย่างสม่ำเสมอ จะทำให้องค์กรมีต้นทุนมากขึ้น มีผลให้ผู้ประกอบการสามารถนำทุนมาพัฒนาธุรกิจได้ อย่างไม่ติดขัด ส่งผลต่อความสามารถทางธุรกิจของผู้ประกอบการรายใหม่ (Start-up) ไปในทางที่ดี การที่ปัจจัยด้านเครือข่ายของธุรกิจ

การจัดตั้งศูนย์บริการขององค์กรส่งเสริมผู้ประกอบการรุ่นใหม่ในเมืองต่างๆรอบโคราช จะยิ่งทำให้การส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการรุ่นใหม่มีความสำคัญมากตามไปด้วยอย่างยิ่ง สิ่งที่ทางภาครัฐควรให้ความช่วยเหลือและพัฒนาผู้ประกอบการรุ่นใหม่ตามความต้องการในแต่ละ

³⁶สัมภาษณ์ดร.เพ็ญศรี จารุกำเนินนก ผู้ประกอบการใหม่ SME อัญมณีเครื่องประดับส่งออก ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา,เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2563.

³⁷ สัมภาษณ์ นายสมศักดิ์ สงสนธิ ธุรกิจบ้านเช่า ,ผู้ประกอบการใหม่ผู้บริหารรีสอร์ท ตำบลจอหอ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา,เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2563.

³⁸สัมภาษณ์นางคณาวรรณ สุทธิประเสริฐ ผู้ประกอบการใหม่ค้าขายออนไลน์ ตำบลสีมูม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา,เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2563.

ท้องถิ่น เพื่อการพัฒนาให้ตรงกับความต้องการและเป็นการสร้างการพัฒนาที่ยั่งยืน³⁹ จะเห็นได้ว่าการวางระบบขององค์กรในปัจจุบันที่ควรน่าเป็นแบบอย่าง คือ การมีหน่วยงานกลางตั้งอยู่ที่นครราชสีมา และมีหน่วยงานสาขาย่อยอยู่ในต่างอำเภอ เพื่อให้การส่งเสริมผู้ประกอบการรุ่นใหม่กระจายอย่างทั่วถึงทั้งจังหวัด และควรมีการจัดตั้งศูนย์อบรมด้านต่างๆ รวมทั้งการให้คำปรึกษาในแต่ละสาขาเพิ่มเติม โดยอีกทางเลือกหนึ่งคือการร่วมมือกับมหาวิทยาลัยต่างๆ ที่มีความเชี่ยวชาญในสาขานั้นๆ ในการช่วยจัดฝึกอบรมและให้คำปรึกษาแก่ผู้ประกอบการรุ่นใหม่

การจัดตั้งศูนย์บริการผู้ประกอบการที่นครราชสีมา ของหน่วยงานส่งเสริมผู้ประกอบการรุ่นใหม่ นั้น จะต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก หน่วยงานใดที่ทำหน้าที่ส่งเสริมผู้ประกอบการโดยตรง ร่วมมือกับสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด ซึ่งมีศูนย์บริการอยู่แล้ว โดยการส่งเจ้าหน้าที่ช่วยเหลือผู้ประกอบการไปประจำการที่ศูนย์บริการทุกแห่งซึ่งจะเป็นประโยชน์สูงสุด⁴⁰ ทั้งเรื่องการประหยัดงบประมาณเกี่ยวกับอาคารสำนักงาน และเรื่องของการส่งเสริมผู้ประกอบการในอำเภอต่างๆ ทั่วจังหวัดได้ อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมความร่วมมืออันดีระหว่างหน่วยงานทั้งสอง องค์กร เพื่อให้บริการข้อมูลและสนับสนุนส่งเสริมผู้ประกอบการรุ่นใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6. เครือข่ายในด้านการพัฒนาด้านเทคนิคและนวัตกรรมใหม่ ควรมีมาตรการส่งเสริมผู้ประกอบการรุ่นใหม่ด้านการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมจากฝีมือคนไทยมาประยุกต์ใช้ โดยมีการสนับสนุนทางการเงินในรูปแบบการให้เงินสนับสนุนการวิจัยเพื่อสร้างนวัตกรรมใหม่⁴¹ ตลอดจนการสร้างให้เยาวชนคนรุ่นใหม่ที่มีความคิดสร้างสรรค์และ แพลกใหม่ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนานวัตกรรมใหม่ของผู้ประกอบการรุ่นใหม่⁴² หน่วยงานภาครัฐควรดำเนินโครงการสนับสนุนและสร้างนักศึกษาที่มีความสามารถในการทำธุรกิจให้เข้าร่วมโครงการฝึกงานในเรื่องการ ศึกษาวิจัย และพัฒนาผลิตภัณฑ์ในกิจการที่ได้รับเงินสนับสนุน และมีโครงการนำนักศึกษาที่จบการศึกษาเข้ามาฝึกงานกับบริษัทที่ต้องการขยายการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ด้านนวัตกรรมและความสามารถในการ

³⁹ สำนักส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, แผนการส่งเสริมSME ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560-2564).

⁴⁰ สัมภาษณ์ นายสมศักดิ์ สงสนธิ ธุรกิจบ้านเช่า ,ผู้บริหารรีสอร์ท ตำบลจอหอ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา,เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2563.

⁴¹ สัมภาษณ์นายฉัตรชัย ศรีงาม ผู้ประกอบการใหม่รับซ่อมและจำหน่ายมอเตอร์ไซด์ออนไลน์และให้เข้าบูชาพระเครื่องบ้านหัวถนน ตำบลหัวทะเล อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา,เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2563.

⁴² สัมภาษณ์นางคนาวรรณ สุทธิประเสริฐ ค้าขายออนไลน์ ตำบลสีมูม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา,เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2563.

ท่า การค้าพาณิชย์ ซึ่งนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการต้องจบการศึกษาในด้านที่เกี่ยวข้อง กับวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรม การออกแบบ และการตลาด⁴³

4.3.2 การพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ Start up ในจังหวัดนครราชสีมา

แนวทางการพัฒนาผู้ประกอบการรุ่นใหม่ในยุคไทยแลนด์ 4.0 1. ส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการรุ่นใหม่

1.1 การพัฒนาระยะระดับผลิตภาพ เทคโนโลยี และนวัตกรรม

1.1.1 การยกระดับด้านผลิตภาพ ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม ควรมีการเสริมสร้างความรู้ให้กับผู้ประกอบการรุ่นใหม่ เพื่อยกระดับ ทักษะความรู้ความ เชี่ยวชาญและบุคลากร ในสถานประกอบการ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการธุรกิจ วิเคราะห์ ประเมิน ศักยภาพของ ธุรกิจในด้านต่างๆ⁴⁴ โดยจัดที่ปรึกษา/ผู้เชี่ยวชาญเข้าวินิจฉัยสถานประกอบการพร้อมทั้งให้ คำปรึกษา แนะนำแนวทางการปรับปรุงกระบวนการผลิตและการดำเนินธุรกิจรวมถึงการยกระดับการผลิต สินค้าและบริการ⁴⁵ เพื่อให้ผู้ประกอบการรุ่นใหม่สามารถลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มผลผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีการเสริมสร้างขีดความสามารถการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) ของ ผู้ประกอบการรุ่นใหม่⁴⁶ โดยจัดกิจกรรมจับคู่เพื่อเชื่อมโยงผู้ประกอบการรุ่นใหม่กับผู้ให้บริการ ด้านเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) เพื่อสนับสนุนให้ผู้ประกอบการรุ่นใหม่มีโอกาสเรียนรู้ และเข้าถึงบริการด้าน เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) สมัยใหม่⁴⁷ ซึ่งจะช่วยให้ ผู้ประกอบการรุ่นใหม่สามารถเลือกใช้ระบบ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) ได้อย่างเหมาะสมรวมถึงพัฒนาบุคลากรของผู้ประกอบการรุ่นใหม่ ให้มีความเชี่ยวชาญในการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร (ICT)

⁴³ สัมภาษณ์ ดร.เพ็ญศรี จารุกำเนินกนก SME อัญมณีเครื่องประดับส่งออก ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา, เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2563.

⁴⁴ สัมภาษณ์ นายฉัตรชัย ศรีงาม ผู้ประกอบการใหม่รับซ่อมและจำหน่ายมอเตอร์ไซค์ออนไลน์และให้ เข้าบูชาพระเครื่องบ้านหัวถนน ตำบลห้วยทะเล อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา, เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2563.

⁴⁵ สัมภาษณ์ นายไชยวัตร ศิริศักดิ์ตา ผู้ประกอบการใหม่ธุรกิจร้านอาหารตามสั่ง ตำบลหนองบัวศาลา อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา, เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2563.

⁴⁶ สัมภาษณ์ นายสมศักดิ์ สงสนธิ ธุรกิจบ้านเช่า ,ผู้บริหารรีสอร์ท ตำบลจอหอ อำเภอเมือง จังหวัด นครราชสีมา, เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2563.

⁴⁷ สัมภาษณ์ นางคณาวรรณ สุทธิประเสริฐ ค้าขายออนไลน์ ตำบลสีมูม อำเภอเมือง จังหวัด นครราชสีมา, เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2563.

การส่งเสริมการถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมให้กับผู้ประกอบการ รุ่นใหม่โดยการสนับสนุนให้มีการบริการถ่ายทอดและพัฒนาเทคโนโลยีที่ครบวงจร เช่น การเสริมกิจกรรมทางการตลาดให้ผู้ประกอบการรุ่นใหม่มีโอกาสในการทดสอบตลาด ซึ่งจะช่วยให้การถ่ายทอดและพัฒนาเทคโนโลยี นั้นเกิดประสิทธิผลสูงสุด ควรมีการสนับสนุนให้ผู้ประกอบการรุ่นใหม่เข้าถึงการพัฒนาเทคโนโลยีที่เหมาะสม และ นวัตกรรมชาวบ้าน⁴⁸ ให้คำปรึกษาแนะนำแก่ผู้ประกอบการรุ่นใหม่ในการพัฒนาเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมในระดับที่เหมาะสม⁴⁹ โดยจัดให้มีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเพื่อให้คำปรึกษาแนะนำผู้ประกอบการรุ่นใหม่ ในการเลือกเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมที่เหมาะสมไม่ซับซ้อน⁵⁰ และมีต้นทุนในการพัฒนาที่ยอมรับได้มาประยุกต์ใช้เพื่อปรับปรุงกระบวนการผลิตและการบริการมีการสร้างความร่วมมือในการขับเคลื่อนงานวิจัยและพัฒนาให้ตอบโจทย์ ผู้ประกอบการรุ่นใหม่⁵¹ โดยการสร้างความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาและผู้ประกอบการรุ่นใหม่เพื่อ ถ่ายทอดองค์ความรู้เชิงวิชาการไปสู่การปฏิบัติจริงในเชิงธุรกิจ โดยสร้างโอกาสให้นักวิจัย อาจารย์ และ นักศึกษาในสถาบันการศึกษาได้ทำงานวิจัยเชิงพาณิชย์ตามความต้องการของผู้ประกอบการรุ่นใหม่มากขึ้น

1.1.2 สนับสนุนให้สินค้าที่มีเทคโนโลยีและนวัตกรรมของผู้ประกอบการรายใหม่ของกลุ่มผู้ประกอบการในจังหวัดเข้าสู่ ตลาดภาครัฐ ควรสนับสนุนให้สินค้าที่มีเทคโนโลยีและนวัตกรรมเข้าสู่ผู้ซื้อโดยสร้างช่องทางการจำหน่ายสินค้านวัตกรรมของผู้ประกอบการรุ่นใหม่เพื่อนำเสนอสินค้าเทคโนโลยีและนวัตกรรมของผู้ประกอบการให้รับรู้ในวงกว้างทั้งในประเทศและต่างประเทศโดยการจัดกิจกรรม/งานแสดงและจำหน่าย สินค้านวัตกรรม การจัดนิทรรศการออนไลน์ (Online Exhibition) ตลอดจนตลาดกลางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Marketplace)

⁴⁸สัมภาษณ์ ดร.เพ็ญศรี จารุกำเนินนก SME อัญมณีเครื่องประดับส่งออก ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา, เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2563.

⁴⁹ สัมภาษณ์ นายฉัตรชัย ศรีงาม ผู้ประกอบการใหม่รับซ่อมและจำหน่ายมอเตอร์ไซด์ออนไลน์และให้เข้าบูชาพระเครื่องบ้านหัวถนน ตำบลห้วยทะเล อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา, เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2563.

⁵⁰ สัมภาษณ์ นายสมศักดิ์ สงสนธิ ธุรกิจบ้านเช่า ,ผู้บริหารรีสอร์ท ตำบลจอหอ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา, เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2563.

⁵¹ สัมภาษณ์ นางคณาวรรณ สุทธิประเสริฐ ค้าขายออนไลน์ ตำบลสีมูม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา, เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2563.

1.2 การส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งเงินทุน

1.2.1 ผู้ประกอบการรุ่นใหม่สามารถเข้าถึงแหล่งสินเชื่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ การขยายการค้าประกันสินเชื่อให้มีบทบาทมากขึ้น⁵²โดยค้าประกันโดยตรงให้ผู้ประกอบการรุ่นใหม่เฉพาะกลุ่มเป้าหมายตามนโยบาย เพื่อเป็นการสร้างโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนจึงควรขยายบทบาทการค้าประกันสินเชื่อให้สามารถค้าประกันโดยตรงแก่ผู้ประกอบการรุ่นใหม่โดยการแก้ไข กฎหมาย กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง⁵³ ซึ่งจะส่งผลให้กระบวนการค้าประกันสินเชื่อเริ่มตั้งแต่การ พิจารณาสินเชื่อเบื้องต้น การอนุมัติการค้าประกัน และการส่งให้แก่สถาบันการเงิน โดยอาจเป็นการคัดเลือกผู้ประกอบการรุ่นใหม่ที่มีศักยภาพจากกลุ่มเป้าหมายตามนโยบาย

การสนับสนุนสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำให้กับผู้ประกอบการรุ่นใหม่ โดยจัดหาแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำสำหรับผู้ประกอบการรุ่นใหม่ การจัดหาแหล่งเงินทุน ดอกเบี้ยต่ำ เพื่อให้สามารถนำมาปล่อยกู้ในอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำกว่าอัตราปกติได้ นอกจากนี้ควรชดเชยดอกเบี้ยและชดเชยค่าธรรมเนียมการค้าประกัน สินเชื่อให้กับผู้ประกอบการรุ่นใหม่ซึ่งจะส่งผลให้ต้นทุนสินเชื่อของผู้ประกอบการรุ่นใหม่ลดลง และมีสภาพคล่อง ในการดำเนินธุรกิจมากขึ้น⁵⁴ การจัดให้มีแหล่งเงินทุนสำหรับผู้ประกอบการรุ่นใหม่ที่ประสบปัญหาทางธุรกิจโดยส่งเสริมให้มีแหล่งเงินทุนสำหรับผู้ประกอบการรุ่นใหม่ที่ประสบปัญหา เพื่อให้ผู้ประกอบการรุ่นใหม่ที่มีประสบ ปัญหาโอกาสในการฟื้นฟูกิจการและกลับมาดำเนินธุรกิจได้ต่อไป⁵⁵ โดยการจัดให้มีแหล่งเงินทุนให้กู้ยืมในรูปแบบของโครงการหรือกองทุน และ ผู้ประกอบการรุ่นใหม่จะต้องผ่านกระบวนการ ให้คำปรึกษา แนะนำ และ วินิจฉัย เพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหาที่แท้จริง⁵⁶

⁵² สัมภาษณ์นายไชยวัตร ศิริศักดิ์ดา ผู้ประกอบการใหม่ธุรกิจร้านอาหารตามสั่ง ตำบลหนองบัวศาลา อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา, เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2563.

⁵³ สัมภาษณ์นายฉัตรชัย ศรีงาม ผู้ประกอบการใหม่รับซ่อมและจำหน่ายมอเตอร์ไซด์ออนไลน์และให้เช่าบูชาพระเครื่องบ้านหัวถนน ตำบลหัวทะเล อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา, เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2563.

⁵⁴ ปรัชญา อัสวเดชกำจร และ รุ่งรัตน์ ตัญยาธิคม. (2555). SMEs ตอบโจทย์เศรษฐกิจไทย. กรุงเทพฯ: สายกำกับสถาบันการเงิน.

⁵⁵ สัมภาษณ์นางกณณาวรรณ สุทธิประเสริฐ คำขายออนไลน์ ตำบลสีมูม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา, เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2563.

⁵⁶ Levie, J., & Autio, E. (2008). A theoretical grounding and test of the GEM model. *Small Business Economics*, 31(3), 235-263.

1.2.2 พัฒนาปัจจัยสนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุน

การส่งเสริมให้ผู้ประกอบการรุ่นใหม่ใช้บริการระบบพีเลียง/ที่ปรึกษาด้านการเงิน โดยจัดให้มีช่องทางการให้บริการ พีเลียงที่ปรึกษาทางด้านการเงินที่เข้าถึงได้ง่าย ทั้งรูปแบบออนไลน์ (Online) และ ออฟไลน์(Offline) และให้ ผู้ประกอบการรุ่นใหม่เข้าถึงได้ในอัตราค่าบริการที่เหมาะสม หรือมีมาตรการสิทธิประโยชน์ในการกระตุ้นและช่วยเหลือเพิ่มเติม⁵⁷ การส่งเสริมให้ผู้ประกอบการรุ่นใหม่มีความรู้ความเข้าใจด้านการเงินในการประกอบธุรกิจ โดยสนับสนุนให้สถาบันการเงินเพิ่มภารกิจด้านการพัฒนาผู้ประกอบการรุ่นใหม่ เนื่องจากสถาบันการเงินเป็นหน่วยงานที่มีความใกล้ชิดกับผู้ประกอบการรุ่นใหม่ ดังนั้น จึงควรให้ความสำคัญกับการพัฒนา โดยให้ ค่าปรึกษาแนะนำเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนยื่นขอสินเชื่อตลอดจนให้ความรู้ด้านการบริหารเงินและธุรกิจ โดยไม่จำกัดเฉพาะลูกค้าของตน⁵⁸

1.2.3 การเสริมสร้างขีดความสามารถผู้ประกอบการรุ่นใหม่

การส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มและการสร้างเครือข่ายทางธุรกิจของผู้ประกอบการรุ่นใหม่ ผู้ประกอบการรุ่นใหม่ควรมีการรวมกลุ่มเพื่อสร้างเครือข่ายทางธุรกิจ ควรส่งเสริมให้มีสร้างความเข้มแข็งให้คลัสเตอร์ ผู้ประกอบการรุ่นใหม่โดย จัดทำแนวปฏิบัติในการพัฒนากลุ่มคลัสเตอร์ในปัจจุบันมีหลายหน่วยงานที่ดำเนินการในด้านการ พัฒนา และส่งเสริมคลัสเตอร์โดยที่แต่ละหน่วยงานมีกรอบแนวคิด วิธีการดำเนินงานที่ต่างกันไป ทำให้การส่งเสริมและพัฒนาคลัสเตอร์ในประเทศไทยยังไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควร จึงต้องมีการทบทวน และจัดทำแนวทางกลางในการพัฒนากลุ่มคลัสเตอร์ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ถูกต้องและเป็นไปใน ทิศทางเดียวกัน นอกจากนี้ควรเพิ่มศักยภาพการประกอบธุรกิจให้คลัสเตอร์ ผู้ประกอบการรุ่นใหม่ เพื่อยกระดับศักยภาพการดำเนินธุรกิจโดยรวมของกลุ่ม โดยจัดกิจกรรมพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็ง เครือข่าย อาทิจ การสร้างระบบการบริหารงาน เครือข่ายและการบริหารสมาชิก และการพัฒนาผู้นำเครือข่าย และผู้

⁵⁷ สำนักส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, แผนการส่งเสริมSME ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560-2564).

⁵⁸ สุชาติ ไตรภพสกุล และ สหทัยา ชูชาติพงษ์. (2557, กรกฎาคม-ธันวาคม). แบบจำลองการพัฒนาสังคมความเป็นผู้ประกอบการและนวัตกรรมในประเทศไทย. วารสารนักบริหาร, 34(2), 26-36.

ประสานงานเครือข่าย จัดกิจกรรมการสร้างและพัฒนาศักยภาพในการดำเนินธุรกิจ เช่น การบริหารจัดการ วัตุถุติบ เป็นต้น⁵⁹

การส่งเสริมและสนับสนุนองค์การเอกชนและเครือข่ายผู้ประกอบการรุ่นใหม่ โดยพัฒนา ศักยภาพการดำเนินงานขององค์การเอกชนให้เข้มแข็ง การเสริมสร้างความสามารถในการบริหารจัดการของ องค์การเอกชนให้สามารถเป็นกลไกในการให้ความช่วยเหลือพัฒนาผู้ประกอบการรุ่นใหม่ที่เป็นสมาชิกให้ ได้มากขึ้น เช่น การสนับสนุนการจัดกิจกรรมทางการตลาด และกิจกรรมในการพัฒนาประสิทธิภาพองค์กร เป็นต้น นอกจากนี้ควรมีการกำหนดสิทธิประโยชน์ให้แก่ผู้ประกอบการรุ่นใหม่ ที่เป็นสมาชิกองค์กรเอกชน เพื่อสนับสนุนให้ผู้ประกอบการรุ่นใหม่เข้าเป็นสมาชิกขององค์กรเอกชนให้มากขึ้น เพื่อให้ภาครัฐสามารถ เข้าถึงผู้ประกอบการรุ่นใหม่ได้อย่างสะดวก และ ผู้ประกอบการรุ่นใหม่จะมีตัวแทนที่สามารถสะท้อนปัญหา และความต้องการมายังภาครัฐได้ การให้สิทธิประโยชน์แก่ผู้ประกอบการรุ่นใหม่ที่เป็นสมาชิกองค์กรเอกชน เช่น การให้สิทธิในการเข้าร่วมโครงการภาครัฐก่อน เป็นต้น

1.2.4 การพัฒนากลไกเพื่อขับเคลื่อนการส่งเสริมผู้ประกอบการรุ่นใหม่อย่างเป็นระบบ

1) การพัฒนาเครื่องมือการส่งเสริมผู้ประกอบการรุ่นใหม่ให้มีประสิทธิภาพ

ผู้ประกอบการรุ่นใหม่เข้าถึงข้อมูล ความรู้และการพัฒนาด้านต่าง ๆ ควรยกระดับการให้ข้อมูลแก่ผู้ประกอบการรุ่นใหม่ให้มีประสิทธิภาพ โดยพัฒนาศูนย์บริการข้อมูลผู้ประกอบการรุ่นใหม่ ให้เป็นช่องทางหลักในการ ให้ข้อมูลและให้บริการกับผู้ประกอบการรุ่นใหม่เพื่อทำหน้าที่ให้บริการข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจ ให้บริการคำปรึกษาแนะนำด้านต่างๆ เช่น การเงิน การตลาด การบริหารจัดการ จัดกิจกรรม การฝึกอบรมให้กับผู้ประกอบการรุ่นใหม่ รวมทั้งเป็นศูนย์กลางในการรับความต้องการของผู้ประกอบการรุ่นใหม่ ควรพัฒนาระบบการให้บริการ ด้านพี่เลี้ยง ที่ปรึกษา เพื่อสนับสนุน ให้บริการด้านพี่เลี้ยง ที่ปรึกษา และนักวินิจฉัย เป็นกลไกที่สามารถให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประกอบการรุ่นใหม่ได้อย่างเป็นระบบแลมาตรฐาน มีความน่าเชื่อถือ และสามารถเข้าถึงบริการได้อย่างทั่วถึงดังนี้ 1. กำหนดคุณสมบัติและความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านของพี่เลี้ยง ที่ปรึกษา นักวินิจฉัย เพื่อส่งเสริม คุณภาพ มาตรฐาน โดยให้มีการกำหนดมาตรฐานวิชาชีพ

⁵⁹ กองบริหารงานวิจัยและประกันคุณภาพการศึกษา. (2559). Thailand 4.0 โมเดลขับเคลื่อนประเทศไทยสู่ความมั่งคั่ง มั่นคงและยั่งยืน. กรุงเทพฯ: สำนักกองบริหารงานวิจัยและประกันคุณภาพการศึกษา.

ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 2. พัฒนาพี่เลี้ยง ที่ปรึกษา และนักวิจัย ให้เพียงพอสอดคล้องกับความต้องการ ของ ผู้ประกอบการรุ่นใหม่โดยมุ่งเน้นการพัฒนาจากผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์จริงทางธุรกิจ และ ผู้เชี่ยวชาญ ที่เกษียณอายุทั้งในและต่างประเทศ รวมถึงสร้างให้เกิดผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เช่น การเงิน เทคโนโลยี และการตลาด เป็นต้น 3. พัฒนาศูนย์ข้อมูลกลางของพี่เลี้ยง ที่ปรึกษา และนักวิจัยที่ ผู้ประกอบการรุ่นใหม่สามารถสืบค้นได้โดยง่าย โดยมีรายละเอียดของความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ 4. พัฒนาระบบการติดตามและประเมินคุณภาพ เพื่อใช้ติดตามผลการดำเนินงาน ของพี่เลี้ยง ที่ปรึกษา นักวิจัย ซึ่งจะนำไปสู่แนวทางในการปรับปรุงคุณภาพการให้บริการที่ดีขึ้น

2) มีการติดตามและประเมินศักยภาพผู้ประกอบการรุ่นใหม่เพื่อให้ได้รับการพัฒนาอย่างเหมาะสม ควรสร้างระบบติดตามและ ประเมินศักยภาพผู้ประกอบการรุ่นใหม่ โดยพัฒนาระบบขึ้น ทะเบียนผู้ประกอบการรุ่นใหม่⁶⁰ เพื่อเป็นฐานข้อมูลหลักของประเทศ โดยจัดเก็บใน 3 หมวดหลักคือ

- 1) ข้อมูล ทั่วไป (ชื่อบริษัท ที่อยู่ และหมายเลขติดต่อ ปีที่จัดตั้ง/จดทะเบียน)
- 2) ข้อมูลธุรกิจ (ประเภทธุรกิจ ขนาดของ ธุรกิจ รายละเอียดสินค้าบริการ จำนวนการจ้างงาน และผลการดำเนินงาน) และ
- 3) ข้อมูลความต้องการ สนับสนุน ปัญหาและอุปสรรคและความต้องการช่วยเหลือ/สนับสนุนที่ต้องการจากภาครัฐ ทั้งนี้ภาครัฐสามารถใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลผู้ประกอบการรุ่นใหม่ ที่ขึ้นทะเบียนในการวิเคราะห์วางแผนการสนับสนุนพัฒนา และช่วยเหลือ ให้สอดคล้องกับลักษณะการดำเนินธุรกิจและความต้องการ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและทันต่อ เหตุการณ์ ควรพัฒนาระบบประเมินศักยภาพธุรกิจเพื่อให้ผู้ประกอบการรายใหม่ทราบถึงศักยภาพ ธุรกิจ ที่แท้จริง ทราบถึงจุดอ่อนและจุดแข็งของธุรกิจตัวเอง โดยการจัดกิจกรรมให้ผู้ประกอบการรุ่นใหม่เข้ารับ การอบรมและเข้าสู่ระบบประเมินศักยภาพธุรกิจด้วยตนเอง ทั้งแบบ ออนไลน์ (Online) และออฟไลน์ (Offline) นอกจากนี้ ระบบประเมินศักยภาพธุรกิจยังช่วยคัดกรองและจัดกลุ่มผู้ประกอบการรุ่นใหม่ให้สอดคล้องกับกลุ่มวิสาหกิจที่ภาครัฐมุ่งให้การส่งเสริมเพื่อประโยชน์ในการกำหนดแนวทางการพัฒนาการเข้าถึง มาตรการช่วยเหลือและการเข้าร่วมโครงการภาครัฐต่าง ๆ อีกด้วย ควรพัฒนาระบบติดตามและประเมินผลการเข้าถึงบริการและการใช้สิทธิประโยชน์ของ ผู้ประกอบการรุ่นใหม่ที่ได้รับบริการ ขอรับสิทธิประโยชน์หรือเข้าร่วมโครงการต่างๆ ของภาครัฐ รวมถึง ประเมินประสิทธิภาพและ

⁶⁰ สัมภาษณ์นายไชยวัตร ศิริศักดิ์ดา ผู้ประกอบการใหม่ธุรกิจร้านอาหารตามสั่ง ตำบลหนองบัวศาลา อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา, เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2563.

ประสิทธิผลของบริการและสิทธิประโยชน์นั้นๆ ซึ่งข้อมูลที่ได้จากระบบติดตาม ประเมินผลฯ นี้จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานภาครัฐอย่างมากในการลดความซ้ำซ้อนของการให้บริการภาครัฐ การปรับปรุงรูปแบบการให้บริการและการส่งต่อบริการภาครัฐ ตลอดจนการพัฒนาสิทธิประโยชน์ให้สอดคล้องกับความต้องการ และเอื้อต่อการพัฒนาผู้ประกอบการรุ่นใหม่ให้เข้มแข็งขึ้น⁶¹

4. การ ทบทวน ปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ สิทธิประโยชน์เพื่อเอื้อและลดอุปสรรคต่อการ ดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการรุ่นใหม่

5.กฎหมาย กฎระเบียบ สิทธิประโยชน์ต่างๆ ที่มีผลต่อการพัฒนาผู้ประกอบการรุ่นใหม่ มีการปรับปรุงระเบียบ วิธีปฏิบัติของหน่วยงานภาครัฐให้มีความสะดวกต่อ ผู้ประกอบการรุ่นใหม่ ในการขอรับบริการต่างๆ ปัจจุบันการติดต่อขอรับบริการ ขอใบอนุญาต หรือความ ช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐยังมีขั้นตอนปฏิบัติที่เป็นอุปสรรคมากสำหรับผู้ประกอบการรุ่นใหม่ เช่น ใช้ ระยะเวลา มีขั้นตอนมาก หรือมีค่าใช้จ่ายสูงเกินไป จึงควรมีการปรับปรุงระเบียบวิธีปฏิบัติในเรื่องต่างๆ ให้ มีความสะดวกให้มากขึ้น ศึกษาและแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบต่างๆ ให้เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจของ ผู้ประกอบการรุ่นใหม่สอดคล้องกับสถานการณ์เศรษฐกิจในปัจจุบันและรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต⁶² การกำหนดสิทธิประโยชน์ในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้ผู้ประกอบการรุ่นใหม่พัฒนาตัวเองให้มี ศักยภาพและขีดความสามารถ ในการแข่งขันตามระดับการเติบโตของธุรกิจ เช่น สิทธิประโยชน์สำหรับการใช้ เทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมถึงงานวิจัยและพัฒนา การดำเนินธุรกิจ โดยคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม การพัฒนามาตรฐานสินค้า การพัฒนาตลาดต่างประเทศ ตลอดจนสิทธิประโยชน์ให้กับผู้ประกอบการรุ่นใหม่ ในสาขา เป้าหมาย ที่มีผลกระทบ ต่อเศรษฐกิจและภาพรวมของการพัฒนาประเทศ⁶³

สรุปได้ว่าผู้ประกอบการรุ่นใหม่เข้าถึงข้อมูล ความรู้และการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ควรยกระดับการให้ข้อมูลแก่ผู้ประกอบการรุ่นใหม่ให้มีประสิทธิภาพ โดยพัฒนาศูนย์บริการข้อมูล

⁶¹ ชญาภัทร์ ก่ออาริโย, อีรวุฒิ บุญยโสภณ, ทวีศักดิ์ รูปสิงห์ และคณะ (2559). รูปแบบการพัฒนา ศักยภาพผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนในกลุ่มจังหวัดภาคกลาง. วารสารวิชาการพระจอมเกล้า พระนครเหนือ, 26(1), 141-152.

⁶² สำนักส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, แผนการส่งเสริมSME ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560-2564).

⁶³ สำนักนายกรัฐมนตรี. (2560). ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจ ขนาด กลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2560 – 2561. สืบค้นจาก <http://www.sme.go.th/upload/>

ผู้ประกอบการรุ่นใหม่ ให้เป็นช่องทางหลักในการ ให้ข้อมูลและให้บริการกับผู้ประกอบการรุ่นใหม่ เพื่อทำหน้าที่ให้บริการข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจ ให้บริการคำปรึกษาแนะนำด้านต่างๆ เช่น การเงิน การตลาด การบริหารจัดการ จัดกิจกรรม การฝึกอบรมให้กับผู้ประกอบการรุ่นใหม่ การให้ความรู้ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล แก่ผู้ประกอบการชุมชนด้วยระยะเวลาที่พอเหมาะ และมี การติดตามผล ให้ความช่วยเหลือเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะผู้ประกอบการที่เป็นผู้สูงอายุ และ ขาดทักษะ ความชำนาญด้านเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อให้สามารถ ดำเนินการเพิ่มช่องทางการตลาดผ่าน ระบบออนไลน์ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.4 การทดลองใช้และประเมินผลการใช้รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนา ศักยภาพผู้ประกอบการ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา

4.4.1 ผลการทดลองใช้รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือของผู้ประกอบการ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา

จากการทดลองใช้ในลักษณะของรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนา ศักยภาพผู้ประกอบการ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา พบว่ามีหลายองค์ประกอบที่จะต้อง ดำเนินการและปรับปรุงในระบบเครือข่าย กระบวนการ/ขั้นตอนสำคัญของการสร้างเครือข่าย ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ลักษณะหรือกิจกรรมสำคัญที่เสริมประสิทธิภาพการดำเนินภารกิจ ของเครือข่ายให้ดำเนินอย่างต่อเนื่อง คือ การมีส่วนร่วมของสมาชิก การสร้างวิสัยทัศน์ร่วม มี ปฏิสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยน การติดต่อสื่อสารที่หลากหลายวิธี การเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้และ การปรับตัว การพัฒนากิจกรรมและความเคลื่อนไหวทางเทคโนโลยี การพัฒนาสมาชิกเครือข่ายอย่าง ต่อเนื่อง การติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน⁶⁴

องค์ประกอบที่ 2 ขอบข่ายและภารกิจการบริหารจัดการสถานประกอบการใหม่ๆ คือการส่งเสริมการระดมทุน เพื่อพัฒนาสถานประกอบการที่ได้รับผลกระทบในด้านต่างๆ การมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากร การควบคุมดูแล บำรุงรักษา และจำหน่ายพัสดุ การพัฒนาระบบข้อมูล สารสนเทศด้านทรัพยากร การนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการประกอบการ การส่งเสริมและ พัฒนาจริยธรรมผู้ประกอบการ การส่งเสริมให้บุคลากรผู้ประกอบการใหม่มีความชำนาญสูงขึ้น

⁶⁴ สัมภาษณ์นายฉัตรชัย ศรีงาม ผู้ประกอบการใหม่รับซ่อมและจำหน่ายมอเตอร์ไซค์ออนไลน์และให้ เข้าบูชาพระเครื่องบ้านหัวถนน ตำบลหัวทะเล อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา, เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2563.

การบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาล และการประเมินผลการปฏิบัติงานที่นำเอากระแสสังคมมาเป็นตัวตั้งในการสร้างเครือข่าย

องค์ประกอบที่ 3 เทคนิค/วิธีการพัฒนาสมาชิกเครือข่าย การบรรยาย การอภิปราย การระดมความคิด การศึกษาดูงานการประชุมเชิงปฏิบัติการ การปฏิบัติจริง

องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจ คือการสร้างความตระหนัก มอบหมายอำนาจหน้าที่ ให้อิสระในการทำงานร่วมกัน เสริมสร้างความรู้ ทักษะความสามารถ สนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็น จัดบรรยากาศแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ส่งเสริมการสร้างขวัญและกำลังใจ สร้างความไว้วางใจ ยอมรับในผลการปฏิบัติงาน

องค์ประกอบที่ 5 คุณลักษณะที่ดีของผู้นำเครือข่าย มีความเป็นประชาธิปไตย มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความรับผิดชอบสูง มีภาวะผู้นำทางวิชาการ มีมนุษยสัมพันธ์ จริงใจต่อเพื่อนร่วมงาน มีความสามารถในการสื่อความคิด

องค์ประกอบที่ 6 การปฏิบัติงานของเครือข่ายและการสะท้อนผล กำหนดวิสัยทัศน์ กำหนดเป้าหมาย กำหนดบทบาทหน้าที่ กำหนดวิธีการสื่อสารและกลไกการประสานงาน ให้ความรู้ความเข้าใจในแผนการปฏิบัติและประเมินผล กำหนดแผนปฏิบัติการ วางระบบการประเมินผล

สรุปได้ว่าองค์ประกอบของเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาคุณภาพสถานประกอบการใหม่ 1) ลักษณะหรือกิจกรรมสำคัญที่เสริมประสิทธิภาพ การดำเนินงานภารกิจของเครือข่ายควรเพิ่มองค์ประกอบย่อยอีก คือ การมีส่วนร่วมขององค์กรอื่น 2) ขอบข่ายและภารกิจการบริหารจัดการสถานประกอบการใหม่ ให้เพิ่มองค์ประกอบย่อย คือ การศึกษาดูงาน เป็นต้น 3) เทคนิค/วิธีการพัฒนาสมาชิกเครือข่ายองค์ประกอบย่อย มีความเหมาะสมทุกประเด็น แต่ต้องนำไปใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ 4) กระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจให้มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ทุกประเด็น 5) คุณลักษณะที่ดีของผู้นำเครือข่ายมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ 6) การปฏิบัติงานของเครือข่ายและการสะท้อนผล เป็นกระบวนการที่มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ทุกประเด็นแต่เครือข่ายต้องนำไปสู่การปฏิบัติทุกขั้นตอนและเรียงลำดับตามความสำคัญ

ผลที่ได้รับจากการสนทนากลุ่ม คือ ได้ประเด็นสำคัญในการปรับปรุงแก้ไข กระบวนการสร้างเครือข่ายและองค์ประกอบของเครือข่ายความร่วมมือเพื่อคุณภาพผลของการประกอบการให้มีประสิทธิภาพและประสบผลสำเร็จ ข้อมูลดังกล่าวมาจากผู้ปฏิบัติจริง และเป็นผู้สมัครใจเข้าร่วมเครือข่ายความร่วมมือ Start up ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขจึงเป็น

ประโยชน์อย่างยิ่งในการพัฒนารูปแบบเพื่อให้สามารถนำไปสู่การปฏิบัติงานในสถานประกอบการที่มีประสิทธิผล

ผลการตรวจสอบรูปแบบเครือข่าย เกี่ยวกับกระบวนการ/ขั้นตอนการสร้างเครือข่าย และองค์ประกอบสำคัญของเครือข่ายความร่วมมือเพื่อคุณภาพสถานประกอบการใหม่ กระบวนการ/ขั้นตอนการสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาคุณภาพสถานประกอบการใหม่ปรากฏผลดังนี้

1. ชั้นตระหนักถึงความจำเป็นในการสร้างเครือข่าย ควรให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด เข้ามามีส่วนร่วมในการวางนโยบายความร่วมมือ Start up ด้วย
2. ชั้นประสานหน่วยงาน/องค์กรเครือข่าย ควรติดต่อ/ประสานกลุ่มบุคคล หน่วยงาน/องค์กรที่จะรวมกลุ่มเครือข่ายด้วยการประชาสัมพันธ์ ชี้แจงวัตถุประสงค์ บทบาทของสมาชิก และกิจกรรมของเครือข่าย
3. ชั้นสร้างพันธสัญญาร่วมกัน โดยการร่วมกันกำหนดวัตถุประสงค์และ ข้อตกลงในกิจกรรมของเครือข่าย กำหนดบทบาทหน้าที่และการวางผังเครือข่าย ตลอดจนการเสริมสร้างและพัฒนาผู้นำ
4. ชั้นบริหารจัดการเครือข่าย การบริหารจัดการที่ดีเพื่อความสำเร็จของ เครือข่าย ควรมีวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ ระบบการบริหารจัดการ ที่เหมาะสมกับสภาพหรือลักษณะของเครือข่าย ซึ่งจะทำให้เครือข่ายดำเนินกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล
5. ชั้นพัฒนาความสัมพันธ์ ได้เพิ่มประเด็นอีก 2 ประเด็น คือ เครือข่ายควรมี ความโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ และควรมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของเครือข่าย เป็นระยะๆ สม่ำเสมอ
6. ชั้นรักษาความสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง ควรเพิ่มเติมในประเด็นอีก 2 ประเด็น คือ ควรสร้างบรรยากาศการทำงานแบบสมานฉันท์ และควรนำระบบเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพมาใช้ในระบบการประสานงานของเครือข่าย

สรุปได้ว่ากระบวนการ/ขั้นตอนการสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อคุณภาพของผู้ประกอบการตระหนักถึงความจำเป็นในการสร้างเครือข่าย ควรให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการวางนโยบายด้วย เพื่อสร้างความตระหนักถึงความจำเป็นในการสร้างเครือข่าย เพื่อที่จะทำงานให้บรรลุเป้าหมาย รวมทั้งพิจารณาองค์กรต่าง ๆ ที่เห็นว่าเหมาะสมเข้ามา เป็นเครือข่ายในการทำงาน โดยการตั้งคำถามในขั้นตอนนี้ว่า 1) จะเข้าร่วมเป็นเครือข่ายกับองค์กรใด 2) จะได้รับประโยชน์หรือต้องสละประโยชน์ด้านใดบ้างในการเข้าร่วมเป็นเครือข่าย และ 3) ระยะเวลาใดที่เหมาะสมในการเข้าร่วมเครือข่าย ชั้นประสานหน่วยงาน/องค์กรเครือข่าย ควรพิจารณาว่า

กลุ่มบุคคล หน่วยงาน/ องค์กร ที่สนใจจะเข้าร่วมเป็นเครือข่ายมีคุณสมบัติที่เหมาะสมและควรรับเป็นสมาชิก ก็ทำการติดต่อสัมพันธ์เพื่อชักชวนให้เข้าร่วมเป็นเครือข่าย โดยการสร้างความคุ้นเคย การยอมรับและความไว้วางใจ ระหว่างกัน ให้ข้อมูล แลกเปลี่ยนข้อมูล กระตุ้นให้คิดร่วมกัน เพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาของเครือข่าย ขึ้นสร้างพันธสัญญาร่วมกัน ควรสร้างความผูกพันร่วมกันด้วยการทำข้อ สัญญาในความสัมพันธ์ต่อกัน เพราะจะเป็นการเข้าสู่การทำความตกลงที่จะทำงานร่วมกัน เพื่อตอบสนองความต้องการหรือแก้ปัญหาร่วมกัน โดยที่กลุ่มเครือข่ายจะต้องมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ได้รับความรู้ใหม่ที่จำเป็นต่อการพัฒนาเครือข่าย ซึ่งอาจเรียกขั้นตอนนี้ว่ากลุ่มศึกษาเรียนรู้ (Learning Group) และหากพิจารณาในประเด็นของระดับการสร้างเครือข่ายก็จะเป็นขั้นตอนของ Informal Cooperation ขั้นบริหารจัดการเครือข่าย ควรเป็นการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ โดยมีลักษณะคือ 1) การตัดสินใจร่วมของสมาชิก 2) โครงสร้างและบทบาทหน้าที่ 3) สถานที่และ วัสดุอุปกรณ์ 4) กฎกติกาของเครือข่าย 5) การสื่อสารระหว่างผู้นำกับสมาชิก และ 6) การควบคุม ตรวจสอบได้

ผลทดลองใช้ในการบริหารงานเครือข่ายขั้นตอนสำคัญของการสร้างเครือข่าย ดังนี้

1) ขั้นตระหนักถึงความจำเป็นในการสร้างเครือข่าย (1) ผู้ประกอบการใหม่ต้องสร้างความตระหนักแก่สมาชิกในองค์กรเพื่อการพัฒนา (2) องค์กรต้องมีความเชื่อมั่นในศักยภาพของตนเอง (3) สมาชิกต้องมีความซื่อสัตย์และจริงใจต่อกันและกัน (4) สมาชิกที่เข้าร่วมต้องศรัทธาเครือข่ายด้วยความเต็มใจ (5) สมาชิกต้องยอมรับในวัฒนธรรมองค์กรร่วมกัน (6) สมาชิกต้องตระหนักถึงความสำคัญของเครือข่ายอยู่เสมอ (7) เครือข่ายต้องมีความพร้อมและควรมีการเตรียมกลุ่มหรือเตรียมเครือข่าย (8) กลุ่มบุคคล หน่วยงาน/องค์กรที่จะรวมตัวเป็นเครือข่ายต้องมีเป้าหมาย และความต้องการเหมือนกัน

2) ขั้นประสานหน่วยงาน/องค์กรเครือข่าย (1) มีการประชาสัมพันธ์แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ทักษะ ความรู้ (2) มีการเชื่อมโยงสมาชิกที่ไม่มีโอกาสติดต่อกันเพื่อให้เข้ากันได้อย่างมีประสิทธิภาพ (3) สื่อสารให้สมาชิกเครือข่ายสนใจทำกิจกรรมร่วมกัน (4) ชี้ให้สมาชิกเครือข่ายเห็นสภาพปัญหาและประเด็นการพัฒนาร่วมกัน (5) ประสานหน่วยงาน/องค์กรเครือข่ายที่เป็นแหล่งวิชาการและแหล่งทุนเพื่อ การให้ความช่วยเหลือ (6) เสนอโครงการความร่วมมือเพื่อการแบ่งปัน ทักษะและประสบการณ์แก่ เครือข่าย

1.3) ขั้นสร้างพันธสัญญาร่วมกัน (1) กำหนดและสร้างข้อตกลงเป็นพันธสัญญาร่วมกัน (2) สมาชิกเครือข่ายต้องมีความอ่อนไหวต่อเพื่อนและมีความจริงใจต่อเพื่อนร่วมงาน ในเครือข่าย (3) สมาชิกเครือข่ายควรกำหนดวัตถุประสงค์และข้อตกลงในการทำงานร่วมกัน (4) มีบุคลากรฝ่ายกำกับติดตามและประเมินผลแบบมีส่วนร่วม (5) กำหนดบทบาทของสมาชิกให้ชัดเจน (6) สมาชิก

ควรสร้างส่งเสริมและดำรงไว้ซึ่งความสัมพันธ์อันดีต่อกัน (7) ต้องมีการสื่อสารแบบสองทางและสื่อสารอย่างทั่วถึง (8) จะต้องเป็นเครือข่ายที่เข้มแข็งและมีศักยภาพ (9) สมาชิกควรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และดำเนินงานตามแผนอย่างเป็นระบบ

4) **ชั้นบริหารจัดการเครือข่าย** (1) เครือข่ายควรมีกระบวนการดำเนินงานและพัฒนาอย่างเป็นระบบ (2) เครือข่ายควรมีการกำหนดโครงสร้างและบทบาทหน้าที่ (3) ควรมีการกำหนดกฎกติกาของเครือข่าย (4) ควรมีการสื่อสารระหว่างผู้นำกับสมาชิกเครือข่ายอย่างหลากหลายรูปแบบ (5) ควรมีการควบคุมตรวจสอบ

5) **ชั้นพัฒนาความสัมพันธ์** (1) เครือข่ายควรมีการสร้างนวัตกรรมใหม่และการจัดการความรู้ที่ต่อเนื่อง (2) สมาชิกในเครือข่ายต้องมีความสัมพันธ์ต่อกันในลักษณะของกัลยาณมิตรที่แท้จริง (3) ควรมีการส่งเสริมให้สมาชิกมีอิสระในความคิด ให้เกียรติกันยอมรับ ความคิดเห็นของกันและกัน (4) เครือข่ายควรมีการเสริมสร้างวัฒนธรรมเครือข่ายเพื่อขจัดความขัดแย้ง (5) ต้องมีการสร้างผู้นำทั้งองค์กรและสมาชิกเครือข่าย (6) องค์กรเครือข่ายควรมีการเสริมสร้างกิจกรรมสาธารณะและเวทีแห่งการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (7) องค์กรเครือข่ายควรสรุปและทบทวนสิ่งที่ได้เรียนรู้ร่วมกัน (8) มีบรรยากาศแบบพลังเกื้อกูล สามัคคี ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เป็นลักษณะ ที่ดีของการทำงานเป็นทีม (9) มีกระบวนการทำงานที่เชื่อมโยงประสานจุดเล็กและขยายไปสู่จุดใหญ่ (10) เครือข่ายควรมีความโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ (11) ควรมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของเครือข่ายเป็นระยะๆ สม่ำเสมอ

6) **ชั้นรักษาความสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง** (1) ควรมีการเสริมสร้างผู้นำรุ่นใหม่ในเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง (2) ควรมีการให้ความช่วยเหลือและการแก้ปัญหาภายในเครือข่าย (3) เครือข่ายควรมีการบริหารจัดการข้อมูลที่ทันสมัยและเหมาะสมกับการใช้งาน (4) ควรมีการรักษาสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างสมาชิกเครือข่ายทุกระดับ (5) เครือข่ายต้องมีความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นต่อกัน (6) เครือข่ายควรมีการกำหนดและสร้างระบบแรงจูงใจในการทำงาน (7) เครือข่ายต้องส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาฐานข้อมูลสารสนเทศ (8) เครือข่ายต้องมีการสร้างสรรค์กิจกรรมใหม่ ๆ (9) ควรสร้างบรรยากาศการทำงานแบบสมานฉันท์ (10) ควรนำระบบเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพมาใช้ในระบบการประสานงานของเครือข่าย

สรุปได้ว่าเครือข่ายความร่วมมือ คือ ความสัมพันธ์เชื่อมโยงสิ่งต่างๆ เข้าหากันเป็นระบบเปิดที่สามารถ เชื่อมโยงกับสิ่งอื่นได้อย่างต่อเนื่อง โดยการทำกิจกรรมด้วยกันภายใต้วัตถุประสงค์ที่คล้ายกันสิ่งที่จะผูกโยงสมาชิกเครือข่ายเข้าหากันก็คือวัตถุประสงค์ที่ต้องการบรรลุร่วมกัน ซึ่งอาจเป็นวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างอำนาจต่อรอง เพื่อการเสริมจุดแข็งกลบจุดอ่อนหรือเพื่อ

การนำเอาจุดดีหรือจุดแข็งของแต่ละฝ่ายมาสนับสนุนกันและกัน จะช่วยให้การผึกกำลังผลลัพธ์ที่ได้จากการทำงานเป็นเครือข่าย ดีกว่าผลลัพธ์ของต่างคนต่างทำการก่อตัวของเครือข่ายเกิดได้สองแนวทางใหญ่ๆ คือ 1) เครือข่ายที่เกิดจากรัฐเข้าไปมีส่วนเป็นผู้ริเริ่ม อีกแนวทางหนึ่งคือเครือข่ายที่ประชาชนเป็นแกนนำจัดตั้ง โดยเกิดจากการริเริ่มสร้างสรรค์ของกลุ่มประชาชนเอง คือ ประชาชนเกิดความตระหนักและตื่นตัวในปัญหาหนึ่งที่เกิดขึ้น แล้วลงมือริเริ่มในการรวมตัวเข้าเป็นกลุ่มเพื่อดำเนินการแก้ปัญหาให้ลุล่วงหรือบรรเทาไป โดยมีองค์กร หน่วยงานอื่นเข้ามาช่วยสนับสนุน หน่วยงานราชการลดบทบาทลงเป็น เพียงผู้สนับสนุน ส่งเสริม ในระยะเริ่มต้นของเครือข่าย ต้องเริ่มจากการมีผู้นำเครือข่าย ซึ่งผู้นำเครือข่ายนี้อาจเป็นทั้ง ปัจเจกบุคคลหรือกลุ่มบุคคล อาจเป็นคนในท้องถิ่น ผู้ประกอบการใหม่ โดยที่ผู้นำเครือข่ายจะเป็นผู้กำหนดประเด็นที่ตนเองสนใจ เป็นผู้จุดประกายให้คนอื่นเริ่มรับรู้ในปัญหา ร่วมกันจนเกิดความตระหนักถึงความจำเป็นที่ต้องรวมตัวกันเป็นเครือข่าย หากผู้นำสามารถรวมใจสมาชิกเครือข่ายและผลักดันให้เกิดการร่วมมือกันตามเป้าหมาย เครือข่ายก็มีโอกาสประสบความสำเร็จ

4.4.2 การประเมินผลการใช้รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา

การประเมิน ความเหมาะสมการพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อ ที่จะสร้าง การเรียนรู้ รวมถึงการสื่อสารทั้งภายนอกและ ภายในองค์กรและการสนับสนุนการปฏิบัติการของ สตาร์ทอัพ มีความสัมพันธ์กับผลประกอบการของสตาร์ทอัพเป็น อย่างมาก เพราะการพัฒนาดังกล่าว จะส่งผลต่อผลประกอบการของสตาร์ทอัพอย่างยั่งยืนและมั่นคง (Mature Level) โดยมีความร่วมมือระหว่างองค์กรเป็นปัจจัยที่สองที่ส่งผล ต่อการพัฒนาของสตาร์ทอัพ

การวัดผลเชิงคุณภาพประกอบด้วยมุมมอง 4 ด้าน คือ มุมมองด้านงบประมาณและ ทรัพยากร มุมมองด้านลูกค้า (ด้านพนักงาน) มุมมองด้านกระบวนการภายในองค์กร และมุมมองด้าน การเรียนรู้และการพัฒนา โดยในแต่ละด้านนี้ จะมีตัวชี้วัดที่สำคัญ หรือ Key Performance Indicators (KPIs) เพราะเป็นการวัดผลที่มีความสัมพันธ์กัน ได้อธิบายเนื้อหา ดังต่อไปนี้

1) มุมมองด้านงบประมาณและทรัพยากร เป็นด้านที่ กล่าวถึงตัวเลขเรื่องการเงิน มี วัตถุประสงค์ 2 ด้าน คือ การลดลงของต้นทุน และการเติบโตของรายได้ หรือการเพิ่มขึ้นของผลผลิต ซึ่งเกิดขึ้นจากการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่มีอยู่ให้ได้มากที่สุด องค์กร จึงต้องก าหนดว่าจะมี แนวทางอย่างไรให้มีรายได้เพิ่มขึ้น ตัวชี้วัด (KPI) ที่สำคัญสำหรับมุมมองนี้ มี ตัวอย่างเช่น การเพิ่มขึ้น ของรายได้ กำไรที่เพิ่มขึ้นหรือการลดลงของต้นทุน

2) มุมมองด้านลูกค้า เป็นข้อมูลจากฝั่งลูกค้า ที่เป็น ประโยชน์กับการปรับกลยุทธ์ ในการดำเนินธุรกิจ จะต้องรู้เท่าทันคู่แข่ง เพราะปัจจุบันทุกองค์กรต่างให้ความสำคัญกับลูกค้า และต้องการได้ข้อมูลจากลูกค้าโดยตรง เห็นได้จากการวางแผนลูกค้าสัมพันธ์ เพื่อให้ธุรกิจได้ลูกค้าเพิ่มขึ้น และสร้าง สัมพันธ์ที่ดีระยะยาวกับลูกค้า โดยเน้นการสร้าง ความพึงพอใจ ความประทับใจ ในสินค้าและบริการ ในเรื่องของมาตรฐาน ความรวดเร็ว คุณภาพสินค้าและบริการ ตัวชี้วัด (KPI) ของด้าน มุมมองด้าน ลูกค้า เช่น การรักษาลูกค้าเก่า ส่วนแบ่งในตลาด การท ำให้ลูกค้าพึงพอใจ เป็นต้น แต่ใน การศึกษา ครั้งนี้ ได้ศึกษากับพนักงานภายในองค์กร จึงได้ศึกษาในมุมมองด้านพนักงาน หรือมุมมอง ของลูกค้า ภายในองค์กร ซึ่งหมายถึงความถึงบุคลากรภายในองค์กร หรือในที่นี้คือพนักงาน ภายใน บริษัทเอกชน

3) มุมมองด้านกระบวนการภายในคือ กระบวนการต่างๆภายในองค์กรที่ใช้เพื่อสร้าง ความพึงพอใจให้กับพนักงานบุคลากรต่าง ๆ รวมไปถึง การสร้างความพึงพอใจแก่ลูกค้าด้วย เป็นการ บริหารภายในองค์กร เพื่อสร้างความมั่นคงให้กับองค์กร มากขึ้น ส่วนตัวชี้วัด (KPI) ประกอบไปด้วย ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงาน วงจรเวลาในการทำงาน และกระบวนการขนส่ง เป็นต้น

4) มุมมองด้านการเรียนรู้และการพัฒนา เป็นมุมมองของการพัฒนาองค์กรใน อนาคต ที่มักจะเน้นในเรื่องของการพัฒนาทรัพยากรบุคคลภายใน องค์กร ประกอบไปด้วย ความสามารถของบุคลากร การพัฒนาทักษะ อัตราการลาออกของพนักงาน และทัศนคติของพนักงาน ที่มีต่อองค์กร

การประเมินความเป็นผู้ประกอบการ ได้ ดังนี้

- 1) ความสามารถทางนวัตกรรม เป็นความสามารถในการแสวงหาช่องทางใหม่ ๆ
- 2) ความสามารถในการจัดการกับปัญหา เป็นความสามารถในการจัดการกับสิ่งที่ไม่ คาดฝัน ผู้ที่มีความสามารถดังกล่าวจะเกี่ยวเนื่องกับความสามารถในการคิดค้นนวัตกรรมใหม่ ๆ มีความคิดสร้างสรรค์ และสามารถจัดการกับความวุ่นวาย ให้เป็นระบบระเบียบได้ดี
- 3) ความปรารถนาความสำเร็จ เป็นแรงผลักดันให้เกิดการทุ่มเทเพื่อมุ่งสู่เป้าหมาย
- 4) ความสามารถวางแผนอย่างสมจริง เป็นแผนงานที่ประกอบไปด้วยเป้าหมายที่ ทำทหาย ขณะเดียวกันก็เป็นเป้าหมายที่สามารถคาดคะเนว่าจะสำเร็จได้ด้วย
- 5) เป็นผู้นำที่เน้นเป้าหมายจะใช้ความสามารถของตนเองและผู้ใต้บังคับบัญชา มุ่งไปสู่เป้าหมายหลัก
- 6) ผู้ประกอบการจะรวบรวมข้อมูลและข้อเท็จจริง รวมทั้งศึกษาและกำหนด แนวทางปฏิบัติที่เป็นไปได้

7) มีความรับผิดชอบ ผู้ประกอบการเป็นผู้กำหนดเป้าหมาย และตัดสินใจว่าจะใช้ความสามารถที่มีอยู่ทำงานไปในทิศทางใด

8) สามารถปรับตัวได้ เป็นความสามารถเปลี่ยนแปลงสิ่งต่างๆ ได้ตามสถานการณ์

9) เป็นนักจัดองค์การและนักบริการ ผู้ประกอบการจะต้องระบุและจัดกลุ่ม พนักงานที่เหมาะสมให้สามารถทำงานประสบความสำเร็จได้ รวมทั้งให้ความสำคัญกับความสามารถ ของคน และคัดเลือกคนที่เหมาะสมกับงาน

สรุปได้ว่าผลการประเมินพบว่า การวัดผลเชิงคุณภาพ ด้านมุมมองด้านงบประมาณ และทรัพยากร มุมมองด้านพนักงาน มุมมองด้านกระบวนการภายใน และมุมมองด้านการเรียนรู้และพัฒนา มีอิทธิพลต่อความสามารถทางธุรกิจของผู้ประกอบการรายใหม่ (Start-up) คือ ด้านเครือข่าย กิจกรรม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดกิจกรรมไม่ได้เกิดจากความร่วมมือกันทั้งองค์กร หรือการจัดกิจกรรมไม่มีผลตอบแทนกลับมา พนักงานจึงขาดแรงกระตุ้นในการร่วมกิจกรรม และไม่ได้มีผลต่อการบริหารของผู้ประกอบการ

4.5 องค์ความรู้จากการวิจัย

องค์ความรู้ใหม่จากการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการใหม่ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหา กระบวนการ และองค์ประกอบของเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการใหม่ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา 2) เพื่อสร้างรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา 3) เพื่อทดลองใช้และประเมินผลการใช้รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา Startup ในจังหวัดนครราชสีมา พบความรู้ใหม่คือ สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นสำหรับธุรกิจ (Start-up) จะต้องดำเนินการแก้ไขโดยการทำความเข้าใจ ในตัวธุรกิจในธุรกิจที่แตกต่างกัน ก็จะเน้นปัจจัยที่แตกต่างกัน แต่หากพิจารณาแล้วการวัดผลเชิง คุณภาพประกอบด้วย 5 ปัจจัยหลัก คือ ระยะเวลา ทีมงาน แนวคิดใหม่ ๆ แผนธุรกิจ และเงินทุน

จากนั้นจึงเป็นการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ตลาดต่างประเทศ ทั้งด้านการบริหารจัดการ แรงงาน การลงทุนในต่างประเทศ ด้วยการหาคู่ค้าในต่างประเทศหรือการศึกษา ตลาดผู้บริโภคในต่างประเทศ เพื่อดำเนินการค้าขายในต่างประเทศด้วยตนเอง โดยแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียด 4 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 การช่วยให้ผู้ประกอบการรุ่นใหม่เข้าถึงแหล่งเงินทุน ขั้นที่ 2 การช่วยเหลือการตั้งต้นธุรกิจและการทำแผนธุรกิจ ขั้นที่ 3 การพัฒนาผลิตภัณฑ์การสร้างตราสินค้า

และการทำการตลาด ผู้ประกอบการรุ่นใหม่ ควรได้รับความช่วยเหลือในด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ การสร้างตราสินค้า และการทำการตลาด ขั้นที่ 4 การนำสินค้าออกวางตลาดเพื่อจำหน่ายในระดับท้องถิ่น ส่วนใหญ่มักเริ่มต้นการขาย สินค้าในระดับท้องถิ่นของตนเองจนมีความชำนาญก่อน เช่น ระดับตำบล อำเภอ จังหวัด หรือภูมิภาค เป็นต้น โดยมุ่งเน้นที่การสร้างความรู้จัก และกระตุ้นการซื้อ เป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้ประกอบการรุ่นใหม่มีความชำนาญ จากนั้นจึงจำหน่ายสินค้าในระดับประเทศ หลังจากผู้ประกอบการรุ่นใหม่มีความชำนาญใน ตลาดท้องถิ่นที่ ตนเองคุ้นเคย แล้วมักจะเริ่มขยาย ตลาดสู่ระดับประเทศ โดยการมองหาช่องทางการจัดจำหน่ายที่สามารถกระจายสินค้าได้ครอบคลุมทั่วประเทศ อาทิ ศูนย์การค้าต่างๆ หรือร้านสะดวกซื้อที่มีสาขากระจายอยู่ทั่วประเทศ เป็นต้น จนกระทั่งมียอดขายสูงขึ้น ตราสินค้าเป็นที่ยอมรับและเชื่อถือในระดับประเทศ ทั้งนี้ควรสร้างระบบการบริหารงานภายในบริษัทให้ดีเป็นระบบเสริมสร้างศักยภาพทางการแข่งขันเตรียมความพร้อมให้กับบริษัทในการก้าวสู่ตลาดต่างประเทศ ขั้นที่ 5 การเข้าสู่ตลาดต่างประเทศ ส่วนใหญ่จะรับผลิตสินค้าให้กับบริษัทในต่าง ประเทศหรือ การหาคู่ค้าในต่างประเทศ เช่น ผู้จัดจำหน่าย หรือร้านค้าใหญ่ๆใน ต่างประเทศ

องค์ประกอบของ Start-up คือธุรกิจ กิจการที่เริ่มก่อตั้งเพื่อค้นหาโมเดลธุรกิจ ที่ทำซ้ำได้ และสามารถขยายตัวได้ ถูกสร้างขึ้นโดย Steve Blank ที่โดนตั้งเป็นบิดาแห่งสตาร์ทอัพ ซึ่งเขียนหนังสือที่สร้างแนวคิดเรื่อง Lean (Start-up) ขึ้นมาเล่มแรก ซึ่งเป็นแนวคิดที่ทำให้นักธุรกิจ นักลงทุน นักการตลาด ผู้ประกอบการ และสื่อมวลชนให้ความสนใจ โดยเฉพาะคนรุ่นใหม่ที่ยากจะ เปิดธุรกิจเป็นของตนเอง ถึงจะมีแค่ 2 ถึง 3 คนก็สามารถสร้างธุรกิจได้⁶⁵ และที่สำคัญยังเป็นธุรกิจที่มีการเจริญเติบโตได้อย่างรวดเร็ว โดยผู้ประกอบการสามารถใช้เทคโนโลยี วิทยาศาสตร์ และนวัตกรรม เพื่อมาประยุกต์ใช้ให้ธุรกิจมีการพัฒนา จึงกลายเป็นวิสาหกิจแห่งอนาคตที่เป็นส่วนสำคัญในการ ขับเคลื่อนเศรษฐกิจของจังหวัด ซึ่งต้องมียุทธศาสตร์ประกอบของเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการพัฒนา ศักยภาพผู้ประกอบการใหม่ Start up ในจังหวัดนครราชสีมา แบ่งรูปแบบและประเภทของเครือข่าย ออกเป็นรูปแบบต่าง ๆ ตามการทำงานและกิจกรรมที่เกิดขึ้น ที่เป็นส่วนทำให้ธุรกิจสตาร์ทอัพประสบความสำเร็จได้มียุทธศาสตร์ประกอบ ได้แก่ 1) จังหวะเวลา 2)ด้านทีม 3)ไอเดีย 4)แผนธุรกิจ 5) เงินทุน

⁶⁵ สุชาติ ไตรภพสกุล และ สหทัย ชูชาติพงษ์. (2557, กรกฎาคม-ธันวาคม). แบบจำลองการพัฒนา สังคมความ เป็นผู้ประกอบการและนวัตกรรมในประเทศไทย. วารสารนักบริหาร, 34(2), 26-36.

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการใหม่ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหา กระบวนการ และองค์ประกอบของเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการใหม่ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา 2) เพื่อสร้างรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา 3) เพื่อทดลองใช้และประเมินผลการใช้รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา Startup ในจังหวัดนครราชสีมา มุ่งศึกษาธุรกิจStartup ในจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 2 แห่ง ดังนี้คือ 1.ห้างหุ้นส่วนจำกัด Ladyproud 2.ห้างหุ้นส่วนจำกัด ชันชายนีเอส (น้ำพริกลุงนาย) ขอบเขตด้านประชากร/ผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบ่งเป็น 6 กลุ่ม ดังนี้คือรวมทั้งสิ้นจำนวน 50 รูป/คนจากการคัดเลือกประชากรกลุ่มเป้าหมาย/ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบเจาะจง(Purposive sampling) และมีความสนใจในการเข้าร่วมโครงการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการบริการของผู้ประกอบการใหม่ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 สภาพปัญหา กระบวนการ และองค์ประกอบของเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการใหม่ Start up ในจังหวัดนครราชสีมา

1. สภาพปัญหาของความร่วมมือเพื่อการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการใหม่ Start up

สำหรับผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลาง และขนาดเล็กที่เกิดขึ้นใหม่เพราะยึดโยงอยู่กับผลประโยชน์ของกิจการถ้าธุรกิจประสบกับปัญหายอดขายหรือกำไรลดลงก็จะส่งผลกระทบต่อผลประกอบการของธุรกิจและส่งผลต่อไปยังภาวะการจ้างงานรวมถึงการค้าและการลงทุนสตาร์ทอัพมี การบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศที่ไม่สอดคล้องกับการสร้างความได้เปรียบในเชิงการแข่งขันในด้านของความเป็น ผู้นำด้านต้นทุน การสร้างความแตกต่างให้กับสินค้า รวมถึง การใช้เทคโนโลยีในการตอบสนองลูกค้าเฉพาะกลุ่ม เป็นต้น

2. ขาดการส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการรุ่นใหม่ โดยการยกระดับผลิตภาพ เทคโนโลยี และ นวัตกรรม เพราะการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศในภาวะการแข่งขันที่รุนแรงจำเป็นที่จะต้องให้ความสำคัญอย่างมากกับเรื่องการพัฒนา ผลิตภาพ เทคโนโลยี และนวัตกรรมให้กับผู้ประกอบการรุ่นใหม่เพื่อ ส่งเสริมให้เกิดการสร้างมูลค่าเพิ่มและยกระดับมูลค่าให้กับสินค้าและบริการ

3. ปัญหาการส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งเงินทุน เงินทุนมีผลอย่างยิ่งต่อการเติบโตและความอยู่รอดของธุรกิจ การเข้าถึงแหล่งเงินทุนถือเป็นปัญหาสำคัญสำหรับผู้ประกอบการรุ่นใหม่ มาเป็นผลจากข้อจำกัดทั้งด้านความพร้อมของผู้ประกอบการรุ่นใหม่

4. ปัญหาการพัฒนาเครื่องมือการส่งเสริมผู้ประกอบการรุ่นใหม่ให้มีประสิทธิภาพ การส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการรุ่นใหม่ให้มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องมีการพัฒนา เครื่องมือการส่งเสริมที่จะช่วยให้กิจกรรมการส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการรุ่นใหม่ในเรื่องต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น การให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการรุ่นใหม่การยกระดับมาตรฐาน และกระบวนการผลิต การพัฒนาผลิตภัณฑ์ การส่งเสริมด้านการตลาด ให้สามารถเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

กระบวนการของเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการใหม่ Start up การสร้างผู้ประกอบการรุ่นใหม่ในยุคไทยแลนด์ 4.0 จากโมเดลกระบวนการผลักดันหรือสร้างผู้ประกอบการรุ่นใหม่ในยุคไทยแลนด์ 4.0 ตั้งแต่เริ่มต้นทำธุรกิจ ซึ่งภาครัฐบาลควรให้การสนับสนุนอย่างค่อยเป็นค่อยไปและเป็นขั้นตอน โดยสามารถแบ่งออกได้เป็น 5 ขั้นตอน

ขั้นที่ 1 การช่วยให้ผู้ประกอบการรุ่นใหม่เข้าถึงแหล่งเงินทุน

ขั้นที่ 2 การช่วยเหลือการตั้งต้นธุรกิจและการทำแผนธุรกิจ

ขั้นที่ 3 การพัฒนาผลิตภัณฑ์การสร้างตราสินค้า

ขั้นที่ 4 การนำสินค้าออกวางตลาดเพื่อจำหน่ายในระดับท้องถิ่น

ขั้นที่ 5 การเข้าสู่ตลาดต่างประเทศ

2. องค์ประกอบของเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการใหม่ Start up ในจังหวัดนครราชสีมา

องค์ประกอบของ Start-up คือสตาร์ทอัพสิ่งที่ทุกคนคาดหวังความสำเร็จในธุรกิจแต่ การที่จะทำธุรกิจสตาร์ทอัพให้ประสบความสำเร็จนั้นต้องมีปัจจัยองค์ประกอบหลายๆอย่างที่เป็นส่วน ทำให้ธุรกิจสตาร์ทอัพประสบความสำเร็จได้มีองค์ประกอบ ดังนี้

1) **จังหวะเวลา** ถือเป็นองค์ประกอบแรกในการทำธุรกิจ เพราะถ้าธุรกิจเปิดตัวและดำเนินการในช่วงเวลาที่ไม่เหมาะสม เช่นในช่วงตลาดอิ่มตัวแล้ว หรือมีตัวเลือกมาก ก็จะทำให้ธุรกิจไปรอดได้ยาก

2) **ด้านทีม** ธุรกิจทุกธุรกิจที่ทีมงานเป็นสิ่งที่สำคัญมากในการทำงานเป็นทีมจะทำให้ไปได้ไกลและประสบความสำเร็จและถ้าได้ทีมงานที่ดีเข้าใจกันมีแนวความคิดการทำงานที่ตรงกันและให้ความร่วมมือดี งานก็จะออกมาดีธุรกิจก็จะเติบโตและประสบความสำเร็จ

3) **ไอเดีย** หรือแนวความคิดใหม่ๆ การจะทำธุรกิจให้ประสบความสำเร็จได้ ต้องมีแนวความคิดใหม่ๆ สร้างสรรค์ รู้จักแก้ปัญหา เพราะแนวความคิดใหม่ๆจะเป็นตัวบอกว่าเราจะทำอะไร ทำยังไง แก้ไขอะไร เป็นการเริ่มต้นในการทำสตาร์ทอัพให้ประสบความสำเร็จโดยที่แนวความคิดต้องไม่ซ้ำหรือ จะเป็นการต่อยอดแนวความคิดเดิมที่มีอยู่แล้วให้มีความน่าสนใจยิ่งขึ้น

4) **แผนธุรกิจ** เป็นอีกปัจจัยที่ทำให้ธุรกิจ Startup ประสบความสำเร็จการที่เราจะทำธุรกิจอะไรก็ตามเราต้องมีการวางแผนที่ชัดเจนในการทำธุรกิจเพื่อให้ธุรกิจเป็นไปในทิศทางที่เราต้องการ

5) **เงินทุน** การทำธุรกิจสิ่งที่สำคัญคือเงินทุนหรือแหล่งเงินทุน ปัจจุบันแหล่งเงินทุนสตาร์ทอัพในประเทศไทยยังมีการสนับสนุนในทำสตาร์ทอัพมากยิ่งขึ้นโดยเฉพาะธนาคารต่างๆที่สนับสนุนเงินทุนให้ธุรกิจสตาร์ทอัพและก็มีแหล่งเงินทุนให้เลือกหลากหลายรูปแบบ

5.1.2 การสร้างรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ Start up ในจังหวัดนครราชสีมา

1. การสร้างรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือผู้ประกอบการ Start up ในจังหวัดนครราชสีมา

1) ประเภทของการสร้างรูปแบบเครือข่าย

ทำให้แนวความคิดมีความชัดเจนขึ้น เครือข่ายความคิดมักเน้นกลุ่มที่มีสถานภาพใกล้เคียงกัน แต่อยู่ต่างถิ่นกันได้รวมตัวกันสร้างเครือข่าย

2) **เครือข่ายกิจกรรมเป็นเครือข่ายที่เน้นการช่วยเหลือ** ร่วมมือกันในการทำกิจกรรม ส่วนมากมักเป็นเครือข่ายภายในชุมชนที่สมาชิกของเครือข่ายอาจเป็นเครือข่ายด้วยกัน สมาชิกภายในเครือข่ายจะมีการจัดกิจกรรมร่วมกัน

3) **เครือข่ายสนับสนุนทุน** เป็นเครือข่ายที่พัฒนาขึ้นเพื่อช่วยแก้ปัญหาชุมชนนอกจาก ความคิดในการวิเคราะห์ในการหาวิธีมาแก้ปัญหาแล้ว เรื่องทุนก็เป็นสิ่งสำคัญไม่น้อย ปัจจัยด้านเครือข่ายของธุรกิจ ด้านเครือข่ายความคิด ด้านเครือข่าย กิจกรรม และด้านสนับสนุนทุน มี

อิทธิพลต่อความสามารถทางธุรกิจของผู้ประกอบการรายใหม่ (Start-up) เครือข่ายกิจกรรมไม่มีอิทธิพลต่อความสามารถทางธุรกิจของผู้ประกอบการรายใหม่ (Start-up) ในด้านเครือข่ายความคิด ที่เกี่ยวกับการสร้างเครือข่ายองค์กร มีการร่วมมือกับธุรกิจอื่นเพื่อแลกเปลี่ยนด้านความคิดและมีการติดต่อกันอย่าง การที่ปัจจัยด้านเครือข่ายของธุรกิจ

4) เครือข่ายในด้านการพัฒนาด้านเทคนิคและนวัตกรรมใหม่ ควรมีมาตรการส่งเสริมผู้ประกอบการรุ่นใหม่ด้านการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมจากฝีมือคนไทยมาประยุกต์ใช้ โดยมีการสนับสนุนทางการเงินในรูปแบบการให้เงินสนับสนุนการวิจัยเพื่อสร้างนวัตกรรมใหม่

การพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ Start up ในจังหวัดนครราชสีมา แนวทางการพัฒนาผู้ประกอบการรุ่นใหม่ส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการรุ่นใหม่

1. การพัฒนาการยกระดับผลิตภาพ เทคโนโลยี และนวัตกรรม
2. การส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งเงินทุน
3. การเสริมสร้างขีดความสามารถผู้ประกอบการรุ่นใหม่
4. การพัฒนากลไกเพื่อขับเคลื่อนการส่งเสริมผู้ประกอบการรุ่นใหม่อย่างเป็นระบบ

5.1.3 การทดลองใช้และประเมินผลการใช้รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา

1. ผลการทดลองใช้รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือของผู้ประกอบการ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา

จากการทดลองใช้ในลักษณะของรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา พบว่ามีหลายองค์ประกอบที่จะต้องดำเนินการและปรับปรุงในระบบเครือข่าย กระบวนการ/ขั้นตอนสำคัญของการสร้างเครือข่าย ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ลักษณะหรือกิจกรรมสำคัญที่เสริมประสิทธิภาพการดำเนินการกิจของเครือข่ายให้ดำเนินอย่างต่อเนื่อง

องค์ประกอบที่ 2 ขอบข่ายและภารกิจการบริหารจัดการสถานประกอบการใหม่ๆ คือการส่งเสริมการระดมทุน เพื่อพัฒนาสถานประกอบการที่ได้รับผลกระทบในด้านต่างๆ การมีส่วนร่วม

องค์ประกอบที่ 3 เทคนิค/วิธีการพัฒนาสมาชิกเครือข่าย การบรรยาย การอภิปราย การระดมความคิด การศึกษาดูงานการประชุมเชิงปฏิบัติการ การปฏิบัติจริง

องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจ คือการสร้างความตระหนัก มอบหมายอำนาจหน้าที่ให้อิสระในการทำงานร่วมกัน

องค์ประกอบที่ 5 คุณลักษณะที่ดีของผู้นำเครือข่าย มีความเป็นประชาธิปไตย มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความรับผิดชอบสูง มีภาวะผู้นำทางวิชาการ มีมนุษยสัมพันธ์ จริงใจต่อเพื่อนร่วมงาน มีความสามารถในการสื่อความคิด

องค์ประกอบที่ 6 การปฏิบัติงานของเครือข่ายและการสะท้อนผล กำหนดวิสัยทัศน์ กำหนดเป้าหมาย กำหนดบทบาทหน้าที่ กำหนดวิธีการสื่อสารและกลไกการประสานงาน ให้ความรู้ ความเข้าใจในแผนการปฏิบัติและประเมินผล กำหนดแผนปฏิบัติการ วางระบบการประเมินผล

ผลการตรวจสอบรูปแบบเครือข่าย เกี่ยวกับกระบวนการ/ขั้นตอนการสร้างเครือข่าย และองค์ประกอบสำคัญของเครือข่ายความร่วมมือเพื่อคุณภาพสถานประกอบการใหม่ กระบวนการ/ขั้นตอนการสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาคุณภาพสถานประกอบการใหม่ปรากฏผลดังนี้

1. ชั้นตระหนักถึงความจำเป็นในการสร้างเครือข่าย ควรให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด เข้ามามีส่วนร่วมในการวางนโยบายความร่วมมือ Start up ด้วย
2. ชั้นประสานหน่วยงาน/องค์กรเครือข่าย ควรติดต่อ/ประสานกลุ่มบุคคล หน่วยงาน/องค์กรที่จะรวมกลุ่มเครือข่ายด้วยการประชาสัมพันธ์ ชี้แจงวัตถุประสงค์ บทบาทของสมาชิก และกิจกรรมของเครือข่าย
3. ชั้นสร้างพันธมิตรสัญญาาร่วมกัน โดยการร่วมกันกำหนดวัตถุประสงค์และ ข้อตกลงในกิจกรรมของเครือข่าย กำหนดบทบาทหน้าที่และการวางผังเครือข่าย ตลอดจนการเสริมสร้างและพัฒนาผู้นำ
4. ชั้นบริหารจัดการเครือข่าย การบริหารจัดการที่ดีเพื่อความสำเร็จของ เครือข่าย ควรมีวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ ระบบการบริหารจัดการ ที่เหมาะสมกับสภาพหรือลักษณะ ของเครือข่าย ซึ่งจะทำให้เครือข่ายดำเนินกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล
5. ชั้นพัฒนาความสัมพันธ์ ได้เพิ่มประเด็นอีก 2 ประเด็น คือ เครือข่ายควรมี ความโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ และควรมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของเครือข่าย เป็นระยะๆ สม่ำเสมอ
6. ชั้นรักษาความสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง ควรเพิ่มเติมในประเด็นอีก 2 ประเด็น คือ ควรสร้างบรรยากาศการทำงานแบบสมานฉันท์ และควรมีระบบเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพมาใช้ในการ ระบบการประสานงานของเครือข่าย

2.การประเมินผลการใช้รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา

การประเมิน ความเหมาะสมการพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อที่จะสร้างการเรียนรู้ รวมถึงการสื่อสารทั้งภายนอกและ ภายในองค์กรและการสนับสนุนการปฏิบัติการของสตาร์ทอัพ มีความสัมพันธ์กับผลประกอบการของสตาร์ทอัพเป็น อย่างมาก เพราะการพัฒนาดังกล่าวจะส่งผลต่อผลประกอบการของสตาร์ทอัพอย่างยั่งยืนและมั่นคง (Mature Level) โดยมีความร่วมมือระหว่างองค์กรเป็นปัจจัยที่สองที่ส่งผล ต่อการพัฒนาของสตาร์ทอัพ

1) มุมมองด้านงบประมาณและทรัพยากร

2) มุมมองด้านลูกค้า

3) มุมมองด้านกระบวนการภายใน

4) มุมมองด้านการเรียนรู้และการพัฒนา

การประเมินความเป็นผู้ประกอบการ ได้ ดังนี้

1) ความสามารถทางนวัตกรรม เป็นความสามารถในการแสวงหาช่องทางใหม่ ๆ

2) ความสามารถในการจัดการกับปัญหา

3) ความปรารถนาความสำเร็จ เป็นแรงผลักดันให้เกิดการทุ่มเทเพื่อมุ่งสู่เป้าหมาย

4) ความสามารถวางแผนอย่างสมจริง

5) เป็นผู้นำที่เน้นเป้าหมายจะใช้ความสามารถของตนเองและผู้ใต้บังคับบัญชา

มุ่งไปสู่เป้าหมายหลัก

6) ผู้ประกอบการจะรวบรวมข้อมูลและข้อเท็จจริง รวมทั้งศึกษาและกำหนดแนวทางปฏิบัติที่เป็นไปได้

7) มีความรับผิดชอบ ผู้ประกอบการเป็นผู้กำหนดเป้าหมาย และตัดสินใจว่าจะใช้ความสามารถที่มีอยู่ทำงานไปในทิศทางใด

8) สามารถปรับตัวได้ เป็นความสามารถเปลี่ยนแปลงสิ่งต่างๆ ได้ตามสถานการณ์

9) เป็นนักจัดองค์การและนักบริการ ผู้ประกอบการจะต้องระบุและจัดกลุ่ม พนักงานที่เหมาะสมให้สามารถทำงานประสบความสำเร็จได้ รวมทั้งให้ความสำคัญกับความสามารถ ของคน และคัดเลือกคนที่เหมาะสมกับงาน

5.2 อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการใหม่ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา มีประเด็นที่นำมาอภิปราย ดังนี้

ธุรกิจ Startup ประเภทบริการ จะให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านแนวความคิดใหม่ๆ ธุรกิจนี้จะต้องมีความแปลกใหม่ตลอดเวลา มีความคิดสร้างสรรค์ที่สามารถเรียกความสนใจให้คนมาใช้บริการได้และยังให้ความสำคัญกับจังหวะเวลาที่ถูกคน ส่วนมากพบเจอปัญหาและเกิดความต้องการพอดีอีกด้วยดังนั้นจึงต้องมีการวางแผนธุรกิจที่ดีและคิดครอบคลุม ทุกด้านทุกมุม ในการทำธุรกิจนั้น ปัจจัยด้านเงินทุนสำคัญมาก กับธุรกิจ Startup ทุกๆประเภทแต่ทั้งนี้ก็คือ เป็นปัจจัยรองที่แต่ละธุรกิจให้ความสำคัญเพราะหากธุรกิจนั้นมีทีมที่ดี แนวความคิดใหม่ๆ แผนธุรกิจที่น่าลงทุน และจังหวะเวลาที่เหมาะสมก็จะสามารถหาเงินระดมทุนได้ไม่ยาก ธุรกิจ Startup นั้นประสบความสำเร็จ

ความต้องการอันดับหนึ่งของสตาร์ทอัพในการได้รับการสนับสนุนและคำแนะนำจาก นักธุรกิจรุ่นพี่ที่ประสบความสำเร็จ คือ การสร้างเครือข่าย สตาร์ทอัพต้องการให้ภาครัฐให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนการเพิ่มแหล่งเงินทุน การร่วมลงทุน รองลงมาคือ การแก้ไขกฎหมาย หลักเกณฑ์ ข้อบังคับ ในการประกอบธุรกิจ และการเพิ่มมาตรการส่งเสริมและสนับสนุนทางภาษี **ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐวุฒิ วิเศษ ได้ศึกษาคุณลักษณะและความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา สาขาการเป็นผู้ประกอบการ ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า คุณลักษณะที่แตกต่างกันจะส่งผลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการแตกต่างกัน Startup เป็นแนวคิดธุรกิจแบบ ใหม่ที่สอดคล้องกับยุคของไทยแลนด์ 4.0 เป็นธุรกิจที่เกิดขึ้นและเติบโตอย่างรวดเร็วแต่การที่จะทำให้ธุรกิจประสบความสำเร็จนั้น ต้องมีปัจจัยหลายๆ ด้านผลการศึกษาพบว่าปัจจัยที่ส่งผลให้ธุรกิจ Startup ประสบความสำเร็จมีอยู่หลักๆ 5 ปัจจัย คือ ปัจจัยด้านจังหวะเวลา ปัจจัยด้าน ทีมงาน ปัจจัยด้าน แนวความคิดใหม่ ๆ ปัจจัยด้านแผนธุรกิจและปัจจัยด้านเงินทุน ซึ่งปัจจัยแต่ละด้านก็ขึ้นอยู่กับประเภทของธุรกิจ Startup นั้น ๆ ด้วยว่าจะให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านไหนเป็นอันดับแรก ดังนั้น ธุรกิจ Startup จะประสบความสำเร็จได้นั้นจะต้องมีหนึ่งใน 5 ปัจจัยนี้เป็นหลัก อย่างไรก็ตาม ธุรกิจ Startup ที่จะประสบความสำเร็จได้ คือ ธุรกิจต้องสามารถตอบโจทย์และแก้ปัญหาได้ตามความต้องการของผู้บริโภคได้¹และ**สอดคล้องกับงานวิจัยของวันวิสาข์ โชคพรหมอนันต์ และวิโรจน์ เกษฎา ลักษณะ ได้ศึกษาคุณลักษณะของผู้ประกอบการที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจ โดยศึกษา****

¹ ณัฐวุฒิ วิเศษ, คุณลักษณะและความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาสาขาการเป็นผู้ประกอบการในเขตกรุงเทพมหานคร, (กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์,2552).

ความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจของ ผู้ประกอบการร้านค้า เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะของ ผู้ประกอบการจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ของผู้ประกอบการร้านค้า และเพื่อศึกษาคุณลักษณะของ ผู้ประกอบการร้านค้าที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ในการประกอบการ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 200 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็น แบบสอบถามสถิติที่ใช้ใน การวิเคราะห์ข้อมูล คือ วิเคราะห์ค่า เอฟ และวิเคราะห์ความถดถอยแบบพหุคูณเพื่อทดสอบสมมุติฐาน พบว่า ระดับความคิดเห็นที่ เกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้ประกอบการ ด้าน ความเป็นตัวของตัวเอง ด้านความมีนวัตกรรม ด้านความ กล้าเสี่ยง ด้านความก้าวร้าวในการแข่งขัน ด้านความสม่ำเสมอและใส่ใจในการเรียนรู้ และด้านความ ใฝ่ใจในความสำเร็จอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด ผลการทดสอบสมมุติฐานพบว่า ด้านความเป็นตัวของ ตัวเองและด้านความสม่ำเสมอและใส่ใจใน การเรียนรู้ของผู้ประกอบการร้านค้าที่มีอายุต่างกัน มี คุณลักษณะของผู้ประกอบการต่างกัน ผู้ประกอบการที่มีข้อมูลระดับการศึกษาแตกต่างกันจะมี คุณลักษณะของผู้ประกอบการที่แตกต่างกัน คุณลักษณะของผู้ประกอบการด้านความก้าวร้าวในการ แข่งขันและด้านความใฝ่ใจในความสำเร็จมี อิทธิพลทางบวกต่อความสำเร็จในการประกอบการ ซึ่ง ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัยนี้ คือผู้ประกอบการ ต้องมีการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมทางด้านการบริหาร จัดการกรณีศึกษาต่างๆ เพื่อให้การประกอบ ธุรกิจนั้นมีประสิทธิภาพและตอบสนองความต้องการของ ลูกค้าน่ามากยิ่งขึ้น และเพื่อให้การดำเนินธุรกิจของตนเองให้ประสบความสำเร็จ²

5.3 ข้อเสนอแนะ

ผลจากการศึกษาในครั้งนี้ ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ปัจจัยด้านเครือข่ายของธุรกิจที่มีอิทธิพลต่อความสามารถทางธุรกิจของ ผู้ประกอบการ รายใหม่ (Start-up) ในจังหวัดนครราชสีมา ประกอบด้วย ด้านเครือข่ายความคิด และด้านเครือข่าย สนับสนุนทุน ผู้ประกอบการจึงควรสนับสนุน

² วันวิสาข์ โชคพรหมอนันต์ และวีโรจน์ เกษภูาลักษณ์. คุณลักษณะของผู้ประกอบการที่มีต่อความสำเร็จ ในการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการร้านค้าในตลาดนัดดอนหาวาย จังหวัดนครปฐม, วารสารวิชาการ Veridian E-Journal Silpakorn University (ฉบับมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ, 2558). 8(2), 967-988.

2) ด้านเครือข่ายความคิด ผู้ประกอบการควรเข้าร่วมกับเครือข่ายที่มีการดำเนินธุรกิจเอื้อต่อกัน หรือการร่วมมือกับธุรกิจคู่แข่ง เช่น การจัดกิจกรรมร่วมกันกับองค์กรในเครือ หรือ การทำสัญญาแลกเปลี่ยนความรู้ เทคโนโลยี เพื่อประโยชน์ของทั้งสองฝ่าย เป็นต้น

3) ด้านเครือข่ายสนับสนุนทุน ผู้ประกอบการควรสร้างความมั่นคงให้กับองค์กร และสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับองค์กรเพื่อให้บริษัทหรือองค์กรอื่นๆ เชื่อมมั่นและพร้อมที่จะร่วมระดมทุนไปกับธุรกิจด้วยระบบของเครือข่ายร่วมกัน

5.3.2 ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยด้านความสำเร็จ และเครือข่ายความร่วมมือต่อความสามารถของผู้ประกอบการในธุรกิจระดับอื่น หรือมีการแยกประเภทธุรกิจ เช่น ธุรกิจอาหาร ธุรกิจท่องเที่ยว เป็นต้น นอกจากนี้ยังสามารถศึกษาความแตกต่างของปัจจัยด้านความสำเร็จระหว่างธุรกิจต่างๆ ที่แตกต่างกัน

2. ควรมีการศึกษาตัวแปรอื่นๆ ที่ส่งผลต่อความสามารถทางธุรกิจของผู้ประกอบการรายใหม่ (Start-up) ในจังหวัดนครราชสีมา ทั้งนี้อาจค้นพบปัจจัยที่สามารถพัฒนา ความสามารถทางธุรกิจของผู้ประกอบการรายใหม่ (Start-up)

5.3.3 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อคุณภาพการจัดการเครือข่ายของผู้ประกอบการใหม่

2. ควรมีวิจัยต่อยอดเกี่ยวกับการพัฒนาตัวบ่งชี้เพื่อความเป็นเลิศรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อคุณภาพการจัดการเครือข่ายของผู้ประกอบการใหม่ และใช้เป็นเกณฑ์หรือมาตรฐานการประเมิน คุณภาพการบริหารจัดการเครือข่าย

3. ควรมีการศึกษาวินิจฉัยเชิงคุณภาพเป็นกรณีศึกษาถึงปัจจัยบาง ประการที่ถูกเสนอแนะว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะส่งผลต่อผู้ประกอบการใหม่ เช่น ศักยภาพ ของหน่วยงาน/องค์กรที่เป็นเครือข่ายความร่วมมือ ตลอดจนปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรมของ ชุมชน เป็นต้น

บรรณานุกรม

- กนกอร สมปราชาญ์. (2546). ภาวะผู้นำทางการศึกษา, ขอนแก่น: ภาควิชาการบริหารการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น,
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ .
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2545). การจัดการเครือข่าย: กลยุทธ์สำคัญสู่ความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ส. เอเชียเพลส
- ฉันทนา จันทรบรรจง. (2545), การศึกษาแนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศญี่ปุ่น. กรุงเทพมหานคร: อัมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับซิ่ง, (2545), จิตวิทยาการบริหาร. พิษณุโลก: โรงพิมพ์ตระกูลไทย,
- ชัยวัฒน์ ธิระพันธุ์, และปาริชาติ สถาปิตานนท์. (2549). การประชุมอย่างสร้างสรรค์ ศิลปะแห่งการสร้างพลัง เพื่อการเปลี่ยน. ค้นเมื่อ 2 ธันวาคม 2551, จาก http://www.pattanathai.nesdb.go.th/PTFweb/Interesting_menu/PalangPanDin/FileProject/Business/Rbusiness.doc
- พิชัย เพชรรัตน์. (2547). ชีตความสามารถในการแข่งขันของภาคประชาชนเพื่อการพัฒนาลพบุรี: เอกสารประกอบการเรียนวิชาการพัฒนาชุมชน สถาบันราชภัฏเทพสตรี
- ณฤทธิ วรพงษ์ดี , SET Your Startup Business Guide รู้จักธุรกิจสตาร์ทอัพ , พิมพ์ครั้งที่ 2, (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย : กรุงเทพมหานคร , 2561).
- ปาริชาติ วลัยเสถียร. (2543). กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนากรุงเทพมหานคร: โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข
- ประเวศ วะสี. (2541). ชุมชนเข้มแข็ง ทุนทางสังคมไทย. หนังสือชุดชุมชนเข้มแข็ง ลำดับที่ 1. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนเพื่อสังคมและธนาคารออสลิน.
- ประทีป สยามชัย. (2547). การบริหารงานวิชาการ. เอกสารประกอบคำบรรยายวิชาการบริหารงานวิชาการ, กรุงเทพมหานคร: [ม.ป.พ.]
- วิจิต นันทสุวรรณ, และจางงแรกพิณิจ, (2545), บทบาทของชุมชนกับการศึกษากรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ,
- วิเชียร ชิวพิมาย. การนำเสนอแบบจำลองการพัฒนาภาวะผู้นำสำหรับผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ, วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.

- ศิริกาญจน์ โสภณ. (2542). การมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนเพื่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตรวารสารสื่อพลัง. (2548). ชุมชนกับการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา, วารสารสื่อพลัง. 13, 2-15.
- สุทธิชัย อากาศโร. (2547), เครือข่าย: ธรรมชาติ ความรู้ และการจัดการ. กรุงเทพมหานครโครงการเสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข (สรส),
- สหทยา วิเศษ. (2547), องค์การเครือข่ายในจังหวัดพะเยา, เอกสารรายงานการวิจัยโครงการความร่วมมือระหว่างเครือข่ายภาคประชาชนกับสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เสนอสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, นนทบุรี: สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- Cohen, J.M. and Uphoff, N. (1980). Rual. Development Participation: Concept and Measure For Project Design Implementation and Evaluation. New York: Cornell University.
- Crowther, J. (1996). Oxford Advanced Learner' Dictionary: 5 ed. NY: Oxford University.
- Cummings. T. G. & Worley. C.G. (2005). Organization Development and Change. Australia:
- E. Mark Hanson. (2003). Education Administration and Organizational Behavior. 5 ed. In C. Huxam (Ed.). Creating collaboration advantage. (pp. 152-164). Boston: PearsonEducation.
- Haksever, C., Render, B., Russel, R.S., & Murdick, R.G. (2000). Service management and Operations. New Jersey: Prentice Hall.
- Martin, E. (1999). Changing Academic Work: Developing the Learning University.
- Graham, J. & Wright. J.A. (1999). What does interprofessional collaboration mean to Professionals working with pupils physical disabilities? British Journal of SpecialWeltch,
- Owens, R.G. (1999). Organization behavior in education. 5° ed. Boston: Allyn and Bacon.
- Robbins, Stephen P., & Coulter, Mary. (1999). Management. New Jersey: Prentice-Hall.
- McShance, S.L., & Glinow, M.A.V. (2000). Organizational behavior. Boston: McGraw Hill.

- M., & Tulbert, B. (2000). Practitioner's Perspective of Collaboration: A Social Validation and Factor Analysis. *Journal of Educational and psychological consultant*,11(3-4), 357-378.
- Mesa Public School. (2003). Individual Collaboration Rubric. Retrieved August 10, 2003,from http://www.mpsaz.org/webquest/jones/collaboration_rubic.html
- Sandiego State University's Collage of Education. (2003). Collaboration Rubric. Retrieved August 10, 2003,
- Swansburk, R. (1996). Management and Leadership for Nurse Management. Boston: Jonesand Bartlett.
- Shaeffer, S. (Ed). (1994). Partnerships and Participation in Basic Education: A Series of Training Modules and Case Study Abstracts for Educational Planners and Mangers. Paris: UNESCO, International Institute for Educational Planning

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
เครื่องมือการวิจัย
แบบสัมภาษณ์

การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการใหม่ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา

คำชี้แจง

1. การศึกษาวิจัยนี้เป็นการศึกษาเรื่อง “การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการใหม่ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา” 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหา กระบวนการ และองค์ประกอบของเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการพัฒนา ศักยภาพผู้ประกอบการใหม่ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา 2) เพื่อสร้างรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา 3) เพื่อทดลองใช้และประเมินผลการใช้รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา

2. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้แบ่งออกเป็น 4 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 สภาพปัญหา กระบวนการ และองค์ประกอบของเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการพัฒนา ศักยภาพผู้ประกอบการใหม่ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา

ตอนที่ 3 เพื่อสร้างรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา

ตอนที่ 4 เพื่อทดลองใช้และประเมินผลการใช้รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา

ขอขอบคุณทุกท่านที่กรุณาตอบแบบสัมภาษณ์ไว้ ณ โอกาสนี้

ดร.เบญญาภา จิตมั่นคงภักดี

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตนครราชสีมา

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ที่ให้สัมภาษณ์

- 1.1) ชื่อ.....นามสกุล.....
- 1.2) เพศ.....
- 1.3) อายุ.....
- 1.4) ที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ หมู่ที่..... ตรอก/ซอย.....ต.....อ.
จ.....
- 1.5) การศึกษา.....สาขา.....
- 1.6) อาชีพหลัก.....อาชีพเสริม.....
- 1.7) ชื่อ Startup.....
- 1.8) ตำแหน่ง/ความรับผิดชอบใน Start up.....

**ตอนที่ 2 สภาพปัญหา กระบวนการ และองค์ประกอบของเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการพัฒนา
ศักยภาพผู้ประกอบการใหม่ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา**

- 1. สภาพปัญหา กระบวนการ และองค์ประกอบของเครือข่ายความร่วมมือ.....

.....
.....
.....

- 2.การพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการใหม่ Startup.....

.....
.....
.....

**ตอนที่ 3 การสร้างรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ Startup
ในจังหวัดนครราชสีมา**

- 1.การสร้างรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือ.....

.....
.....
.....

2.รูปแบบการสร้างรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือ.....

.....

.....

.....

**ตอนที่ 4 การทดลองใช้และประเมินผลการใช้รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนา
ศักยภาพผู้ประกอบการ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา**

1.การทดลองใช้ของการใช้รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือ.....

.....

.....

.....

2.การประเมินผลการใช้รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือ.....

.....

.....

.....

3.ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะ (ถ้ามี)

.....

.....

.....

วันที่สัมภาษณ์.....เวลา.....

สถานที่สัมภาษณ์.....

ภาคผนวก ข

บทสรุปผลผลิต ผลลัพธ์ ผลกระทบ

ผลผลิต (output)
การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการใหม่ Startup ในจังหวัดนครราชสีมาการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน กระบวนการสร้างเครือข่าย องค์กรประกอบของเครือข่าย และร่างรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 1) ศึกษาเอกสารที่เป็นแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) ศึกษาคุณลักษณะธุรกิจStartup 3) สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิผู้เชี่ยวชาญด้าน Startup 3 คน 4) การศึกษาสภาพปัญหาและความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการ/ขั้นตอนการสร้างเครือข่ายและองค์ประกอบสำคัญของเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา
ผลลัพธ์ (outcome)
การสร้างและตรวจสอบกระบวนการสร้างเครือข่ายและองค์ประกอบของเครือข่ายความร่วมมือ :การทดลองใช้รูปแบบในสถานการณ์จริง การประเมินการทดลองใช้รูปแบบ การจัดทำรายละเอียดรูปแบบฉบับร่างการตรวจสอบเบื้องต้นและปรับปรุงรูปแบบฉบับร่าง การประเมินผลการใช้
ผลกระทบ (impact)
การสร้างคู่มือการดำเนินการเพื่อใช้ในขั้นตอนการทดลองใช้รูปแบบในสถานการณ์จริง ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้แก่ ผู้ประกอบการและเครือข่าย

ภาคผนวก ค

รายชื่อผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย

สัมภาษณ์.ส.จีระพันธ์ ศรีงาม ผู้ประกอบการค้าขาย ตำบลสุขเกษม อำเภอปรางค์ชัย จังหวัด นครราชสีมา เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2563.

สัมภาษณ์นางวานิช พาลาด ธุรกิจขนส่งสินค้า ตำบลสูงเนิน อำเภอสูงเนิน จังหวัด นครราชสีมา เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2563.

สัมภาษณ์นางธิดารัตน์ เสรีขจรจารุ ผู้ประกอบการธุรกิจขายเสื้อผ้าออนไลน์ ตำบลในเมือง อำเภอ เมือง จังหวัดนครราชสีมา,เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2563.

สัมภาษณ์นางคณาวรรณ สุทธิประเสริฐ ผู้ประกอบการค้าขายออนไลน์ ตำบลสีมูม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา,เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2563.

สัมภาษณ์ นายสมศักดิ์ สงสนธิ ธุรกิจบ้านเช่า ,ผู้ประกอบการผู้บริหารรีสอร์ท ตำบลจอหอ อำเภอ เมือง จังหวัดนครราชสีมา,เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2563.

สัมภาษณ์ดร.เพ็ญศรี จารุกำเนินกนก ผู้ประกอบการSME ำณูมณเีเครื่องประดับส่งออก ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา,เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2563.

สัมภาษณ์นายฉัตรชัย ศรีงาม ผู้ประกอบการซ่อมและจำหน่ายมอเตอร์ไซด์ออนไลน์และให้เช่าบูชา พระเครื่องบ้านหัวถนน ตำบลหัวทะเล อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา,เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2563.

สัมภาษณ์นายไชยวัตร์ ศิริศักดิ์ดา ผู้ประกอบการใหม่ธุรกิจร้านอาหารตามสั่ง ตำบลหนองบัวศาลา อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา,เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2563.

สัมภาษณ์นายอำนาจ ภมร สินค้าแปรรูปการเกษตร ตำบลสูงเนิน อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา ,เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2563.

ภาคผนวก ง

ภาพประกอบการวิจัย

ภาคผนวก จ

ประวัติผู้วิจัย

1.หัวหน้าโครงการวิจัย

- 1.ชื่อ-สกุล (ภาษาไทย) ดร.เบญญาภา จิตมันคงภักดิ์
ชื่อ-สกุล (ภาษาอังกฤษ) Dr. Benyapa Jitmunkongpukdee
- 2.เลขหมายบัตรประจำตัวประชาชน -
- 3.ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ประจำหลักสูตร
- 4.หน่วยงานที่สังกัด มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา
419 หมู่ที่ 7 ถนนชาติพัฒนา บ้านห้วยถนน ตำบลห้วยทะเล อำเภอเมือง
จังหวัดนครราชสีมา 30000 โทร. 089-078-5875
- 5.ประวัติการศึกษา จบการศึกษาชั้นสูงสุดระดับปริญญาเอก
- 6.ประสบการณ์เกี่ยวกับผลงานตำรา แต่งหนังสือ บทความวิชาการ และงานวิจัย

2.ผู้ร่วมโครงการวิจัย

- 1.ชื่อ-สกุล (ภาษาไทย) พระมหาสุพร รุกขิตถมโม,ผศ.ดร.
ชื่อ-สกุล (ภาษาอังกฤษ) Phramaha Suporn Rakittathammo, Assist.Prof.Dr.
- 2.เลขหมายบัตรประจำตัวประชาชน -
- 3.ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ประจำหลักสูตร
- 4.หน่วยงานที่สังกัด มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา
419 หมู่ที่ 7 ถนนชาติพัฒนา บ้านห้วยถนน ตำบลห้วยทะเล อำเภอเมือง
จังหวัดนครราชสีมา 30000 โทร. 061-8942459
- 5.ประวัติการศึกษา จบการศึกษาชั้นสูงสุดระดับปริญญาเอก
- 6.ประสบการณ์เกี่ยวกับผลงานตำรา แต่งหนังสือ บทความวิชาการ และงานวิจัย